

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XI.

Ljubljana, 19. oktobra 1939.

Štev. 42 (522)

Danes:

KAJ SO BILI

CHAMBERLAIN MUSSOLINI HITLER

Mir sam na sebi: imenitna reč.
Le tole je: čigava je korist,
če sklepaš s lakšnim ga sovražnikom,
ki vse obljube sproti zataji?

La Fontaine
francoski pesnik
in basnopisec
(1621—1695)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

zhaja ob četrtih Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta
št. 14/III. Pošti predal št. 245. Telefon
št. 33-32. Račun poštne bran. v Ljubljani
št. 15.393. Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 dni znak.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 lir,
v Franciji 70 frankov
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugod sorazmerno — Na
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpčna petlinna vr-
sta 0,11

VOJNA DVEH TAKTI

Psihološka in materialna vojna. — Pojem totalitarne
blokade je še zmerom glavno orožje Angležev in Franc

V Ljubljani, 18. oktobra.

Ljudje, ki dan za dnem beró vojna
poročila ali poslušajo radio, že nekaj
časa majejo z glavó: »Tega pa res nič
več ne razujem. Nekoč so bile vojne
nekoliko drugačne.«

Ljudje ne razumejo, zakaj je na
zahodni fronti tako malo dogodkov.
Ljudje ne razumejo, zakaj je letal-
stvo, zlasti angleško in francosko, so-
razmerno tako mirno. Ljudje ne razu-
mejo, zakaj si Nemci tako prizade-
vajo za mir, Francozi in Angleži pa
nemške ponudbe odklanjajo, a kljub
temu tako rekoč nikjer ne napadajo
in torej dejansko isto počno kakor
Nemci.

Res je: nerazumljivo. A le na vi-
dez. V resnici je stvar zelo razumlji-
va, samo ogledati si jo moramo s
prave strani.

Njeno razlago nam da po eni str-
ni smisel besede *totalitarnost*, po dru-
gi strani pa reakcija na to totalitar-
nost.

Totalitarnost je beseda, ki jo zad-
nja leta beremo tako rekoč vsak dan,
a je kljub temu marsikdo od nas še
zmerom prav ne razume. Beseda iz-
vira iz latinščine: *totalitas* pomeni ce-
loto, t. j. vse brez izjeme. Na to latin-
sko besedo se je naslonil politični
pojem, ki ga je ustvaril nemški na-
rodni socializem kot osnovo tretjega
rajha: narodnosocialistična doktrina
ne pozna polovičarstva; vse kar nem-
škega živi in dela, vse kar premora-
ta Nemčija in nemški narod, skratka,
vse duševne in gmojne sile tretjega
rajha imajo biti v službi moči in ve-
ličine narodnosocialistične države.
Totalitarstvo ne pozna čustvenih pom-
islekov ne pravnih ovir; totalitar-
stvo je vtelesena brezkompromisnost
in absolutnost.

Totalitarne so v današnji Nemčiji
(v milejšem pomenu tudi v Italiji in
na Japonskem, v Rusiji in na Špan-
skem) vsa notranja in zunanja politi-
ka, kultura in gospodarstvo. Totali-
tarna je v tretjem rajhu seveda tudi
vojna.

Totalitarna je bila nemška vojna
proti Poljski. Totalitarna je že danes
nemška vojna proti Angliji in Fran-
ciji.

Ne sicer vojna v ožjem smislu,
kajti ta se prav za prav še zmerom
ni začela; pač pa vojna v širšem po-
menu.

Protislovje v gornjem stavku je
samo navidezno. In s tem, ko ga
bomo skušali ovreči, se bomo pribli-
žali jedru stvari, ki ji posvečamo
današnji članek.

Cilj vsake vojne je: streti sovraž-
nika čim hitreje, s čim manjšimi last-
nimi žrtvami. Toda vojna ne sestoji
samo iz gole uporabe materialnega
orožja.

Psihologija je sicer v vseh vojnah
igrala važno vlogo, a tako važne ka-
kor v sedanji, je ni igrala še nikoli.
Sedanja vojna na zahodu je v da-
našnji fazi predvsem vojna živcev;
to je, vojna morale. Sovražnika je
treba demoralizirati in mu zrahljati
živce, da bo lažje podlegel napadu
materialnega orožja.

Narodnosocialistični sistem se sme
z vso pravico ponášati, da je prvi
do kraja doumel *totalitarni* pomen
psihološke vojne. Edino s psiholo-
škimi aduti je mogel Hitler v marcu
1936. zasesti Porenje, ne da bi se
mu bili Anglija in Francija upali po-
robu postaviti. Edino z duševnim
orožjem je mogel Hitler 13. marca
1938. brez krvi ukloniti Avstrijo.
Edino z zmrivitvijo jeklenih čeških
in nekoliko manj jeklenih angleških
in francoskih živcev je mogel Hitler
30. septembra 1938. brez vojne dobiti
Sudete in 13. marca 1939 okrnjeno
Češko-Moravsko. Le zavzetje Poljske
se ni posrečilo zgolj z duševnim
orožjem, a tudi tod je živčna vojna
v dobrušni meri pripravila tla za ma-
terialni naskok.

Rekli smo: cilj vsake vojne je
streti nasprotnika s čim manjšimi
lastnimi žrtvami. Pokazali smo, da je
narodni socializem to načelo v zad-
njih letih tako rekoč z matematično
točnostjo uveljavil. Njegova novost
je bila, da je stato in preizkušeno
orožje — psihološko vojno — izrabil
do skrajnosti: *totalitarno*.

K napetosti med Finsko in Rusijo:
Finski poslanik na Svedskem Paasi-
kivi, vodja finske delegacije v Moskvi

Nedoslodno bi bilo, če bi narodni
socializem tudi v vojni proti Angle-
žem in Francozom ne posegel po tem
učinkovitem orožju. Angleži trde, da
je čas njihov zaveznik. Torej bi bilo
razumljivo, če se Angleži in Francozi
na zahodni fronti ne spuščajo v več-
je vojne operacije, in prav tako je
razumljivo, če bi Nemci pripravljali
strahovit napad. In vendar ne sreča-
mo nobenih resnejših poročil o pri-
pravah za veliko nemško ofenzivo.
To se pravi, brali smo o tem že več-
krat, ali napovedi se še nikdar niso
uresničile.

Ves svet ve, da je Maginotov
obrambni pas silovito utrjen in na-
pad nanj hudo tvegan. Ta napad bo
prej ali slej neizogiben — toda malo
verjetno se zdi, da bi ga doživeli,
dokler ne bo nemško vrhovno po-
veljstvo spoznalo, da bodo žrtve ne-
kako v razmerju z uspehom. Nemška
vojaška moč je danes na višku, fran-

cosko-angleška pa še naraš-
giki bi bilo tedaj pravilno
čim prej.

Po logiki mogoče, psiho-
ne. Materialno je sovražni-
čan. Treba ga je oslabiliti,
ne bodo lastne žrtve pre-
je pa izvedljivo samo s
vojno.

Zato se na zahodni fronti
od vsega začetka do mal-
psihološke bitke. Nekaj dol-

V nemških časopisih be-
za dnem članke z ostrin-
proti Angliji, nismo pa še
napadov na Francoze. Zaka-
bi Francozi izprevideli, da s-
zase ampak za Angleže, in
obema sosedoma ob Renu
prav vojna ni potrebna. Č-
sreči, Francozom to dopovi-
bo minila volja za vojno, in
vojne, tudi pravi moči ni. N-
časopisne kampanje je tore-
klin med Angleže in Francoz-
sprotnika moralno tako osla-
napad nanj ne bo več tako tv-

Tudi Hitlerjeva mirovna p-
je veljala predvsem Francoz-
je führer vnovič izjavil, da n-
ničesar od njih, temveč san-
Angležev. Hitlerjev govor s
fronti celo z zvočniki razšir-
ga še zdaj ponavljajo, v nemšč-
francoščini.

Dalje: prvi nemški bombniški
padi so veljali britanskim vojnim
stanicam in angleški mornarici,
prav šo prav tako važna franco-
vojna središča mnogo manj od rok-

Takšnih in podobnih momentov
našli v časopisju vsak dan na p-
bitek: mislimo pa, da že naved-
zadoščajo za razumevanje nemš-
taktike.

In vzroki angleško-francoske t-
tike?

Enega smo že omenili. Angleži

Francozi se zanašajo na uspeh blo-
kade, zato mislijo, da je čas njihov
zaveznik; torej je nesmiselno, tritati
dragoceni človeški material s krva-
vimi napadi na Siegfriedovo črto. Po
drugi strani pa tudi oni računajo s
psihologijo: dokler ne napadajo z
najnevarnejšim in najbrezobzirnejšim
orožjem (z bombniki), si mislijo, bo

nevtralni svet (predvsem USA) ne-
hote bolj na njihovi strani kakor
na strani napadalcev. Ta logika je
sicer Chamberlainove znamke, a ne-
kaj je le jedra v njej.

Tretji vzrok je morda še najvaž-
nejši, ker utegne biti direkten od-
govor na nemško psihološko vojno.

V Londonu in Parizu namreč dobro
vedo, da nemške totalitarne psiholo-
ške vojne ne gre podcenjevati. An-
gleži in Francozi so politično in go-
spodarsko nasičeni ljudje. Vojna jim
ne more materialnega ničesar dati,
a za ideelne dobrine gre sit človek
tvegat osebo katastrofo šele tedaj,
kadar vidi, da so v neposredni ne-
varnosti. Ne dá se tajiti, da lani v
septembru večina Angležev in Fran-
cozov tega še ni izprevidela, in iz-
ključeno ni, da se do letošnjega av-
gusta še niso vsi Monakovčani iz-
preobrnil. Tem ljudem je treba še
posebno nazorno dokazati, da so v
resni nevarnosti. Zato je boljše, si
utegne misliti angleško-francosko vr-
hovno poveljstvo, da Nemci nas na-
padejo kakor pa mi njih.

Bilanca našega današnjega razglab-
ljanja bi bila torej tale: Francozi in
Angleži na kopnem še lep čas ne
bodo napadli. V zraku se bodo ta-
kisto samo branili, dokler ne bodo do-
živeli cele vrste bombardiranj. Le
na morju bodo obrambno taktiko
kombinirali z napadalno, ker se jim
blokada zdi za zdaj najbolj uspešno
orožje.

Kako dolgo bodo Nemci vztrajali
pri svoji psihološki vojni kot prvem
in poglavitnem orožju, je težje pre-
rokovati. Stvar je odvisna od preveč
komponent. Le eno bi si upali reči:
splošen nemški napad na zahodni
fronti bo najbrže signal za začetek
totalitarne vojne tudi v materialnem
pogledu, ne samo v psihološkem.
Kajti sodeč po njihovi vojni litera-
turi, so Nemci prepričani, da more
edino totalitarne roditi tisti uspeh,
ki je cilj vsake vojne: psihološko-
totalitarna vojna pomaga streti na-
sprotnika s čim manjšimi lastnimi
žrtvami, materialno-totalitarna ga pa
ugonobi čim hitreje.

Observer

Francoski vrhovni poveljnik general Gamelin v pogovoru z vojakom.

...vojne tate,
a kratku tudi med največje na svetu.)

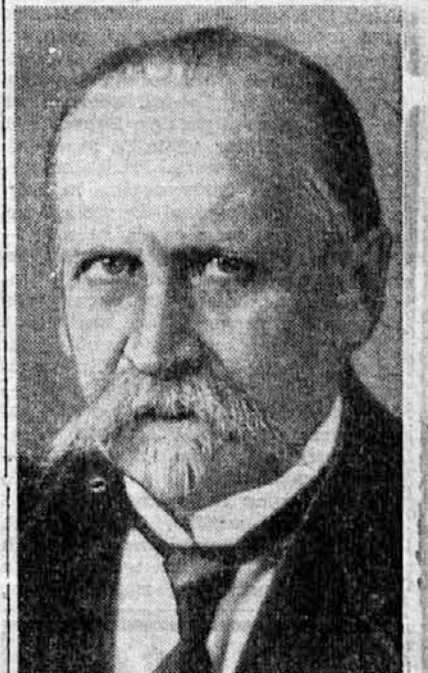
Napis na mostu

Francozi so prejšnji teden razstre-
lili na francosko-nemški meji tri že-
lezniške mostove čez Ren. Tako večeta
danes francosko Alzacijo z nemško
deželó Baden le še dva mostova, eden
za železniški, drugi za cestni promet.
Oba mostova držita iz Strasbourg v
Kehl.

Na mostu za cestni promet se bere-
že od 1919. tale napis: *Ici commence
le pays de la Liberté* (Tu se začne
dežela Svobode).

Drobiž

Lindbergh je spet začel kampanjo
proti ukinitvi prepovedi izvoza oro-
žja.
Nadaljevanje na 2. str. v 5. st.

V sredo so se v Stockholmu sestali
vladarji in zunanji ministri severnih
držav (Švedske, Norveške, Danske in
Finske), da prouče položaj, nastal s
prodiranjem Rusije na evropski sever.
Finsko zastopa na konferenci njen
prezident Kallio (na sliki).

Družinski tednik

Zdravljenje

Pred nekaj dnevi sem šla s svojo...

Beograd, oktobra. Kadar govorimo, da danes na svetu ni več prave ljubezni in romantike, sami sobi prav ne verjamemo. Verja-

znal se je z več dekleti, toda nobena mu ni bila povšeči. Na splošno so ga ženske zelo rade videle, kajti bil je izredno čeden mladenič. Velik, črn, z čarkimi temnimi očmi. Po poklicu je krojač. Sprva — še tedaj, ko se je neraval poročiti — je imel svojo vnico, poleg ga je pa tudi veselje dela mimlo in nekaj časa ni nič. Pozneje je bil pomočnik v razvojaških delavnicah. Delo ga pa ovoljilo. Zmerom je nekaj preal, zmerom je še žaloval za rtrvo zaročenko...

vi prijatelji vedo povedati o mo dobro. Zaman so ga hoteli ti in mu svetovati, da ima še era mati lepo hčer, ki bi bila ena deliti svojo usodo z njeman... naj živim?« je večkrat dejal ojač. »Ona je mrtva, tu sam več česa iskati. Nič nisem, česar dosegel, kaj bi na tem so mu tudi živci popustili. je v težke duševne depresije, a niso mogli obuditi niti najijatelj. Prišel je misliti na na svojo rešiteljico. Postal je junak tistih zaljubljenih ro-

stali po pol milijona dinarim so doma izdelani za 30% S tem bomo dobili spel seih, udobnih voz. no galerijo za razstavo moamelnosti so začeli graditi v i, med Bleiweisovo, Knaflje-Aleksandrovo cesto. Banovina rila parcelo brezplačno, poleg pa denarnim sredstvom, ki jarovali mecen, dediči Drago-barja iz Ljubljane, prispevala joča sredstva. Načrte je napra-itekt E. Ravnihar, dela je pa le stavbno podjetje Karel Kav-Ljubljane. Galerija bo stala 2 in četrt milijona dinarjev. Če ema ugodno, bodo temelji konže to jesen, galerija pa bo konprihodnje leto zstavo kuuje kožuovine, usnja olne je priredila Zveza društev ev malih živali v Ljubljani v dvo-i restavracije Sestice. Zveza je pravila veliko kočic, naravne in etne barve. Poleg tega je razsta-tudi angorsko volno, ki je na odaj po zelo ugodnih cenah. Ljub-anške dame se lahko pripravijo o akovosti rejskih proizvodov na raz-avi. Nov občinski dom so odprli v Tr-ovljah. Začeli so ga zidati pred kakim pol letom in v rekordnem času »ga spravili pod streho. Zgradba je na najlepših občinskih zgradb v vsej

invalidskega sodišča. novilo še tretje invalidsko sodišče v Beogradu. Zavzemal se je tudi za naše bolnišnice in je dejal, da bodo potrebna za gradnjo novih in izpopolnitev obstoječih bolnišnic velika posojila. — Zagrebske »Narodne novine« so objavile uredbu o hrvatskem upravnem sodišču, uredbu o računovodstvu in računskem sodišču banovine Hrvatske in uredbu o uslužbenicah in zaščiti kmetov.

Rusija in Litva sta podpisali medsebojni dogovor. Rusija je vrnila Litvi Vilno; poleg drugih določil sta si podpisnici obljubili medsebojno vojaško pomoč. Rusija bo imela na litovskem ozemlju nekaj kopne vojske in letalstva. — Daladlerov odgovor Nemčiji na njene mirovne ponudbe so napravile ugoden vtis po vsej Franciji in Angliji, nemški listi pa niti z besedico niso omenili odklonilnega odgovora glede na predlagana mirovna pogajanja. — Tudi Chamberlain je odgovoril v angleški Spodnji zbornici na Hitlerjev mirovni predlog. Zahteval je, naj kancelar Hitler z jamstvi in dejanji dokazi željo po miru. Preden ne bo sta obnovljeni češkoslovaška in Poljska in ne bodo popravljene vse krivice, se Anglija ne bo pogajala za mir. — Nemci se selijo iz baltičskih držav. Izseliti se morajo prav vsi Nemci. Obratun s premoženjem izseljencev bodo napravile prizadete države med seboj. Nekateri Nemci se upirajo izselitvi, ker ne smejo nesti s seboj denar in dragocenosti, v negotovost pa nočejo iti. — Na zahodni fronti je bilo pretekli teden precej živahno. V spopade so začele posegati tudi že linijske čete. — Nemška podmornica je potopila veliko angleško bojno ladjo »Royal Oak« z 1200 možmi posadke. Pogrešajo jih okrog 800. — Pogajanja med Rusijo in Finsko so se vršila ves teden. Finska se na vso moč brani ruskih zahtev,

nostna letala, ki zanje ne vedo, čigava so, Francija in Anglija namreč zanikata, da bi bila to njuna letala. — Balkanske države si prizadevajo, da bi poglabile medsebojno sodelovanje in ohranile svojo nevtralnost v sedanji vojni. Bajse se za zvezo balkanskih nevtralnih držav navdušuje tudi Bolgarija. Pričakovati je, da se bodo v kratkem sestali zastopniki omenjenih držav in poudarili svoje prizadevanje za ohranitev miru. Pri tem si posebno prizadeva Italija.

Sedem novih tramvajskih voz je napravila ljubljanska maloželezniška družba v lastni delavnici. Vozovi so podobni tistim, ki smo jih dobili iz brodeške tovarne, so pa še bolj udobni in nekoliko daljši. Sedeži so obrnjeni v smer vožnje in vsak tramvaj ima dvašest sedežev in 40 stojšč. Velika razlika je pa v tem, ker so brodski

OKVIRJI za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE JULIJ KLEIN LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

„Če tri leta ne najdem njej enake, nočem več živeti!“

Obupno dejanje mladega zaljubljenca, ki mu je pred tremi leti umrla zaročenka

Beograd, oktobra. Kadar govorimo, da danes na svetu ni več prave ljubezni in romantike, sami sobi prav ne verjamemo. Verja-

znal se je z več dekleti, toda nobena mu ni bila povšeči. Na splošno so ga ženske zelo rade videle, kajti bil je izredno čeden mladenič. Velik, črn, z čarkimi temnimi očmi. Po poklicu je krojač. Sprva — še tedaj, ko se je neraval poročiti — je imel svojo vnico, poleg ga je pa tudi veselje dela mimlo in nekaj časa ni nič. Pozneje je bil pomočnik v razvojaških delavnicah. Delo ga pa ovoljilo. Zmerom je nekaj preal, zmerom je še žaloval za rtrvo zaročenko...

vi prijatelji vedo povedati o mo dobro. Zaman so ga hoteli ti in mu svetovati, da ima še era mati lepo hčer, ki bi bila ena deliti svojo usodo z njeman... naj živim?« je večkrat dejal ojač. »Ona je mrtva, tu sam več česa iskati. Nič nisem, česar dosegel, kaj bi na tem so mu tudi živci popustili. je v težke duševne depresije, a niso mogli obuditi niti najijatelj. Prišel je misliti na na svojo rešiteljico. Postal je junak tistih zaljubljenih ro-

stali po pol milijona dinarim so doma izdelani za 30% S tem bomo dobili spel seih, udobnih voz. no galerijo za razstavo moamelnosti so začeli graditi v i, med Bleiweisovo, Knaflje-Aleksandrovo cesto. Banovina rila parcelo brezplačno, poleg pa denarnim sredstvom, ki jarovali mecen, dediči Drago-barja iz Ljubljane, prispevala joča sredstva. Načrte je napra-itekt E. Ravnihar, dela je pa le stavbno podjetje Karel Kav-Ljubljane. Galerija bo stala 2 in četrt milijona dinarjev. Če ema ugodno, bodo temelji konže to jesen, galerija pa bo konprihodnje leto zstavo kuuje kožuovine, usnja olne je priredila Zveza društev ev malih živali v Ljubljani v dvo-i restavracije Sestice. Zveza je pravila veliko kočic, naravne in etne barve. Poleg tega je razsta-tudi angorsko volno, ki je na odaj po zelo ugodnih cenah. Ljub-anške dame se lahko pripravijo o akovosti rejskih proizvodov na raz-avi. Nov občinski dom so odprli v Tr-ovljah. Začeli so ga zidati pred kakim pol letom in v rekordnem času »ga spravili pod streho. Zgradba je na najlepših občinskih zgradb v vsej

invalidskega sodišča. novilo še tretje invalidsko sodišče v Beogradu. Zavzemal se je tudi za naše bolnišnice in je dejal, da bodo potrebna za gradnjo novih in izpopolnitev obstoječih bolnišnic velika posojila. — Zagrebske »Narodne novine« so objavile uredbu o hrvatskem upravnem sodišču, uredbu o računovodstvu in računskem sodišču banovine Hrvatske in uredbu o uslužbenicah in zaščiti kmetov.

Rusija in Litva sta podpisali medsebojni dogovor. Rusija je vrnila Litvi Vilno; poleg drugih določil sta si podpisnici obljubili medsebojno vojaško pomoč. Rusija bo imela na litovskem ozemlju nekaj kopne vojske in letalstva. — Daladlerov odgovor Nemčiji na njene mirovne ponudbe so napravile ugoden vtis po vsej Franciji in Angliji, nemški listi pa niti z besedico niso omenili odklonilnega odgovora glede na predlagana mirovna pogajanja. — Tudi Chamberlain je odgovoril v angleški Spodnji zbornici na Hitlerjev mirovni predlog. Zahteval je, naj kancelar Hitler z jamstvi in dejanji dokazi željo po miru. Preden ne bo sta obnovljeni češkoslovaška in Poljska in ne bodo popravljene vse krivice, se Anglija ne bo pogajala za mir. — Nemci se selijo iz baltičskih držav. Izseliti se morajo prav vsi Nemci. Obratun s premoženjem izseljencev bodo napravile prizadete države med seboj. Nekateri Nemci se upirajo izselitvi, ker ne smejo nesti s seboj denar in dragocenosti, v negotovost pa nočejo iti. — Na zahodni fronti je bilo pretekli teden precej živahno. V spopade so začele posegati tudi že linijske čete. — Nemška podmornica je potopila veliko angleško bojno ladjo »Royal Oak« z 1200 možmi posadke. Pogrešajo jih okrog 800. — Pogajanja med Rusijo in Finsko so se vršila ves teden. Finska se na vso moč brani ruskih zahtev,

nostna letala, ki zanje ne vedo, čigava so, Francija in Anglija namreč zanikata, da bi bila to njuna letala. — Balkanske države si prizadevajo, da bi poglabile medsebojno sodelovanje in ohranile svojo nevtralnost v sedanji vojni. Bajse se za zvezo balkanskih nevtralnih držav navdušuje tudi Bolgarija. Pričakovati je, da se bodo v kratkem sestali zastopniki omenjenih držav in poudarili svoje prizadevanje za ohranitev miru. Pri tem si posebno prizadeva Italija.

Sedem novih tramvajskih voz je napravila ljubljanska maloželezniška družba v lastni delavnici. Vozovi so podobni tistim, ki smo jih dobili iz brodeške tovarne, so pa še bolj udobni in nekoliko daljši. Sedeži so obrnjeni v smer vožnje in vsak tramvaj ima dvašest sedežev in 40 stojšč. Velika razlika je pa v tem, ker so brodski

OKVIRJI za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE JULIJ KLEIN LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Kakor v romantični pripovedki

„Če tri leta ne najdem njej enake, nočem več živeti!“

Obupno dejanje mladega zaljubljenca, ki mu je pred tremi leti umrla zaročenka

Beograd, oktobra. Kadar govorimo, da danes na svetu ni več prave ljubezni in romantike, sami sobi prav ne verjamemo. Verja-

znal se je z več dekleti, toda nobena mu ni bila povšeči. Na splošno so ga ženske zelo rade videle, kajti bil je izredno čeden mladenič. Velik, črn, z čarkimi temnimi očmi. Po poklicu je krojač. Sprva — še tedaj, ko se je neraval poročiti — je imel svojo vnico, poleg ga je pa tudi veselje dela mimlo in nekaj časa ni nič. Pozneje je bil pomočnik v razvojaških delavnicah. Delo ga pa ovoljilo. Zmerom je nekaj preal, zmerom je še žaloval za rtrvo zaročenko...

vi prijatelji vedo povedati o mo dobro. Zaman so ga hoteli ti in mu svetovati, da ima še era mati lepo hčer, ki bi bila ena deliti svojo usodo z njeman... naj živim?« je večkrat dejal ojač. »Ona je mrtva, tu sam več česa iskati. Nič nisem, česar dosegel, kaj bi na tem so mu tudi živci popustili. je v težke duševne depresije, a niso mogli obuditi niti najijatelj. Prišel je misliti na na svojo rešiteljico. Postal je junak tistih zaljubljenih ro-

stali po pol milijona dinarim so doma izdelani za 30% S tem bomo dobili spel seih, udobnih voz. no galerijo za razstavo moamelnosti so začeli graditi v i, med Bleiweisovo, Knaflje-Aleksandrovo cesto. Banovina rila parcelo brezplačno, poleg pa denarnim sredstvom, ki jarovali mecen, dediči Drago-barja iz Ljubljane, prispevala joča sredstva. Načrte je napra-itekt E. Ravnihar, dela je pa le stavbno podjetje Karel Kav-Ljubljane. Galerija bo stala 2 in četrt milijona dinarjev. Če ema ugodno, bodo temelji konže to jesen, galerija pa bo konprihodnje leto zstavo kuuje kožuovine, usnja olne je priredila Zveza društev ev malih živali v Ljubljani v dvo-i restavracije Sestice. Zveza je pravila veliko kočic, naravne in etne barve. Poleg tega je razsta-tudi angorsko volno, ki je na odaj po zelo ugodnih cenah. Ljub-anške dame se lahko pripravijo o akovosti rejskih proizvodov na raz-avi. Nov občinski dom so odprli v Tr-ovljah. Začeli so ga zidati pred kakim pol letom in v rekordnem času »ga spravili pod streho. Zgradba je na najlepših občinskih zgradb v vsej

invalidskega sodišča. novilo še tretje invalidsko sodišče v Beogradu. Zavzemal se je tudi za naše bolnišnice in je dejal, da bodo potrebna za gradnjo novih in izpopolnitev obstoječih bolnišnic velika posojila. — Zagrebske »Narodne novine« so objavile uredbu o hrvatskem upravnem sodišču, uredbu o računovodstvu in računskem sodišču banovine Hrvatske in uredbu o uslužbenicah in zaščiti kmetov.

Rusija in Litva sta podpisali medsebojni dogovor. Rusija je vrnila Litvi Vilno; poleg drugih določil sta si podpisnici obljubili medsebojno vojaško pomoč. Rusija bo imela na litovskem ozemlju nekaj kopne vojske in letalstva. — Daladlerov odgovor Nemčiji na njene mirovne ponudbe so napravile ugoden vtis po vsej Franciji in Angliji, nemški listi pa niti z besedico niso omenili odklonilnega odgovora glede na predlagana mirovna pogajanja. — Tudi Chamberlain je odgovoril v angleški Spodnji zbornici na Hitlerjev mirovni predlog. Zahteval je, naj kancelar Hitler z jamstvi in dejanji dokazi željo po miru. Preden ne bo sta obnovljeni češkoslovaška in Poljska in ne bodo popravljene vse krivice, se Anglija ne bo pogajala za mir. — Nemci se selijo iz baltičskih držav. Izseliti se morajo prav vsi Nemci. Obratun s premoženjem izseljencev bodo napravile prizadete države med seboj. Nekateri Nemci se upirajo izselitvi, ker ne smejo nesti s seboj denar in dragocenosti, v negotovost pa nočejo iti. — Na zahodni fronti je bilo pretekli teden precej živahno. V spopade so začele posegati tudi že linijske čete. — Nemška podmornica je potopila veliko angleško bojno ladjo »Royal Oak« z 1200 možmi posadke. Pogrešajo jih okrog 800. — Pogajanja med Rusijo in Finsko so se vršila ves teden. Finska se na vso moč brani ruskih zahtev,

nostna letala, ki zanje ne vedo, čigava so, Francija in Anglija namreč zanikata, da bi bila to njuna letala. — Balkanske države si prizadevajo, da bi poglabile medsebojno sodelovanje in ohranile svojo nevtralnost v sedanji vojni. Bajse se za zvezo balkanskih nevtralnih držav navdušuje tudi Bolgarija. Pričakovati je, da se bodo v kratkem sestali zastopniki omenjenih držav in poudarili svoje prizadevanje za ohranitev miru. Pri tem si posebno prizadeva Italija.

Sedem novih tramvajskih voz je napravila ljubljanska maloželezniška družba v lastni delavnici. Vozovi so podobni tistim, ki smo jih dobili iz brodeške tovarne, so pa še bolj udobni in nekoliko daljši. Sedeži so obrnjeni v smer vožnje in vsak tramvaj ima dvašest sedežev in 40 stojšč. Velika razlika je pa v tem, ker so brodski

OKVIRJI za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE JULIJ KLEIN LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Kakor v romantični pripovedki

„Če tri leta ne najdem njej enake, nočem več živeti!“

Obupno dejanje mladega zaljubljenca, ki mu je pred tremi leti umrla zaročenka

Beograd, oktobra. Kadar govorimo, da danes na svetu ni več prave ljubezni in romantike, sami sobi prav ne verjamemo. Verja-

znal se je z več dekleti, toda nobena mu ni bila povšeči. Na splošno so ga ženske zelo rade videle, kajti bil je izredno čeden mladenič. Velik, črn, z čarkimi temnimi očmi. Po poklicu je krojač. Sprva — še tedaj, ko se je neraval poročiti — je imel svojo vnico, poleg ga je pa tudi veselje dela mimlo in nekaj časa ni nič. Pozneje je bil pomočnik v razvojaških delavnicah. Delo ga pa ovoljilo. Zmerom je nekaj preal, zmerom je še žaloval za rtrvo zaročenko...

vi prijatelji vedo povedati o mo dobro. Zaman so ga hoteli ti in mu svetovati, da ima še era mati lepo hčer, ki bi bila ena deliti svojo usodo z njeman... naj živim?« je večkrat dejal ojač. »Ona je mrtva, tu sam več česa iskati. Nič nisem, česar dosegel, kaj bi na tem so mu tudi živci popustili. je v težke duševne depresije, a niso mogli obuditi niti najijatelj. Prišel je misliti na na svojo rešiteljico. Postal je junak tistih zaljubljenih ro-

stali po pol milijona dinarim so doma izdelani za 30% S tem bomo dobili spel seih, udobnih voz. no galerijo za razstavo moamelnosti so začeli graditi v i, med Bleiweisovo, Knaflje-Aleksandrovo cesto. Banovina rila parcelo brezplačno, poleg pa denarnim sredstvom, ki jarovali mecen, dediči Drago-barja iz Ljubljane, prispevala joča sredstva. Načrte je napra-itekt E. Ravnihar, dela je pa le stavbno podjetje Karel Kav-Ljubljane. Galerija bo stala 2 in četrt milijona dinarjev. Če ema ugodno, bodo temelji konže to jesen, galerija pa bo konprihodnje leto zstavo kuuje kožuovine, usnja olne je priredila Zveza društev ev malih živali v Ljubljani v dvo-i restavracije Sestice. Zveza je pravila veliko kočic, naravne in etne barve. Poleg tega je razsta-tudi angorsko volno, ki je na odaj po zelo ugodnih cenah. Ljub-anške dame se lahko pripravijo o akovosti rejskih proizvodov na raz-avi. Nov občinski dom so odprli v Tr-ovljah. Začeli so ga zidati pred kakim pol letom in v rekordnem času »ga spravili pod streho. Zgradba je na najlepših občinskih zgradb v vsej

invalidskega sodišča. novilo še tretje invalidsko sodišče v Beogradu. Zavzemal se je tudi za naše bolnišnice in je dejal, da bodo potrebna za gradnjo novih in izpopolnitev obstoječih bolnišnic velika posojila. — Zagrebske »Narodne novine« so objavile uredbu o hrvatskem upravnem sodišču, uredbu o računovodstvu in računskem sodišču banovine Hrvatske in uredbu o uslužbenicah in zaščiti kmetov.

Rusija in Litva sta podpisali medsebojni dogovor. Rusija je vrnila Litvi Vilno; poleg drugih določil sta si podpisnici obljubili medsebojno vojaško pomoč. Rusija bo imela na litovskem ozemlju nekaj kopne vojske in letalstva. — Daladlerov odgovor Nemčiji na njene mirovne ponudbe so napravile ugoden vtis po vsej Franciji in Angliji, nemški listi pa niti z besedico niso omenili odklonilnega odgovora glede na predlagana mirovna pogajanja. — Tudi Chamberlain je odgovoril v angleški Spodnji zbornici na Hitlerjev mirovni predlog. Zahteval je, naj kancelar Hitler z jamstvi in dejanji dokazi željo po miru. Preden ne bo sta obnovljeni češkoslovaška in Poljska in ne bodo popravljene vse krivice, se Anglija ne bo pogajala za mir. — Nemci se selijo iz baltičskih držav. Izseliti se morajo prav vsi Nemci. Obratun s premoženjem izseljencev bodo napravile prizadete države med seboj. Nekateri Nemci se upirajo izselitvi, ker ne smejo nesti s seboj denar in dragocenosti, v negotovost pa nočejo iti. — Na zahodni fronti je bilo pretekli teden precej živahno. V spopade so začele posegati tudi že linijske čete. — Nemška podmornica je potopila veliko angleško bojno ladjo »Royal Oak« z 1200 možmi posadke. Pogrešajo jih okrog 800. — Pogajanja med Rusijo in Finsko so se vršila ves teden. Finska se na vso moč brani ruskih zahtev,

nostna letala, ki zanje ne vedo, čigava so, Francija in Anglija namreč zanikata, da bi bila to njuna letala. — Balkanske države si prizadevajo, da bi poglabile medsebojno sodelovanje in ohranile svojo nevtralnost v sedanji vojni. Bajse se za zvezo balkanskih nevtralnih držav navdušuje tudi Bolgarija. Pričakovati je, da se bodo v kratkem sestali zastopniki omenjenih držav in poudarili svoje prizadevanje za ohranitev miru. Pri tem si posebno prizadeva Italija.

Sedem novih tramvajskih voz je napravila ljubljanska maloželezniška družba v lastni delavnici. Vozovi so podobni tistim, ki smo jih dobili iz brodeške tovarne, so pa še bolj udobni in nekoliko daljši. Sedeži so obrnjeni v smer vožnje in vsak tramvaj ima dvašest sedežev in 40 stojšč. Velika razlika je pa v tem, ker so brodski

OKVIRJI za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE JULIJ KLEIN LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Zunanjepolitični drobž

Nadaljevanje s 1. strani

ja. Več ameriških listov ostro napada slavnega letalca, češ da naj se rajši briga za letalstvo, politiko naj pa pusti pri miru. (Znano je, da je Lindbergh že lani nastopil kot politikant in s svojim »strokovnim« mnenjem o ruskem letalstvu precej pripomogel k znanemu razvoju lanskih septembrskih dogodkov.)

Po Churchillovi izjavi v spodnji zbornici so Angleži in Francozi doslej potopili 17—22 nemških podmornic, t. j. tretjino do četrtnine nemškega podmorniškega brodogoja. Razen potopljenega »Royal-Oak« ima Velika Britanija še 15 velikih bojnih ladij, nadaljnjih 9 je pa v delu.

V Londonu mislijo, da ima Nemčija trojno izbiro, če bi se odločila za veliko ofenzivo: 1. napad v Posaarju, 2. napad skozi Belgijo, 3. napad preko Holandske in Belgije. Angleški vojaški strokovnjaki sodijo, da je napad čez Ren na severu od Svice neizvedljiv, ofenziva preko Svice pa zelo nevarna zadeva vse dotlej, dokler ostane Italija nevtralna.

Rusija je dobila svojo prvo bitko proti Nemčiji, izjavljajo londonski vojaški strokovnjaki. Dobila jo je, ker se je zadržala v Vzhodnem morju, t. j. v tistem morju, ki je doslej veljalo kot življenjsko interesno področje Nemčije.

Dr. Beneš se je v Parizu sestal s predsednikom nove poljske vlade generalom Sikorskim. Poljski ministrski predsednik je izjavil dr. Benešu, da poljska vlada ne prizna nemške zasedbe Češkoslovaške. (General Sikorski, eden izmed najspodobnejših poljskih strategov, ni v dobi Prisudskega in Becka nikdar mogel priti do veljave, prav tako tudi ne sedanji poljski zunanji minister Zaleski, prednik polkovnika Becka.)

Nemci v baltičskih državah se morajo v zelo kratkem roku izseliti v Nemčijo. Na Estonskem, Letonskem in v Litvi so živeli več kot 700 let. S seboj smejo vzeti denarja in vrednosti le za nekaj tisoč dinarjev, vse drugo pa postane last nemške države. Nemška posestva in premoženje misli berlinska vlada prodati Rusom za zlato. Po angleških trditvah so izselitev baltičskih Nemcev zahtevali Rusi. Nemški listi pišejo, da se bodo v Nemčijo izselili tudi Nemci iz južnovzhodnih evropskih držav.

60letni jubilej dela je praznoval 77 letni hlapec veleposelnika grofa Eliza iz Vukovarja Ivan Halamašek. Od svojega 17. leta je zvesto služil svojemu gospodarju. Ob redkem jubileju je gospodar priredil priručno slovesnost in ga primerno nagradil. Podobne jubileje dandanašnji le redko doživljamo.

Drzen vlom so izvršili neznan vlomilci v hišo gostilničarja Dežmana v Družmirju pri Soštanj. Ko so bili domači pri večerji, so se vlomilci po lestvi splazili v spalnico in prvem nadstropju, kjer so vrata odklenili in odnesli nočno omarico z 2080 dinarji gotovine in dvema novima samokresoma. Potlej so odšli in ko so omarico razbili in pobrali iz nje vrednosti, so jo pustili na nekem travniku. Tatvino so domači opazili šele, ko so se odpravili k pošti.

Hude opeklino po vsem živatu je dobila konaj leto dni stara kovačeva hčerka Marija Pavškova iz Tržiča. Mati se je za trenutek odstranila iz hiše, otrok se je pa splazil k štedilniku, kjer se je pri ognju vnela obleka. Dobila je hude opeklino in so jo morali prepejati v bolnišnico. Prav tako se zdravi v bolnišnici 7 letni kočarjev sin Peter Mavec iz Preserja. Grel se je na kolcu, kjer je mati kuhala krmo za svinje. Noga mu je pa spodmaknila pokrov in mu ušla v krop. Pri tem se je zelo popekel.

dvajsetem letu, se mu je posrečilo po veliki borbi in po veliki zmagi nad svojim konzervativnim nasprotnikom dobiti odličan okraj Devonport, ki ga odtelej vodi. Njegove izredne sposobnosti so mu priborile uspeh. Pri njem so se zelo zgodaj pokazali govorniški dar, živahnost in gibčnost duha. Takrat je pripadal liberalni stranki, pod vodstvom Lloyda Georgea. Po padcu Lloyda Georgea je pa stopil pod zastavo Herberta Samuela, prav tako Žida in enega izmed cionističnih pravnok, naposled je šel pa v vrste nacionalnih liberalcev, ki so bili s sirom Johnom Simonom eden glavnih stebrov koalicijske vlade.

»In sodovi bodo prekosili obetanje cvetja.« Mladi poslanik popolnoma opravičuje ta verz. Nihanje britanske politike mu je ravno prav prišlo in odlično ga je znal izrabiti. Uspešno se je razvil prav sredi tega nihanja. Leta 1931. se je angleški socializem posrečilo napraviti čudež. Uničili so angleški denar kakor tudi njihovi tovariši z evropske celine kvadrirjo svetovne valute. Franti, ki so Sili Angleži nanje tako ponosni in so kljubovali dolgi dobi napoleonskih vojn, so naglo padli. S padcem funta je delavska vlada izgubila zaupanje,

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršil vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94. Paris; Luxemburg: št. 5967. Luxemburg. Na zahtevo* pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Zadnji in najmlajši v tej vrsti je Hora Belisha, zdanji vojni minister; ima šele štirideset let. Prvič je bil minister leta 1931., ko je imel šele 31 let, tri leta pozneje je pa spet postal član britanske vlade. Disraeli je bil po rodu iz zelo bogate družine, iz bogate trgovske in bankirske rodbine. Lord Reading, slavni odvetnik, je šel po lastnici skozi vse stopnje odvetniške kariere in javnega življenja.

Horu Belisha je pa kljub temu, da je začel svojo kariero na nižji družabni stopnji, hitreje napredoval kakor kdor koli. Kakšno je prav za prav njegovo poreklo? Kolikor mi je znano, njegovi življenjepisci o tem niso ničesar zapisali. Slučaj je pa hotel, da se je prav meni — ki me dolžnost preganja z enega konca sveta na drugega — posrečilo, da sem v njegovem rojstnem kraju dobil nekaj podatkov o njem. Preteklo zimo, ko sem potoval po Maroku, sem namreč en dan preživel v Mogadorju, stikovitem starem pristanišču južno od Casablance; tukaj mi je neki skromen Žid, moj vodnik po mestu, pokazal rojstno hišo Hora Belisha. Na obrazu bosonogega Žida sta se po pravici zrcalila veselje in zadovoljstvo. Bil je ponosen na svoje plemo,

ker je eden njegovih sovornikov, katerega starši so njegovi rojaki, postal vojni minister in eden glavnih vodnikov močne Anglije. Mati bodočega ministra je kljub temu, da se je kot vdova poročila z Aderom Horo, obdržala ime Belisha; njen mož je napravil sijajno kariero v pokojniškem ministrstvu. Bil je stabi tajnik tega ministrstva in je imel naslov sira. Njegov pastorek je dobil dovoljenje, da svojemu imenu doda tudi ime svojega očima. In odtelej se imenuje Hora-Belisha, ime, ki naj bi poangležilo njegov rodoljubni poklic in mu dala vonj po stari Angliji. Nekega dne, ko bo postal lord — in to je zelo verjetno — bo spet spremenil svoje ime.

Po odlično končanem študiju na nekem velikem angleškem vseučilišču in študiju na celini, v Parizu in Heidelbergu, je stopil Hora Belisha v svetovno vojno kot prostovoljec. Hrabro se je boril in odšel s fronte kot major. Leta 1919. je postal predsednik »Oxford Union Society«, kjer je kmalu pokazal svoje govorniške sposobnosti. Postal je odvetnik in njegova edina želja je bila, stopiti v politično življenje in prebiti vrata Spodnje zbornice. To se mu je sijajno posrečilo. Leta 1923., v svojem pet in

Slavni ljudje

Znano je, da slavne ljudi šele po njihovi smrti slavimo in častimo. Neštevne anekdote nam to potrjujejo.

Razen v umetnosti, kakor na primer Rembrandta, van Gogha in drugih, je zlasti znanost dala dosti učencjakov, ki so ostali neznanj vse svoje življenje.

Jenner, Koch, Pasteur so se morali borili proti svojim sodobnikom, še preden so mogli svet prepričati o važnosti svojih iznajdb. Mirno lahko trdimo, da bi se moralo človeštvo brez iznajditeljske sposobnosti in intenzivnega dela teh ljudi boriti še z marsikatero nadlogo.

Sir Ronald Ross in sir Patrick Manson sta človeka, ki ju lahko smatramo za dobrotnika človeštva. Odkrila sta, kako se prenaša mikrob malarije. Prav tako sta ugotovila, kako se razvija ta bolezen, ki v tropskih predelih vsako leto pokosi milijone človeških življenj. Parazita malarije je pa odkril francoski učenjak Laveran.

Ko človek spozna, kako se kakšna bolezen razvija, tudi ve, kako se mora proti njej boriti. In res je borba proti malariji že precej znana. Obstaja namreč iz uničevanja komarjev in ličink, ki človeku nakopeljejo malarijo, in v jemanju kinina. Učenjaki so si edini v tem, da je kinin terapevtsko in profilaktično sredstvo za borbo proti malariji.

Po priporočilu komisije Zveze narodov za pobijanje malarije, je doza 40 centigramov kinina na dan za čes, ko traja sezona mrzlice, zadostna, da človeka obvaruje pred okuženjem. Za zdravljenje je pa zadostna doza 1—1,30 grama kinina na dan, skozi 5 do 7 dni.

Rossov institut v Londonu, imenovan po možu, ki mu človeštvo toliko dolguje, se še danes bavi z vprašanjem malarije, ki je eno najvažnejših zdravstvenih vprašanj. Vsako leto institut prireja Malariološki kongres pod vodstvom najbolj poklicanih strokovnjakov.

Mladoletnike so obsodili pred malim kazenskim senatom v Ljubljani. Pred sodniki so stali štirje fantalini od 15 do 21 let. Po dva in dva sta bila brata. Družba je iz njih napravila tatove. Ko se jim je posrečilo prvič, so poskušali še večkrat in tako imajo na vesti precej tatvin. Starejša sta dobila po 6, odnosno 4 mesece zapore, mlajša dva so pa oddali v poboljševalnico.

Prijeli so mladega tatiča, ki je izmaknil že kakšnih dvajset koles v Ljubljani in okolici. Včasih tudi ni kradel zares, temveč je kje »sunil kolo, in se z njim odpeljal na izlet, podelil se je pa na tisti. Od časa se ga je prijela kakšna svelička. Zdad bo zasluzena Lazen.

Prometna ulica se je pripetila v Mariboru, na ulici, ki je zaprta za promet. V začetku in na koncu Slovenske ulice stoji napis, da je cesta za promet zaprta in kljub temu se avtomobilisti in vozniki nič ne zmenijo zato. Pretekli teden je v ulico zavozil velik tovorni avio. Na koncu sta mu pa zaprta pot dva tovorna vozova in moral je peljati nazaj. Ker ni mogel obrniti, je vozil kar zadenski. Za njim se je pa na lepem znašel neki voznik s konjem in avto je zavozil vanj. Konj se je rešil s skokom na pločnik, pri tem je pa razbil neko izločeno okno.

Večnega kaznjenca 57 letnega Miho Hudoklina so spet prijeli orožniki v Krškem. V svojem življenju je preselel kakšnih 45 let zaradi različnih tatvin, napadov in vlovov. Pred kratkim je pobegnil iz novomeške jetnišnice in se klatil po hribih in prosjačil. Zdad so ga na srečo spet prijeli in ob tej priložnosti je orožnikom pojasnil zgodbo svojega življenja. Za vsa leta, ki jih je preživel po ječah, mu ni prav nič žal, ker je že pogosto skušal začeti novo življenje, tako samu pripoveduje, pa ga je tatinska strast spet speljala na stranpota.

Osem volkov so postrelili junaški kmetje na planini Treskavici v Bosni. Triop volkov je napadel stajo posestnika Jusula Delića. Pri etaji je bil samo posestnikov sin Hasan, ki je opozoril tudi kmeta Bjelice. Ta je prinesel puško in ustrelil tri volkove. Prihiti so tudi drugi kmetje, ki so ubili pet volkov, drugi so pa zbežali nazaj v gozd.

Pasja steklina se pojavlja v različnih krajih. V Novem Sisku je neki stekli volčjak ugriznil 14 psov, 2 teleti in baje tudi nekega delavca. Lovci, stražniki in orožniki so ga streljali, a ga nihče ni mogel zadeti. Sele ko se je utrudil in zaspal, so ga lahko ustrelili. V Sarajevu je pa stekel pes ugriznil 40 letnega Huga Mariniča iz Sombora.

Častno meščanstvo je ljubljanski mestni svet podelil na svoji zadnji seji prof. Jožetu Plečniku in soglasno izrazil zahvalo svojemu velikemu rojaku in umetniku. Poleg tega bo mestni svet izdal tudi seznam vseh njegovih del v posebni knjigi, ki bo posvečena velikemu rojaku. Bil je že skrajni čas, da se mu je na kakršen koli način rojstno mesto zahvalilo za njegove zasluge, ki jih cenijo ne samo v domovini, temveč zlasti izven meja naše države. Poleg tega je mestni svet sprejel predlog za ustanovitev nagrade prof. Jožeta Plečnika za dijake arhitekture naše univerze. Nagrado bodo podelili vsako leto za najboljše delo za Ljubljano.

Ne pozabite! Več prvovrstnih šivalnih strojev (z 20letno garancijo), koles, novih in rabljenih ter oljskih vozličkov športnih in globokih zares poceni naprodaj pri »Prometu«, Ljubljana, nasproti Kržišanske cerkve. Istotam lahko vse navedene in še razne druge predmete vnovčite.

Ko kupujete v trgovini Matek & Mikež v Fračiškanski ulici, se sklicujte vedno na oglas v »Družinskem tedniku«.

Novo tržnico bodo dobili v Mariboru. Načrt zanjo je napravil mariborski arhitekt inž. Černigoj. Stala bo vzdolž Koroške ceste in Vodnovega trga in bodo morali zato podreti tamkajšnji stanovanjski blok Tržnica bo delno pokrita, delno pa odprta in bo tvorila z okolico harmonično arhitektonsko enoto. Tržnica bo ustrezala vsem modernim in higienskimi zahtevam in bo udobna in smotrno urejena tako za prodajalce kakor za kupce. Proračun za novo tržnico znaša približno osem milijonov dinarjev.

Novo železniško postajo so dobili na Janževem vrhu-Remšniku, na progji Maribor-Holenec. Prebivalstvo okoliških vasi se je že svojih dvajset let borilo zanjo, toda brez uspeha. Zdad se jim je le posrežilo izposlovati nad vse potrebno postajo posopje. Blagoslovili so ga v nedeljo, 15. t. m.

Ogled je našel gospodarsko inšpektor posestnika vran. K. Kala na Opatovci. Ogled je bil v obliki izpisa za tuberkulozo, saj koder so takoj obvestili gasilce. Kljub temu, da je bilo posopje zidano in krito z opeko, se je požar na moč hitro razširil, ker je bilo polno slame in krme. V zadnjem trenutku so rešili še živino, sicer je pa posopje pogorelo do tal. Gospodar trpi ogromno škodo.

Bogato svatbo je napravil bogati kmet in župan v vasi Desimirovcu pri Kragujevcu, Vidoslav Milosabljevič na čast svojemu sinu. Povabil je okrog 1000 gostov, prišlo jih je pa okrog 600, ker je bilo slabo vreme. Kljub temu so pospravili vse do zadnje mrvice, kar je bilo zanje pripravljeno. Kmet je namreč zaklal dva vola, pet svinj, deset ovac in 150 kokoši. Zganje je teklo kar v potokih. Samo prvi dan so popili okrog 1000 litrov zganja, svatba je pa trajala več dni.

Ubila je moža, da bi rešila sina, pa so jo kljub temu na sodišče oprosili. Pred sodiščem v Mitrovici se je odigral epilog družinske tragedije kmeta Mihajla Pila. Možak je bil več let v Ameriki, kjer je pridno delal in varčeval, ko se je pa vrnil domov, mu

ni bilo več za delo. Pijančeval je in zapravljal. To je povzročilo pogoste spore v družini. Nekoč je ponoči prišel pijan domov in je hotel navaliti na svojega 17 letnega sina. Zena se je zanj bala, zato je prišla za sekuro in ga z njo pobila na tla. Sodišče jo je oprostil sicerne kazni.

Tihotapstvo z Zidi v našo državo je začelo cveteti. Pred kratkim so na naši meji prijeli nekega Schleicha z Gradca, ki spravlja v našo državo Zide kar na debelo. Pri zagrebški policiji jim priskrbi dovoljenje za bivanje za tri mesece. Doslej je po nekaterih dejstvih sedeč spravlil v našo državo že lepo število izvoljenega ljudstva. Do nemške meje se pripeljejo z avtomobnom, čez mejo gredo ponoči peš, na naši strani jih pa spet pričakujejo avtomobili, ki jih odpeljejo v Zagreb. Schleich trdi, da Zide spravlja v našo državo lepega potom, kar pa zanikajo očitna dejstva. Na srečo Zidom bolj gode druge banovine kakor Slovenija.

Če verjamete ali ne

V vasi Kisiljevu živi zelo siromašni ljudje. Komaj znelijo za vsakdanji kruh. Vsakemu se pa prav zadovoljni, da njihovi stroci hodijo v šolo, čeprav jim ne morejo kupiti potrebščin. Otroci teh rešev so že tako rekoč gledali veliki ljudje. Nič ne lažemo, če napišemo, da se sami šolajo. Denar za šolske knjige si pridelajo z ribolovom. Za denar, ki ga dobe za ujete postvri, si nakupijo knjig in šolskih potrebščin.

V vasi Sevarcih v meščanski občini živi nekdanji vojak v balkanske in svetovne vojne Zvan Sajnovič. Zivan ima konja Jansa, ki se je z njim udeležil vseh velikih in znamenitih bitk. Kot desentnik je preživel v vojni konjem vso Kalvarijo v vojni vojske. Bil je na Krju, na v Bitolju, na bolgarski meji, v Srenju, pri Novem Sahu, v Kupinovcu, in je leta 1918 med prvimi prekoratil Savo pri Semski Mitrovici, kjer je pa odedlil v službo pri Narodnem višjeu. Zivan je še prvo častni znak in ima konja Jansa, prve tako v čisti kakor svoje najboljše prijatelje.

Če verjamete ali ne, od prvih začetkov filma pa do danes je minilo komaj petdeset let ali pol stoletja. Zdad pa pogledamo statistične številke ene izmed najbolj ameriških filmskih družb, družbina G. W. Mayserejeve družine. Ta družina ima filmske ateljeje na povsem vsaki strani. Kazen tega ima 12.000.000 palač in 23.000.000 avtomobilov, 4000 ljudi, ki zastopajo 170 raznih strok umetnosti in znanosti. Telefonska centrala ateljev ima 593 telefonskih celic, a v restavraciji stalno je 1800 ljudi. Laboratoriji te družbe izdelajo na leto 15.000.000 metrov negativnega in 50.000.000 metrov pozitivnega filmskega traku. Preteklo leto je znušal proračun 46 milijonov dolarjev. Vsako leto izdela družba okrog 50 večjih filmov in še mnogo manjših enodajank.

60letnico svojega rojstva je v krogu svoje rodbine in svojih številnih prijateljev praznoval pretekli teden Aleksander Wislak, zastopnik tovarne mila »Hubertus« v Celju in drugih velikih trgovskih podjetij. Bil je celih 25 let zastopnik tovarne Schicht in poznao ga vsi trgovski krogi po vsej Sloveniji in tudi drugod po državi. Gospod Wislak je rojen Ljubljančan in zaveden narodnjak. Ob šestdesetletnici mu izrekamo priske čestitke.

Zrtev fantovske podivjanosti je postal 32letni žagar Ivan Klinc iz St. Petra v Savinjski dolini. Čevljar Hrapot ga je v Polzeli v neki gostilni med pretepom z nožem zabodel v prsi in mu prizadejal tudi več drugih ran.

Žaga je odrezala roko 27letnemu delavcu Domenu Rednaku iz Dobrne. Zaposlen je bil pri žagi, ki ga je pri delu zgrabila in mu roko odrezala pri zapletju. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. Prav tako se zdravi v celjski bolnišnici 36letni posestnikov sin Ivan Pustoslavšek, ki je padel na neki brvi in si zlomil nogo v kolenu. Drevo je padlo pri poriranju na 47letnega posestnika Franca Senkerja iz Slivnice pri Celju in mu zdrobilo kolk.

Glavni dobitek je hotel zadeti na ptujski gasilski tomboli 43letni Franc Bezjak iz Polenšaka in je prelepil številke na svojo tablico. Zamikalo ga je namreč motorno kolo in na vsak način je hotel priti poceni do njega. Sodišče ga je obsodilo na 3 mesece in 15 dni zapore, na globo in izgubo državljskih pravic.

Na cesti sta okradla dva neznan mladeniča posestnikovega sina in ru-

V vsakem vrhu praženi sladni sladkor.

Kneippova

SLADNA KAVA

darja Josipa Sinkovca od Sv. Urha pri Zagotju. Vračal se je iz Trbovelj in nesel domov različne stvari, ki jih je nakupil v trgovinah. Poleg blaga je imel v žepu v listnici tudi 2500 dinarjev gotovine. Po poti sta se mu pridružila dva mladeniča in se mu ponudila, da mu pomagata nesti. Rudar je postal zaupljiv in jima povedal, koliko je zaslužil. Ko je prišel domov, ni bilo listnice z denarjem nikjer.

Smeh je plačal z življenjem neki 17letni fant iz Saronje blizu Cetinja. Pred nekaj leti je kmet Salko Trgovac v prepiru ubil svojega soseda. Ko so ga orožniki uklenjenega gnali skozi vas, so se zbrali vaščani in ga gledali. Med njimi je bil tudi neki deček, ki se je v tistem trenutku na ves glas zasmel. Pred kratkim je prišel Trgovac po prestani kazni iz zapora. Deček je zdaj star že 17 let. Trgovac mu je obljubil maščevanje. Zasadil mu je nož v sree, da je na mestu izdihnil.

Lov po strelah železniških voz so priredili železničarji za dvema sumljivcima. Ko sta stopila na vlak, sta zbudila pozornost vlakovodje. Ko so ju pozvali, naj se legitimirata, sta jo ubrala na streho vagona. Sprevodnika pa za njima. Sumljivca sta preskakovala z enega voza do drugega do konca vlaka. Naposled se je sprevodnikom le posrečilo, da sta ju prijela. Odvedla sta ju v službeni voz, od koder sta pa spet skušala pobegniti skozi okno. Naposled so spoznali, da imajo opravka z dvema tačovoma, ki že dalj časa strahujeja brzovlake in imata na vesti več tatvin.

Zrtev pobesnelega kmeta je postal policijski stražnik Mile Rodič iz Virčevca pri Karlovcu. Ko je imel stražniško službo na stražnici, je prišel zvečer s njemu 48letni kmet Mile Bačič in ga prosil, ali sme prenočiti na tistem v stražnici. Stražnik mu je dovolil, in ča sta legla k počitku. Ponoči se je pa Bačič zmešalo. Splazil se je k stražniku in ga s puškinim koplom do smrti pobil. Potlej si je oblekel plašč in čevlje umorjenca in začel s puško hoditi sem in tja kakor stražnik. Ko je zjutraj prišel na stražnik na stražnico, ga je Bačič ubil s puško. Stražnik je sramotno ujet in drugo orodje, ki so mu bila spravlja na vozu.

Slaboumna ženska je prerezala vrat svojemu dvletnemu nečaku Francu Podrečanu iz St. Jánja na Vinski gor. Slaboumna Cilka je imela fikšno idejo, da zaradi otrok svojega brata ni dobila posestva in je večkrat pripovedovala, da ju bo spravila s sveta. Ko staršev ni bilo doma, je prerezala vrat najmlajšemu, starejši je bil pa na srečo nekeje izven hiše Slaboumno žensko so odvedli v opazovalnico.

Vlom v delavnico ljubljanske mestne plinarne so izvršili neznanj vlonilci. Odnegli so različnega specialnega orodja in priprav za okrog 6000 dinarjev. Delavnica stoji v Mostah za tovarno Saturnus. Za tatovi še ni sledu.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: dr. Jakob Toni in gdč. Marica Lobodova. V Mariboru: g. Josip Hladov. pos. in gostilničar, in gdč. Marija Waidhuberjeva; inž. Karel Glaser in gdč. Ernestina Čerinova; g. Lajušič Albin, žel. uradnik, in gdč. Terezija Godčeva, uradnica; g. Miroslav Sumer, uradnik, in gdč. Ana Hilgertova. — Gdč. Heda Podbevškova, naša zvesta naročnica, in g. Anton Slekovec, narednik. Priskrbo čestitamo! V Stari Loki: gosp. Peter Grašič, ekonom drž. bolnišnice v Kovinju, in gdč. Marica Sinkova, hči pos. in trg. V Škofji Loki: g. Franc Zupančič, miz. mojster v Bohinjski Beli, in gdč. Anka Peterneljeva. — Obilo sreče!

Umrli so: V Ljubljani: Viljmina Finzova, roj. Ničeva; 62letna Julijana Beguševa, zas. V Celju: 81letni Konrad Himmler, pos. in vlakovodja v pok.; 52letni Jurij Bezgoveš, pos.; 26letni Danilo Turčinovič, tovarniški delavec; 42letna Marija Ribezlova, posestnikova žena. V Ptujju: Francka Urbančičeva, solastnica trgovine Snaj-Urbančič. V Trbovljah: 71letni Jakob Božič, gostilničar, mesar in posestnik. V Lescah: Joža Peruš, posestnik. V Hrastniku: Marija Koritnikova, roj. Dolančeva. — Naše iskreno sožalje!

ZRCALO

naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Moja hčerka je uradnica

Pri srčnih zadevah mladih ljudi imajo preskrbne mamice skoraj zmerom odločilno besedo. Res je, da mladina ne vidi ovir, ki se rade pojavljajo pri izvršitvi njenih ciljev. Tudi za izrazite, mnogokrat usodne napake svojega izvoljenca ali svoje izvoljenke, je mlad človek navadno slep. V takšnih primerih je popolnoma pravih, da mati z lepimi besedami po kaže in odkrije resnično težke napake izvoljenca. Za takšno svarilo ji bo hčerka gotovo enkrat hvaležna, če tu trenutno ne bo šlo brez solza. Če pa drugih napak nima ko to, da ne spada v razred bogatašev, ali da ni takšnega stanu, ko si je to v sanjah zaželela njena mati, se pa to že lahko spregleda.

Ena takšnih preskrbnih, žal pa ne-takšnih mater je nahrulila fanta svoje hčerke takole: »Slišite, gospod, pustite vi mojo hčerko popolnoma pri miru. Ona ni za vas. Moj mož se je pozanimal za vaše mesečne dohodke, ki so pa mnogo premajhni za zakon z mojo hčerko. Če vi mislite, da bo ona tako garala ko jaz, se zelo motite. Jaz sem bila služkinja, ona je pa uradnica in ne bo delala!«

Potem se pa čudimo, če se današnji moški zakona in pregospodovalnih tašč tako boje.

Sosed.

ki ponovi ne ljubi miru

Pri našim imenih nekateri sosedi, njegova družina vsakega zadnjega v mesecu, potem skozi štiri do pet dni, nima mirne noči. Takrat dobi naš soseda plačo, ki jo je menda treba nekaj dni zalivati. V gostilni z vinom, doma pa z največjim ropotom in surovostjo, kakršne je zmožen edino le pijanec. Žena in otroci poslušajo psovke, katere so posebno za otroke skrajno neprimerne. Zunaj doma pa je naš sosed prijeten in olikan gospod.

Dobro srce

Na lastne oči sem videl, kako je neki brezsrčen voznik brez vsakega vzroka pretepal uboga konja. Voz je bil na sodbo vseh preteško naložen. Ker je konju na mokri cesti spodrsnilo, da je padel, je voznik, ne meneč se za vzrok padca, z grozno kletvijem, planil z bičem nad ubogo žival in jo začel pretepati. Nekemu gospodu, ki ga je opozoril, da to ni prav, je zagrozil z bičem, češ, kaj ga briga. Končno je le prišel stražnik, ki je tega voznika popisal in bo v kratkem prejel zaslužen kazen.

Zeleti bi bilo, da bi se oblasti zavezale za takšne primere in krivice kaznovale k strožjimi kaznimi, in s tem preprečile takšne in podobne okrutnosti.

Dijak

zato so jo odstavili. Konzervativci so zmagali. Pod njihovim vodstvom so sestavili vlado narodnega edinstva. Hore Belisha je prišel v vlado, za enkrat samo kot parlamentarni tajnik za trgovino.

To ni prav zanesljiv stolček, toda malo potrpljenja! Ne bo dolgo sedel na njem. Do ministrskega naslanjača ni daleč.

Prihodnje leto je iz trgovinskega ministrstva napredoval v finančno ministrstvo, ki ga je z redko spretnostjo vodil sedanji predsednik vlade Neville Chamberlain.

Leta 1934. spet nov uspeh, to pot nekoliko pomembnejši. Dobil je prometno ministrstvo in s tem vstop v ministrski svet. Na Angleškem pride v ministrski svet samo določeno število ministrov, in sicer samo tisti, ki imajo najvažnejše portfelje. S portfeljem za promet je postal samo član Kraljevega zasebnega sveta in si pridobil pravico, da je smel pred svoje ime pisati tako željno pričakovani naslov: ekscelencija.

»Človek nima nobene koristi od tega, če zgodaj leže in zgodaj vstane, če sebi ne zna napraviti reklame — pravi neki angleški rek. Nihče si ni napravil boljše reklame od Hore Be-

lišhe. Leta 1939. zapusti Duff Cooper, vojni minister in avtor knjige o Talleyrandu, potlej ko se je sprl z močno opozicijo, vojno ministrstvo in odide v mornariško ministrstvo. Neville Chamberlain se odloči, da na njegovo mesto pokliče Hore Belisho.

Brez obveznega rekrutiranja, ki v miru sploh ne ustreza Angliji, ne njenemu značaju in temperamentu in do katerega jo pripravi le višja sila — vojna, je predsednik vlade sklenil, da napravi veliko reklamo za prostovoljsko rekrutiranje. Predesem je hotel armado popularizirati, da bi postala mladini, naj že pripada kateremu koli sloju, prava atrakcija. Zdi se, da je imel novi vojni minister vse sposobnosti, ki so potrebne v takšnem primeru. Rekrutiranje redne vojske kljub nezaposlenosti in visokim plačam ni doseglo takšnih rezultatov, ki bi jih po pravici pričakovali. »Kopenska armada« ni mogla dobiti zadostnega števila vojakov.

Hore Belisha je vzel v svoje roke tako dvojno dolžnost in jo izvedel s sijajnim uspehom. Anglija ima danes splošno vojno obveznost kakor Francija, zato bo lahko dosti mirneje pričakala dogodke, ki se pripravljajo.

»Gringoierec, Pariz.

Bronhi

UNION SPECIJALITET

Kdo je angleški napovedovalec nemškega radia?

Angleži domnevajo, da je to nekdanji angleški častnik, ki je zaradi vohunstva že pet let sedel v londonskem Towru

London, oktobra.

Angleška časopisa »Evening News« in »Daily Mail« pišeta, da je angleški radijski napovedovalec v nemški službi pri nemškem radiu nedvomno neki Anglež iz Oxforda. To so spoznali mnogi angleški radijski poslušalci že po njegovem oxfordskem naglasu, ki je nekoliko drugačen od navadnega angleškega naglasa. Vse kaže, da je angleški radijski napovedovalec nemškega radia nekdanji angleški častnik Baillie Stewart, obsojen leta 1933. zaradi vohunstva in izdaje na pet let ječe v londonskem Towru, nekdanji kraljevski trdnjavi in zdani jetnišnici.

Leta 1933. v letu svoje aretacije, je imel Baillie Stewart komaj tri in dvajset let. Sin in brat častnika je imel pred seboj še lepo življenjsko pot. S pridnostjo in svojo razmeroma visoko inteligenco bi se lahko povzpeli še zelo visoko, toda negativna stran njegovega značaja ga je potegnila zelo, zelo nizko, na stopnjo navadnega vohuna.

Stewart je bil prav čeden dečko, toda pri svojih tovariših ni bil posebno priljubljen. Bil je vse preveč domišljav in odrezav, netovariški in stremuški. Najprej je služil vojake v južni Afriki. Tam se je spoznal z mnogimi Nemci iz kolonije Kenye. Prišedši domov na Angleško, se je še zmerom dopisoval z njimi in se sestajal z njihovimi nemškimi znanci in prijatelji. Tako je zbudil pozornost angleške protivohunške službe.

Skrivnostna Marija-Luiza

Leta 1932. je Stewart dal časa potovanja po Nemčiji in po Nizozemskem. Ta potovanja so še podkrepila sum

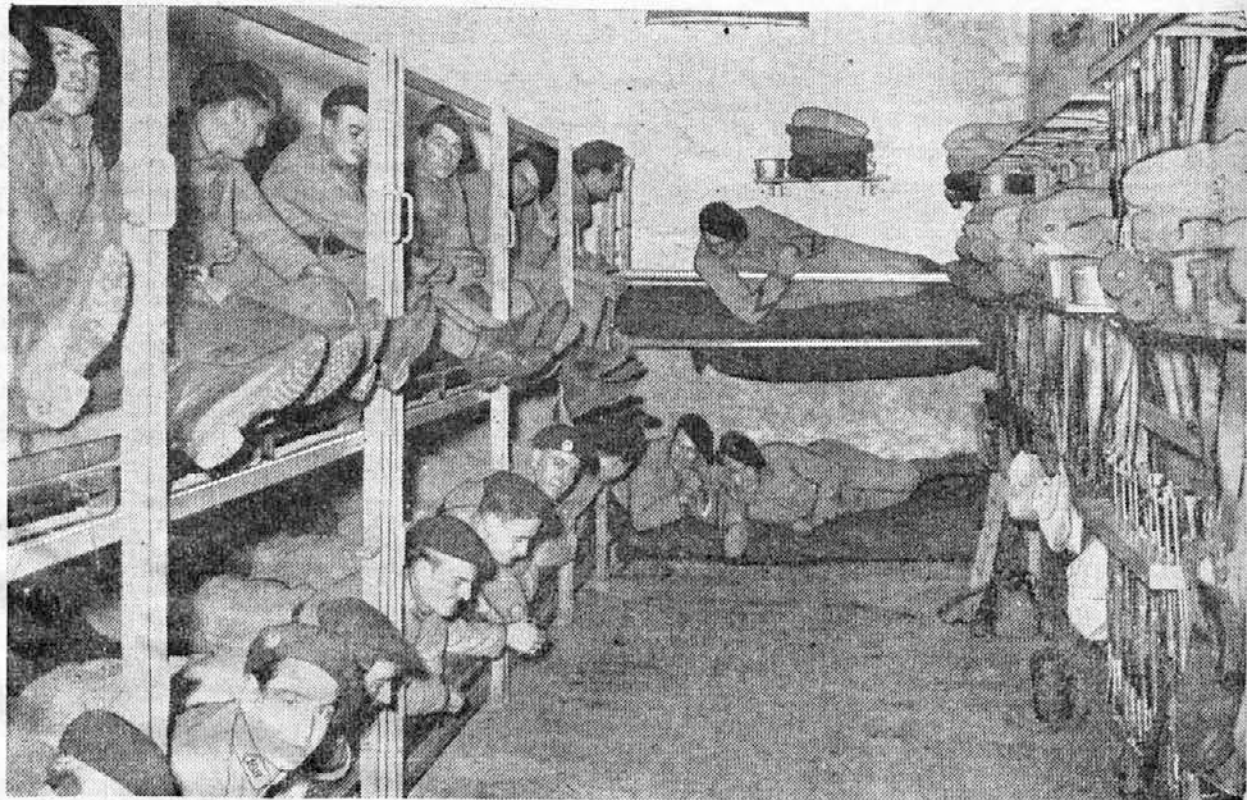
Intelligence Servicea, sum, ki se je pokazal za resničen, ko so ugotovili, da je dobival Baillie iz Nemčije večje denarne pošiljke. Bailliea so poklicali na zaseben zagovor. Zapletel se je v razna protislovja. Tedaj so ga bolj natančno zaslišali in spoznali, da je kriv. 30. januarja leta 1933. so ga aretirali, kmalu nato obsodili na pet let ječe v stari londonski trdnjavi, sedanji jetnišnici Towru.

Proces Bailliea Stewarta je dvignil mnogo prahu in je trajal teden dni. Ta proces ni bil dostopen javnosti. Posebno obtežljivo za nekdanjega angleškega častnika je bilo znanje z neko Nemko, po imenu Marijo-Luizo, nedvomno vohunko. Baillie je imel pri sebi njeno sliko, dokazali so mu pa tudi, da se je z njo dvakrat sestal za časa svojega potovanja po inozemstvu, in sicer prvič v Berlinu, drugič v Amsterdamu.

V času svojega zapore se je nekdanji častnik vzorno vedel. Leta 1937. so ga predčasno spustili na svobodo v prav žalostnih okoliščinah. Njegov oče je namreč tisto leto od žalosti umrl. Ponosni Anglež ni mogel prenesti, da je njegov sin izdajalec domovine.

Takoj po smrti svojega očeta je Baillie Stewart odpotoval iz Anglije in se za stalno naselil v Nemčiji. Od ondod je pisal nekemu svojega prijatelju: »Anglija in življenje pri vas ni bilo nikoli posebno po mojem okusu. Skušal si bom tu urediti življenje tako, da se bom posvetil ustvarjalnemu delu.

Zdaj bi njegovi rojaki onstran Rokavskega preliva radi vedeli, ali je menil s tem novo izdajstvo.

K nemškim napadom na zapadni fronti: Francoski vojaki pri počitku v Magnotovih utrdbah.

krema, ki jo izdelajo same, da jih varuje pred soncem in vetrom.

Evropski ideal lepe ženske je čisto različen od tibetanskega ideala. Po sodbi Tibetancev imajo evropske žene prevelike nosove in prevelika ušesa, podobna prešičjim. Oči leže pregloboko v jamicah, obrvi so pa vse preveč vzbočene kakor pri opicah.

Na splošno so Evropecem in Evropkam Indijke všeč, to je dokaz, da so Indijke najbrže vseeno lepše od Evropejk.

Če se gredo otroci »Indijance« zares

Trst, oktobra.

V pristanišču v Trstu so se te dni otroci igrali Indijance. Igro so pa pojmovali vse preveč resno, kajti iz igre se je izcimila kruta resničnost. Eno izmed deklic, ki naj bi bila ujeta »skvo«, so privezali k nekemu kolu, naredili pod njo grmado in jo zažgali. Na krike uboge žrvice so pritekli odrasli in deklico odvezali, toda dobila je že tako hude opekline, da je kmalu nato v bolnišnici izdihnila.

Če se ljubezen spremeni v sovraštvo

London, oktobra.

»Maščevalna ženska je hujska od bombe,« je zaključil te dni svojo obdobje neki londonski sodnik. Čopodil je na več mesecev ječe neko vdovo, ki je storila zaradi ljubezni, ki se je čez noč spremenila v sovraštvo, več hudih zločinov.

Vdova Milly Blaesova je več let živela v režnem razmerju z nekim, dokaj mlajšim moškim. Ko se ji je pa ljubimec izneveril, je skovala zanj hudo maščevanje. Naprej se je seznanila z nekim bivšim kaznjencem in mu dala lepo vsoto denarja, da je njegova ljubimca na cesti napadel in ga tako »zdelal«, da je moral več tednov ležati v bolnišnici. To pa maščevalni vdovi še ni bilo dovolj.

Dala je kaznjencu še nekaj denarja, da je vlomil v trgovino njenega nekdanjega izvoljenca, kajti vdova je vedela, da revež ni zavarovan proti vlamu. Ker se je v trgovini prav dobro spoznala, je vlomilec odnesel vse najboljše stvari in denar. Naposled

je dala še zastropiti najljubšega ljubimčevega psa. Njeto srce pa še ni mirovalo. Odločila se je, da je najbolje, če svojega nekdanjega ljubimca po velikih mukah kratko in malo spravi s sveta. Obljubila je nekdanjemu kaznjencu visoko nagrado, če bi ji šel tudi tokrat na roko. Takšnega dejanja se je pa tudi ta zločinski mo-

Statistika ugotavlja, da živi v Združenih državah 2.800 milijonark. Najbogatejša ženska v Združenih državah in bržkone tudi na vsem svetu je gospa Marfordova. Njeno premoženje znaša »malenkost« 200 milijonov dolarjev. Če izračunate, koliko dobite za en dolar po današnji valuti (okrog 56 din), boste kmalu vedeli, koliko

Dekletce brez možgan

Newyork, oktobra.

Po štirih letih nepretrganega spanja se je te dni zbudila v življenje mala Makina Yarringtonova iz Newyorka. Otrok je kmalu po rojstvu zaspal in se na vse prizadevanje zdravnikov ni hotel zbuditi. Preiskali so ga na vse načine. Naposled so ugotovili, da mala Makina nima možgan.

Neki newyorški zdravnik je dejal: telesno bo morda živeła, kakor živimo drugi, toda duševno je nedvomno — mrtva.

Eskimska abeceda

Montreal, oktobra.

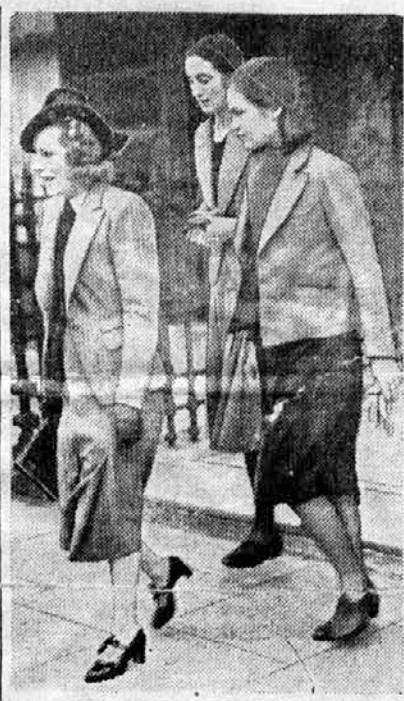
Tudi Eskimi bi radi imeli korist od arktične pošte. Zal pa doslej večina Eskimov ni znala napisati svojih misli, iz preprostega vzroka, ker sploh ne znajo pisati. Poštni parnik »Naskopi« priplove vsako leto enkrat na Grönlandsko otočje in odda pošto tistim, ki jo znajo prebrati.

Zdaj je pa neki civiliziran Eskim sestavil prvo eskimsko abecedo, ki ustreza vsem zahtevam eskimskega jezika. Ta abeceda ima šestdeset črk in je prav zanesljivo najmlajša abeceda na svetu.

Dežela brez starih devic

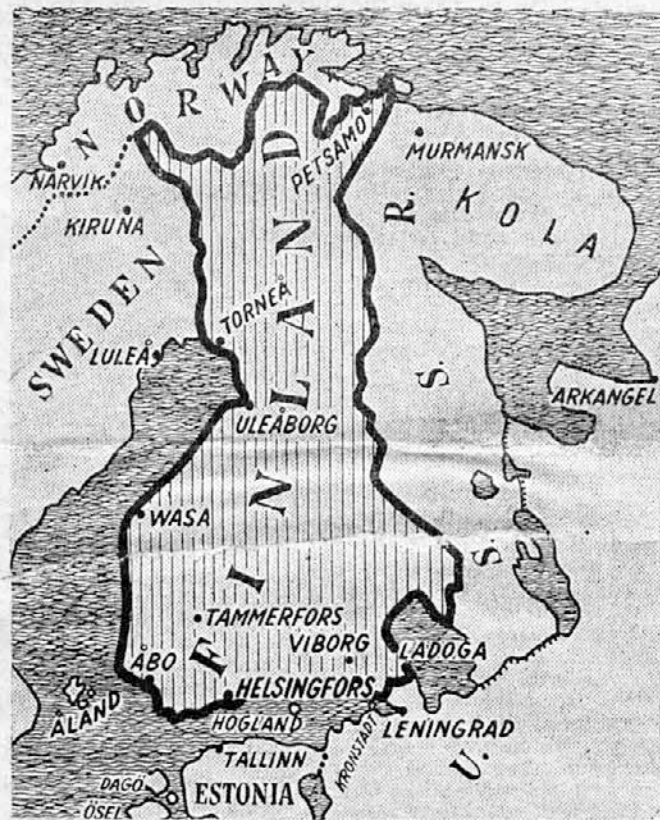
Singapur, oktobra.

Kljub temu, da so zadnji čas Evropeci že precej vdrl v Tibet, se nam zdi ta dežela še zmerom zelo skrivnostna. Nekoliko zveemo o njej in o običajih tamošnjih ljudi iz knjige Rin-Chen-La-Mojeve, izredno lepe Tibetke, ki se je poročila z nekim bogatim Evropecem.

Hčerki maršala Pilsudskega sta po enajst dnevnem potovanju prispeli v London, kjer ju je sprejela žena tajnika poljskega poslanstva.

V tej knjigi piše lepa Tibetanka, da v Tibetu sploh ni starih devic. V Tibetu se mora vsaka žena poročiti in imeti otroke. Tibetanke so pa tudi vse bolj domačnostne kakor Evropke. Ne poznajo ne šminke, ni pudra in ne rdečila, zelo rade so doma in jim ni do zabav. V nekaterih predelih Tibeta si ženske namažejo obraz z neko črno

K najnovejšim dogodkom v Vzhodnem morju: Zemljevid Finske.

žak ustrašil. Odklonil je sodelovanje. To je vdovo tako razkačilo, da je tudi njemu pričela groziti s smrtjo. Možak se je pa teh groženj naveličal, šel je na policijo in vse izdal. Tako je prišla maščevalna vdova pred sodnike in je dobila zaslužen kaznen.

Muca je bila kriva

Berlin, oktobra.

V nemškem mestecu Höchst so te dni poklicali na policijo nekega trgovca, češ da se ne ravna po predpisih o zatemnitvi stanovanja pred bombnimi napadi. Razložili so mu, da je neko noč v njegovem stanovanju gorela električna luč in da celo okna niso bila zagrnjena. Trgovec si je sprva sam belil glavo, kako je bilo to mogoče. Saj ga sploh ni bilo vso noč doma, toda razen tega tudi nihče ni vlomil ali bil v njegovem stanovanju.

Naposled so zadevo le razčistili. Trgovec ima mlado mucko, ki se zelo rada igra z vrvcem električnega stikala. Trgovec je pustil muco samo v sobi, sam je pa odšel na potovanje. Zivalca se je, kakor po navadi, igrala z vrvcem in nehote prižgala luč.

Oblasti so nepredvidnega trgovca strogo posvarile, naj v bodoče ne pušča več mačke same v sobi.

Najbogatejše ženske na svetu

Newyork, oktobra.

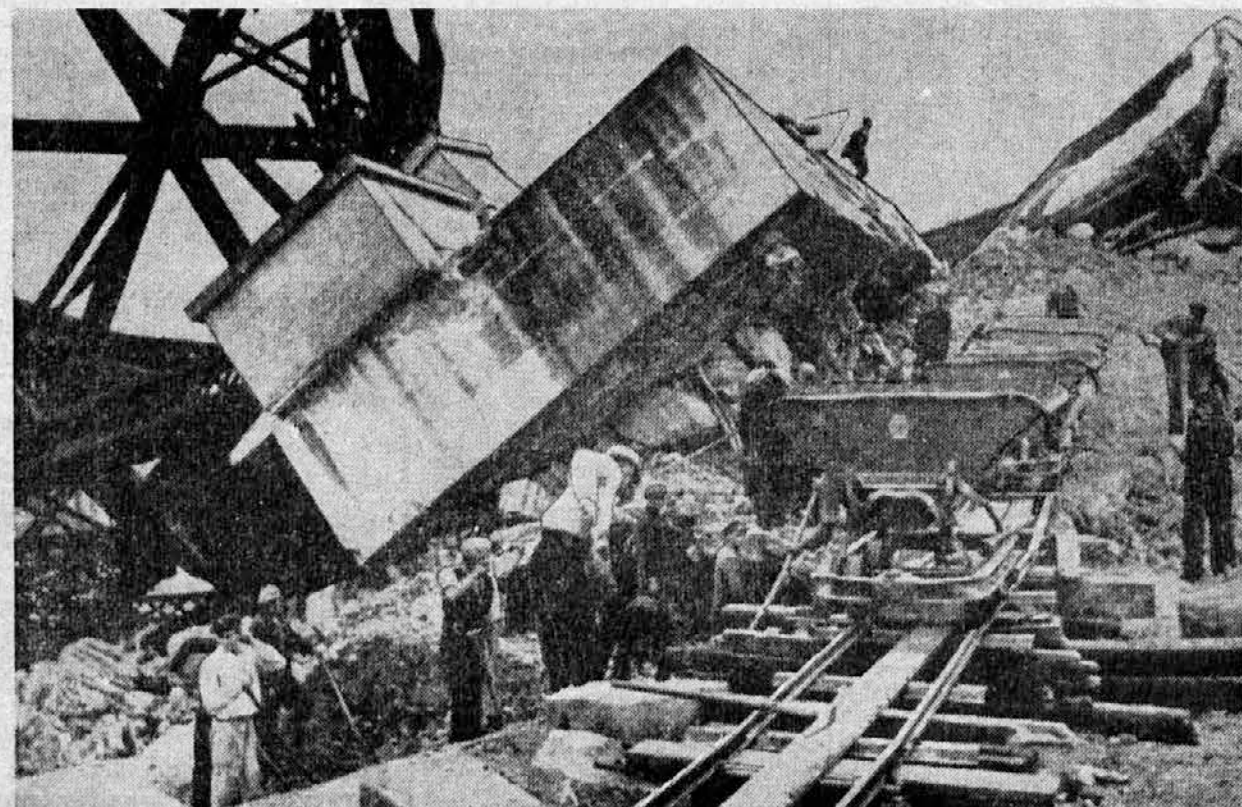
Američani niso srečni, če ne sestavljajo in bero statistik. Pred kratkim so sestavili statistiko najbogatejših žensk na svetu. Najbrže se ne bo nihče čudil, če povemo, da žive najbogatejše ženske na svetu v Ameriki, v Združenih državah. Amerika torej ni zaman znana po »dolarskih« strickih in tetkah...

čvenka ima. Takoj za njo pride vdova »mlečnega kralja« Smithova. Okrog 100 milijonov ima gospa Fair Vanderbiltova, 90 milijonov Ana Morganova, gospa Carnegieova pa »samo« 50 milijonov dolarjev.

Da so ameriške ženske bogatejše od svojih moških tovarišev si razlagajo tako, da so manj delale, kakor njih moške. Človek, ki hoče pri današnjem tempu zaslužiti milijon dolarjev, se v svojem življenju popolnoma izčrpa.

Nemški ranjenec piše domov pismo, pri tem mu pa pomagata bolniški strežnik in usmiljenka Rdečega križa.

Nemške delavske čete popravljajo neki most, ki so ga Poljaki pri umiku pognali v zrak.

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Neki kitajski živinorejec se je nekoč mudil v Evropi in je v svojih spominih napisal nekaj, čemur se boste pač začudili. Napisal je namreč: »Posebno sem se začudil, ko sem v vseh hlevih, kar jih je prestopila moja noga, opazil, da konji in sploh živalna stoji z glavo proti stenam. To je po mojem mnenju popolnoma napak. Živali ne vidijo drugega ko zid, zato pogosto postanejo boječje in nezaplive in Evropani se potlej čudijo, če ta ali konj pozdravi svojega gospodarja s kopitom. Po mojem mnenju je pa to popolnoma razumljivo.« Po tem taknem so Kitajci v ravnarju z živalmi večji mojstri!

Neke ameriške mravlje prekašajo v svoji rednosti in čistoči vse druge, čeprav so tudi te prišle zaradi svojih dobrih lastnosti že v pregovor. Te mravlje namreč uživajo liste nekega drevesa. Pogosto so pa od prvega takšnega drevesa oddaljene po kakšnem kilometru in tako morajo bogve kolikokrat prehoditi dolgo pot, da si znosijo potrebno hrano. Njihove poti so zelo široke, tudi po dvajset centimetrov, prav kakor v velemestih za ljudi. Nič čudnega, saj po njih hodi neprestano po tisoče in tisoče mravelj. Ceste so lepo čiste, gladke in trde. Skrajšajo si jih celo s predori. Vsaka mravlja odstrani takoj vsako smet, ki jo vidi na cesti.

Različne dežele, različne navade! Na Estonskem kakor tudi v drugih

severnovezhodnih državah pred pričetkom zime zamaže in zalopijo vsa okna in jih vsa zimo več ne odpro. To je v teh deželah zelo važno opravilo in da otroci lahko pri tem pomagajo, dobijo za to posebne tri-dnevne počitnice, tako imenovane »lepljive« počitnice.

Slavni pisec še slavnjšega romana »Dona Quijota«, Miguel de Cervantes Saavedra, se je leta 1584. poročil z neko odlično damo, ki pa razen bleščedečega imena ni prinesla kaj prida vrednosti k hiši. Pisala se je namreč za donno Catalino de Palacios Salazar y Vozmediano. Vse, kar je pa prinesla v zakon, je pesnik nekoč sam popisal. V seznamu je našel motovilo za prejo, strgalnik, pločevinasto ponev, tri vretena, ščetko za obleko, lopato, šest zajemalk moke, pet funtov voska, dva majhna stolčka, mizo s štirimi nogami, lestence, dve odelji, eno slamnjačo in enega petelina s štirimi kokošmi in štirimi piščanci.

Ruska carica Katarina II. je imela izredno bogato in dragoceno zbirko slik nizozemskih slikarjev. Ta zbirka je posebno ugajala enemu njenih naslednikov, Nikolaju I. Le enoličnost nizozemske pokrajine ga je motila na teh slikah. Sklenil je torej, da bo slike nekoliko poživil. V svojih prostih urah je lastnoročno naslikal na-

nje vojake. Car je sicer znal naslikati mušketirje zelo natanko od nog do glave, kljub temu so pa nizozemske pokrajine z ruskimi vojniki kaj čudno učinkovale. Posebno zato, ker se visoki gospod niti malo ni zmenil za kakšno perspektivo, temveč je vojake v ospredju in v ozadju naslikal enako velike. Vodstvo neke umetnostne galerije je dragocene slike komaj rešilo iz rok »visokega slikarja« s tem, da je dalo napraviti kopije in mu jih podtaknilo.

Pred kratkim se je neki zdravnik vrnil iz Afrike, iz kraljestva črncev. Pripovedoval je zanimive zgodbe, ki so se odigrale med njegovo prakso med črnimi zemljani. Seveda je ena bolj zanimiva od druge. Med njimi je povedal tudi, da so mu nekoč pripeljali iz pragozda nekega črnca, ki je imel globoko rano v mesu. Zdravnik ga je obvezal in mu rano zažil. Čez nekaj dni so ga že lahko odvedli nazaj v rodno vas sredi pragozda. Ni pa dolgo trajalo, ko se je pred zdravnikovo kočjo na lepem znašla množica ljudi, samih črncev. Lahko si mislite, kako je bilo zdravniku pri srcu, saj ni mogel misliti, kakšne namene imajo v svojih črnih dušah. Kaj kmalu se je pa prepričal. Vsi sovaščani njegovega črnkega pacienta so namreč s svojim poglavarjem na čelu prišli k njemu in ga prosili, naj tudi njim tako zašije kožo, ker so prepričani, da jih bo to obvarovalo pred naklepi hudobnih duhov...

metično zaprto pločevinasto škatllico. Najprej počaka plime, potlej pa škatllico vrže v morje, da zapljuje proti obali. Nadaljnja usoda pisma je odvisna od dobrote ljudi. Kdor škatllico najde, opazi na njej listek s prošnjo, naj pismo odda v poštni nabiralnik. V nekaj letih je napisal in tako odposlal že nešteto pisem in doslej se je zgodilo, da samo dva nista prišla naslovljencu v roke.

Mesto Lvov je imelo že nešteto imen

Lvov, oktobra. Najbrže na svetu ni mesta, ki bi ga v zgodovini večkrat prekrstili kakor poljsko mesto Lvov. Malorusi so ga imenovali Lvov, Lviv, Lvigrad, Lvihorod ali Lviv. Latinska imena so bila: Lembrug, Lamburg, Leontopolis, Leopolls, Leone, Livovija in Leopoja. Nemci so ga imenovali: Lemborg, Lemberg in Leveburg. Grki so v trinajstem stoletju uporabljali imena: Litbon in Litbada, carigradski patrijarhi so pa pisali: Leovis in Leontopolis. V turških knjigah se nahajajo imena: Ili, Ilbo, Ilibot, Ilibov, Ibadir. Armenci so ga pa imenovali: Ilov. Rusi ga imenujejo Lvov tako kakor tudi mi.

Po desetih letih je letos prvič deževalo

Newyork, oktobra. V občini Antifogasti, v severnem delu države Čile, se je te dni zgodil pravi, pravcati »čudež«, če smemo tako imenovati ta dogodek. Po desetih letih suše, je letos, oktobra prvič deževalo. Poslednjič je deževalo 27. julija 1929. leta. Provincija Antifagasta velja za kraj, kjer na svetu najbolj redko dežuje. Povprečno traja »suša« 7 dolgih let. Tokrat se je pa še bolj zavlekla in je

trajala celo deset let. Prebivalci te province na splošno delajo v rudnikih bakra in srebra. V tej deželi, kjer po meniju dež pravo senzacijo, če že ne čudež, ljudje sploh ne vedo za dežno plašče in za dežnike.

Zanimivo je tudi, da so se za te kraje prejšnje čase mnogo bojevali. V zgodovini Južne Amerike so zapisane te vojne med najbolj krvavimi vojnami. Ko so namreč sredi preteklega stoletja našli v tej pokrajini ležišča srebra in bakra, pa tudi ležišča solitra, so se pričeli za bogate predele hudi boji. Zaradi solitra je trajala ena vojna dolgih sedem let. Tri države: Bolivija, Čile in Peru so se bojevale za to pokrajino. Vojna se je končala z zmago Čila, ki je postal tako najbogatejša država na svetu glede solitra.

Kakšno pot napravi dolar v štirinajstih dneh

Newyork, oktobra. Pogosto človek premišluje, kadar ima v roki kakšen novic, skozi koliko rok je že šel in koliko stvari je bilo že zanj kupljenih. Trgovska zbornica v Newyorku je imela tudi podobne skrbi, zato je hotela napraviti poskus z dolarjem. Na dolarski bankovec je pripeljala listek s prošnjo, naj vsakdo, ki bo dobil v roke ta dolar, napiše, kaj je zanj kupil. Rezultat je bil tale: v dveh tednih so s tem dolarjem petkrat plačali dni-no, najpogosteje so pa z njim kupovali cigarete in tobak. Trikrat so zanj kupili bencin, enkrat pa se je nekdo zanj obril. Nekdo je zanj kupil milo, spet drugi pa slanike, zobno kremo in pivo. V štirinajstih dneh je bankovec menjal silno veliko lastnikov.

Dva nova letalska izuma

Newyork, oktobra. Neka skupina grških finančnikov je odkupila dva nova izuma, ki bosta, kakor pišejo ameriški listi, izzvala popoln preokret v letalstvu. Gre namreč za neke skrivnostne žarke, tako imenovane »mračne žarke«, ki jih je iznašel ameriški inženir Harry Dickens iz Newyorka. Po pisanju ameriških listov ta majhna priprava obstaja iz nekega majhnega aparata in iz neke plošče. Ko letalo leti ponoči skozi oblake in nevihto, ko nastopi popolna tema, je za letalca odločilen trenutek. Takrat začne pilot uporabljati »mračne žarke«, ki morejo prebiti oblake in najgostejšo temo in tako obvestiti pilota o vseh zaprekah, ki se mu staviijo na pot, in sicer v razdalji 14 milj. Na posebni plošči, ki se imenuje »magično letalčevo oko«, se vse te prepere začrtajo zelo jasno in natančno. Opremljeni z novo pripravo bodo piloti v bodoče lahko letali med hribi in nad nebotičniki, ne da bi bili v nevarnosti, da se kam zaletijo. Pri poizkusni vožnji nad Newyorkom je plošča natanko zaznamovala prav vse prepreke, zvonike in nebotičnike. V času vojne bi letalo, opremljeno s to napravo, lahko popolnoma varno letelo v največji temi, razen tega bi pa pilot vedel, od kod in kdaj se mu bo bližal sovražnik in kako daleč je še od njega.

V enem tednu porabil milijon dinarjev

Luzern, oktobra. Po enem tednu je odpotoval iz Evrope s svojim salonskim vlakom iz Luzerna misorski princ iz Indije, brat misorskega maharadže. Brata si delita imetje, o katerem trde nekateri poznavalci, da je največje na svetu. Dočim mora maharadža vladati doma, si njegov brat od časa do časa privoščil svojevrstno zabavo. Večkrat pride tudi v Evropo. To pot ga je spremljalo 45 ljudi, med njimi godbeniki, dvorni norci, svečepniki in plesalke. Princ je velik ljubitelj modernih plesov in zmerom nosi s seboj gramofon z najnovejšimi ploščami. Da je tudi ljubitelj zabave, nam priča že njegovo pestro spremlstvo. Zelo ljubi tudi glasbo in v hotelu v Luzernu, kjer se je nastanil, je v svoje veliko veselje sestavil kapelo iz hotelskih in svojih godbenikov. Princ zmerom pleše in celo na ulici ga kar pete zasrbe, če zasliši godbo. V Luzernu je princ porabil zase in za svoje spremlstvo milijon dinarjev v enem tednu. Na dan njegovega odhoda iz Luzerna so se zbrala domača dekleta v narodnih nošah pred njegovim salonskim vlakom in mu izročila šopek svežega cvetja. Vselej ko indijski princ potuje po Ev-

ropi, prireja koncerte in ples, pri katerih seveda tudi sam sodeluje.

Zdaj se bo maharadža baje umaknil v svojo domovino, ki obsega 50.000 kvadratnih kilometrov in šteje 5 milijonov vdanih državljanov. Še se dogajajo na svetu stvari iz tisoč in ene noči...

Smrt slavne pevke med bombardiranjem Varšave

Varšava, oktobra. Sele nekaj dni po bombardiranju so v Varšavi ugotovili, da je bila med smrtnimi žrtvami bombardiranja tudi slavna operna pevka Eva Bandrowska Turcka, članica varšavske opere. Našli so jo mrtvo v njeni villi, v predmestju Varšave. Ugotovili so, da je postala žrtev zadnjega bombardiranja. O slavni pevki je znano, da je bila ena najboljših »Carmen« v Evropi, s sijajnim uspehom je pa nastopala tudi v »Traviatu«.

Morje kot poštar

London, oktobra. Svetilniški čuvaj s svetilnika Hanaja, pet milj oddaljenega od angleške obale, mora biti vsaka dva meseca na svojem mestu. Toda tudi takrat piše svojemu očetu, čeprav ne pride na svetilnik živa duša, o poštarju pa ni ne

duha ne sluha. Pri tem mu morje služi za poštarja. Čuvaj napiše pismo in ga da v her-

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano pohištvo

ŽIMO samo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME STRAŽIŠČE PRI KRANJU

Naša žima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjate žimo iz prepovedanih šušmarških obratov, ker je slabo in nehygijensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten dah. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

Noveli „Družinskega tednika“

Janez najame taksi

Napisala V. Wasmuthova

Za božjo voljo, kakšen dež se je na lepem vtilil! Prava nevihta, lije ko iz škafa, saj se zdi, ko da bi se oblak utrgal!

Janez Gruden, ki je pravkar stopil iz hiše, je sklenil, da mora po vsaki ceni najeti taksi, če hoče k Potočnikom, ki so ga povabili na večerjo; sicer bo šla še njegova najboljša obleka k vragu. Potočnikovi stanujejo nekje v predmestju in nobeno pripravno (beri: poceni) vozilo se ne ustavi v bližini. Tako krasno je bilo, vreme namreč, in zdelo se je, ko da se ne bo nikoli več spremenilo. Zdaj si pa človek spet ne more predstavljati, da bi kdaj prenehalo liti.

Toda vsi taksiji, ki so drveli mimo, so bili zasedeni. Seveda, ti že zdaleč niso čakali nanj, na Janeza Grudna; razen tega je bilo temno ko v rogu, nihče ni opazil tretetajočega, z rokami mahajočega Janeza, ki si je komaj upal stopiti iz sence pristreška v luč obločnic, če je hotel ostati suh in odnesti zdravo kožo.

Naposled je prišel avtomobil, ki je vozil nekoliko počasneje, zmerom vzdolj pločnika. Bil je prazen in je očito iskal novega gosta. »Halo!« je zaklical Janez. Šofer je ustavil, vzel naslov, odprl vrata in jih za Janezom Grudnom spet zaprl. Naglo je odpegljal.

Janez se je globoko oddahnil in se udobno zleknil, medtem ko je drvel avto hitro in varno skozi mlakužaste ulice. Zdaj bo vsaj točno in zravem še suh prišel k Potočnikom, čeprav to ni bila prav poceni šala. Niti približno ni vedel, kako daleč se pelje, bil je prvič v tem koncu mesta. Zaskrbljen je gledal, kako se je kazalec na taksamtru čedalje hitreje pomikal naprej. To bo pomenilo veliko luknjo

v njegovo ubogo, drobno denarnico. Upa vsaj, da ima dovolj denarja pri sebi. Živčno seže v hlačni žep — toda ničesar drugega ni v njem ko robec. Tudi v drugem ni nič otipljivega, usnjenega. In postopno je njegova tipajoča roka v vseh žepih ugotovila strahovito resnico: denar je pustil doma — pozabil ga je v delavni obleki, ko je oblekel novo! Krasen položaj, nedvomno! Zdaj pa takoj Potočnikove prositi za posojilo, ko pride k njim? Tako dobro jih še ni poznal in to bi napravilo tako slab vtis, zdaj, ko mu je toliko na tem, da bi napravil dobrega, že ljubki Veri na ljubo. Tega torej ne sme storiti. Zlatnine ali kakšne druge dragocenosti, ki bi jo šoferju lahko zastavil, ubogi siromak ni imel. Da bi se pa peljal nazaj domov, tega ni mogel storiti. To bi ga veljalo dvojno ceno in razen tega bi prišel prepozno k Potočnikom.

V prvem razburjenju je hotel avto ustaviti, izstopiti in šoferju priznati svoj nesrečo. Toda takoj se je spet premislil, to bi bilo pretežavno, še posebno zato, ker ni imel niti pojma o šoferju. Kdo je bil prav za prav moški pred njim, v svojem usnjemem sukniču, s čepico na glavi, ki je na tako skrivnostni način taksameter neprestano gnal naprej. Kolikor je mogel v temi ugotoviti, se je bližal svojem cilju in s tem vrhuncu svojega dramatičnega položaja. Že je avto zmanjšal hitrost, šofer je iskal hišno številko: 9, 11, 13, 15 — 17, tukaj, sveta nebesa!

Avto se je ustavil. Janez je odločno odprl vrata in kakor blisk mu je šinila v glavo rešilna misel:

»Prosim,« je rekel izstopajoč, »ali imate morebiti kakšno vžigalico. Tako temno je tukaj in v avtomobilu sem izgubil stodinarski bankovec...«

Zdelo se mu je, da je prekanjeni šoferjev obraz nekaj sekund strmel vanj, dokler ni razumel njegovih besed — potlej je pa Janez Gruden utegnil samo še odskočiti, kajti šofer je pognal motor in naglo izginil v temi.

Janez je zadovoljno prikimal kakor mož, ki je ponosen na svoj psihološki dar, roke je vtaknil v prazne žepa in žvižgaje odšel skozi odprta vrata Potočnikove vile.

Štirinajsti gost

Napisal E. Günther

Telefon nestrpno zazvonil. Ribič, ki je sklenil, da bo po uradnih urah v miru opravil neko odloženo delo, jezen sname slušalko z vilič in pokliče s slabo prikrito nevljudnostjo. Komaj pa zasliši glas svojega šefa, se njegov obraz zadovoljno razjasni.

»Slišite, dragi Ribič,« zasliši prijazen glas svojega šefa, gospoda Zelezničarja, »zelo me veseli, da sem vas še dobil. Rad bi vas prosil za veliko uslugo.«

»To se razume, gospod ravnatelj,« odvrne prilizano Ribič.

»Potlej pridite, prosim, drevi k nam na večerjo. Saj imate smoking, ne?« Ribič misli, da ni dobro razumel.

»Kdo? Jaz? K večerji? K vam?« sloka začuden. V njegovih možganih so odjeknile samo tele besede: »...izredno mučna zadeva... drevi nekaj gostov... zakonski par v zadnjem trenutku odpovedal... moja žena zelo praznoverna... sicer trinajst gostov pri mizi... pošljem vam takoj svoj avto.«

Med četrturto vožnjo v udobni limuzini gospoda Zelezničarja, je bil Ribič v prvi vrsti zaposlen s tem, da je neprestano sukul ovratnico zdaj na desno, zdaj na levo in z leve spet na desno. Drugič je reševal skrivnost, kaj je treba ukreniti, da veljaš namesto za štirinajstega, za drugega ali tretjega gosta. Človek mora ljudem pokazati, da je eden izmed njih, nastopil mora tako, ko da ne bi bilo nič bolj razumljivega, ko to, da je povabljen pri Zelezničarjevih. Pred vsem mora pa pogovor napeljati na področje, kjer je doma, na tenis morebiti ali pa na zbiranje poštinih znamk... In ko se je avto z rahlim sunkom ustavil

pred vilo njegovega predstojnika, je Ribič že vedel, kako se bo vedel. Z malomarnostjo, za katero bi ga zavidal marsikateri zvezdnik, je skočil iz avtomobila in se dal odvesti, ne da bi se najmanj zmenil za razkošne prostore, v salon.

»Gospod Ribič, eden mojih sodelavcev,« ga je predstavil Zelezničkar, ki mu je prišel nekaj korakov nasproti. Ribič se niti toliko ni potrudil, da bi razumel imena, ki je zanje izvedel. Z enim samim pogledom je pa ugotovil, da so ga namenili za soseda pri mizi edinemu mlademu dekletu med starejšimi pari, da je to dekle očito šefova hči in torej pač pozna njegovo vlogo štirinajstega gosta. Ne smem pokazati, da vem, si je dejal kljubovalno in ker ni čutil nikakšne potrebe, da bi na stol naslonjen prisluškoval pomenku, ki o njem ni ničesar razumel, in ki ga sploh ni zanimal, je čakal na prvo priložnost, da se bo vmešal v pogovor. Njegovo potrpljenje ni bilo postavljeno na bogve kakšno preizkušnjo. Pogovor je nanesel na neko damo, ki v družbi igra pomembno vlogo; Ribič je z odklanjanjem glave nekajkrat dal razumeti, da se nikakor ne sklada z njihovim podcenjevalnim mnenjem o njej.

»Vi ste torej drugačnega mnenja, dragi prijatelj?« vpraša Zelezničkar ljubezno.

»Gospodično Marovo poznam samo s tenišča,« meni Ribič odločno, »v istem klubu igrava. Zmerom sem se čudil, kako malo si domišljuje zaradi uspehov, ki jih je dosegla na zadnjih turnirjih in kako ljubezno in neprisljano igra z najpreprostejšimi začetniki. V športu, menim, se pokaže pravi človekov obraz najbolj jasno in najmanj potvorjeno.«

»Ali ste dober igravec?« ga vpraša mlado dekle.

»Dosti je boljših,« meni Ribič skromno, toda s skromnostjo, ki se je za njo skrival drug namen. »Pri zadnjih izbirnih tekmah za pokal nisem prišel med tekmovalce.«

»Toda daleč od njih niste?« vpraša dekle.

»Ne,« pravi Ribič neprisljano, »to-

da prihodnje leto se mi bo morebiti posrečilo.« Opazil je dobrohotne poglede, ki so bili uprti vanj z vseh strani.

Ko je služabnik odprl vrata v jedilnico, je imel Ribič občutek, da je dobil prvo bitko.

Sedel je zraven šefove hčerke in pogovor je za trenutek prenehal. Ni mu bilo treba dolgo časa čakati, da se je izkazal tudi s svojim znanjem na področju filatelije in ko se je pogovor o umetnosti rezljanja bližal koncu, se je gospodinja dvignila in izjavila, da je miza pogrnjena.

Ne da bi se postavljal preveč v ospredje in tudi ne, da bi stal v ozadju, je Ribič po črni kavici, ko je pogovor nanesel na gospodarstvo, povedal vmes nekaj dobro premišljenih stavkov. Polje se je do konca večera bavil s tem, da je šel minute. Ko se se okrog polnoči vsi odpravljali domov, se je začudil, kako je čas hitro minil.

»Ribič, stari želi z vami govoriti,« plane drugo jutro knjigovodja razburjen v njegovo sobo. »Bog se vas usmilij, človek, če je že spet kaj narobe?«

Ribič se nasmehne. »Imam popolnoma čisto vest,« meni sicer tjavdan, toda kljub temu mu ni prav lahko pri srcu.

Potlej stoji pred strogim šefom. »Ali ste se snoči dobro bavili?« ga vpraša in se čudno nasmehne.

»Hvala, gospod ravnatelj,« odvrne vlijudno Ribič.

»Tudi jaz sem imel ta vtis,« priklama Zelezničkar prijazno. »Že dolgo vas nameravam dati v zunanji oddelk, kjer je treba imeti ugajajoč nastop in znati ravnati z ljudmi. Pa včerašnjem večeru, mislim, lahko tvegam.«

Ribič zajame zraka. »Hvala lepa, gospod ravnatelj, upam, da...«

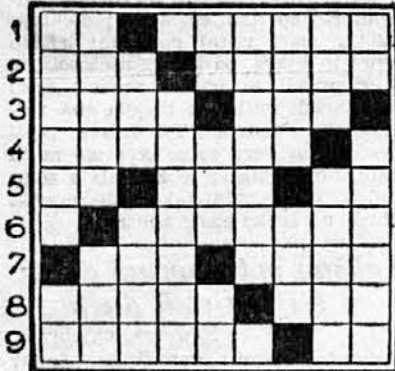
»Tudi jaz upam,« pravi Zelezničkar smehljaje se in mu stisne desnico. »Sicer pa snoči najbrže niste opazili, da je bilo šestnajst gostov...?«

Moški in ženski okus

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Pomen besed:

Vodoravno: 1. ploskovna mera; pokrajina v Srbiji; 2. bolečina; obrtnik; 3. klic, pa tudi grški slikar; reka na jugu; 4. moško ime; 5. narobe grška črka; filmski igralec, pa tudi izraz iz šaha; zaimek; 6. spremeljevalec; 7. čebelin izdelek; evropska prestolnica; 8. oblika boja; zaradi tega; 9. priprava; bog sonca.

Navpično: 1. Meneingerjev filozofski roman; predlog; 2. zločinec; kraj pri Ljubljani; 3. zver; vetrič; 4. vrsta jelena; 5. del voza; hrvatska beseda za vojno; pritrilnica; 6. umetno gnojilo, pa tudi pripomoček za izdelovanje smodnika; 7. germanski bog; podoba; 8. zaimek; zver; 9. francosko zlato; glasbilo.

POSETNIKA

A. DING
KRAKOV - ŠIBENIK

Gospod je pri godbi —

DOPOLNILNICA

V. A
N. B
N. A
L. B
L. P
L. I
L. Š
R. I

Namestu pik vstavi črke AABIJK MNORSST, da dobiš pomemben izrek.

DOPOLNILNICA

EPAPAUBEISIUVO

ADTSAACAODASO

Namestu zvezdic vstavi prave črke, pa dobiš v navpičnih vrstah popolne besede, v srednji vodoravni vrsti pa ime in priimek slovenskega pesnika.

VERIGA

— M U —
— L I —
— K O —
— T I —
— R I —
— M E —

Spređaj in zadaj dodaj vselej en zlog, da dobiš popolne besede. Zadnji zlog vsake besede je hkrati tudi prvi zlog naslednje besede.

ZAMENJALNICA

MUHA — ENICA — ZAPOR —
VOZEL — STOK — DOLAR —
ANICA — LOPAR — PENAT —
ZABOJ — MRENA — TRAVA.

Izpremeni začetne črke besed tako, da dobiš nove besede. Nove začetnice ti dajo ime in priimek slovenskega pisatelja.

RAČUNSKA UGANKA

SNL X SNL
KPSN
MMPS
PRMP
LUSSK

Namestu črk vstavi prave številke, da dobiš račun, ki se izide.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

Krizanka: Vodoravno: ar. lopata, ras, Samos, Avar, rop, Babilon, en, hob, da, po, vedek, kal. Kina, pozol, Man, olivin, Ra — Navpično: Arabec, Po, ravan, kol, bas, Pazi, ribolov, os. lov, ji, parobek, Amon, dim, top, denar, as, nakana.

Skrivalnica: Najpočasnejši pride najdalje.

Premikalnica: Kolín, Opava, Tabor

Račun s številkami: Števílo 61918 edlíš s 123 in dobiš 666.

Črkovnica: V vsaki navpični vrsti vzameš najprej vsako drugo in vsako četrto črko, potem pa še vsako prvo in tretjo, pa dobiš: V vojni tudi zmagovalce trpi.

Izpremenilnica: Dragotin Kette.

Enačba: Lido, ido, osei, sol, nos, os, da, nica, Anica, opera, Peta, Nana, ana. — London.

»Kupila si bom srčkan, nov klobuček,« je dejala pred kratkim gospa Vera svojemu možu.

»Toda ne takšnega, da bi stal celo premoženje,« je vzdihnil gospod Vrtačnik. Spomin na ženine klobuke ga je vselej spravil v slabo voljo. »Kupi si vendar enkrat pošten klobuk in ne samo polovico nekakšnega čudnega spakedrala, ki čepi na desni ali levi strani glave kakor kup nesreče.«

»Pošten klobuk? Starinski klobuk, hočeš reči! Ne boš! Če si že kupim nov klobuk, hočem tudi, da je po najnovejši modi, sicer tako nihče ne bi vedel, da je nov.«

»Saj je lahko moderen, toda zato menda ni treba, da bi bil tako nečloveško grd, kakor so bili doslej vsi tvoji moderni klobuki! Le stopi na cesto, nobena ne nosi takšnih.«

»Tako? Kakšne pa nosijo? Saj sem bila v nedeljo dopoldne na promenadi. Videla sem vso letošnjo modno revijo klobukov. Boš že razumel, da ne bom nosila zvončastega klobuka, če so letos moderni cilindrički.«

»Cilindrički? Kakšna neumnost je pa spet to? Prav nič čudnega, če bo vojna, ko ste ženske tako sprenevedaste! Kar nosite zadnji čas na glavi, že ne zasluži več imena klobuk. Kakšno velikansko rešeto s ptljo, kakor zastavo, vendar ne boš imenovala klobuk? In stolp iz ptičjih peres z nekakšno mahedravo mrežo okrog vratu? To naj bi bil klobuk? Tvoj lanski moderni klobuk je videti, kakor da bi mu kdo primazal zasušnico. Na eni strani glave čepi čisto na oči, na drugi se pa dviga v vrtoč glavo višino! Temu praviš ti klobuk!«

»O, o saj se poznamo! Če jaz dam na glavo še tako ljubeč, simpatičen klobuček, potem je to rešeto, spakedralo in ne vem, kaj še vse. Kadar pa srečaš na cesti kakšno mlečno damico s še tako eksotičnim pokrivalom, jo premeriš od nog do glave: »Ta ima pa okus! Res, moški ste vsi enak!«

»Vidiš, kako slabo se ve ženske razumete na svoje moži! Kako naj rečem o tebi, da imaš okus, če si vsak večer navijesh na lase devet in devetdeset železnih polžev, da si takšna kakor jež...«

»O, ljubi moj, če grem k frizerju, se pa spet pritožuješ nad izdatki...«

»Oprosti, zdaj govorim jaz! Rad gledam lepe kodre, toda ne čutim rad železnih bodic, kakor hitro se te dotaknem. Prav tako je s klobuki in oblekami. Nikoli mi ne boš dopovedala, da so klobuki lepi zato, ker so moderni in, da sme biti obleka draga, ker je moderna. Res ne vem, kakšen čaroben zvok imajo za ženske nekatere besede: »Najnovejši model!«, »Po pariškem vzorcu!«, »Elegantno!«, »Šik!«

»Neznosen si! In to samo zaradi tistih nekaj dinarjev, ki bi jih moral odrinuti za klobuk!«

»Ne, ljuba moja, ne razumeva se. Nočem se prepirati s teboj. Povedati bi ti hotel, da imate ve ženske čisto drugačen okus, kakor mi, moški. In če se boste še dolgo oblačile samo po svojem okusu, boste naposled zbujele zavist samo še pri svojih tovarišicah, nič več pa ne občudovanja pri moških. Sicer pa doslej menda še nihče ni ugotovil, kaj je slajše!«

»Strupen jezik imaš, tega ne moreš tajiti. Tisto o moškem in ženskem okusu utegne biti res. Toda ne pozabi, da prav vi moški ustvarjate modo! Zakaj si pa potem takšne neumnosti izmišljujete?«

»Daj si vendar dopovedati, da moda ni vse. Skušaj razumeti, da se povprečna zemljanka ne more dosledno ravnati po modi, ker nima za to ne dovolj denarja, ne primernega for-

Preprosta volnena obleka za pisarno in šolo z belim pikežastim ovratnikom in zapetnicami.

mata. Po modi naj se ravnajo tisti bogataši, ki dajejo s svojimi mukami zaslužek tistemu ogromnemu aparatu, ki se vrti okrog mode: modnim risar-kam, modnim trgovinam, šiviljam, krojačem, modnim časopisom itd. Ti se pa vseeno ne moreš dosledno ravnati po modi! Smešna bi bila v starem zimskem plašču in prekomodernem klobuku. Ali ne razumeš, Vera?«

»Že. Toda tisti srčkani klobuk, ki sem si ga zamislila za letošnjo jesen, si bom pa vseeno smela kupiti, kaj ne?«

Saška.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Ješprenj s kranjsko klobaso. Zvečer: Koruzni žganci z mlekom.

Petek: Fižolova juha z rižem, češpljevi emoki. Zvečer: Fižolova solata, kava.

Sobota: Goveja juha z zdrobom, govedina, čebulna omaka, krompirjev pire. Zvečer: Jetra v omaki, krompir v kosih.

Nedelja: Goveja juha, telečja rižota, endivija. Zvečer: Pljučka v omaki.

Ponedeljek: Prežganka z jajcem, kisla repa, krompirjevi emoki. Zvečer: Fižol z jabolki.

Torek: Goveja juha z vlivanci, govedina, kolerabice s krompirjem. Zvečer: Češpljeva kaša.

Varujte svoje zdrave s tem, da skrbite za

redno stolico.

Jemljite dnevno po jedi 1 do 8 Leo-pilule, ki Vam pomagajo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 909 od 28. X. 1938

Leo-pilule

Sreda: Vampi s krompirjem. Zvečer: Praženec, kompot.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Golaževa juha, paradizni-kova omaka, krompirjev pire, rižev narastek. Zvečer: Jetra v omaki.

Petek: Ribe s papriko, pražen krompir, solata, sirov zavitek. Zvečer: Pečenjak, kompot.

Sobota: Goveja juha z vlivanci, čebulna omaka, široki rezanci, govedina, solata. Zvečer: Krompirjeva potica, endivija.

Nedelja: Kruhova juha, rezine pljuč-ne pečenke s čebulo, pražen riž, mešana solata, češpljev kolač. Zvečer: Ocvrte safalade, krompirjeva solata.

Ponedeljek: Zelje s kranjsko klobaso, palačinke, kompot. Zvečer: Ocvrti možgani.

Torek: Krompirjeva juha, nadevana paprika v omaki, krompirjev pire. Zvečer: Goveji jezik s solato.

Sreda: Zelenjavna juha, telečji zrezki s čebulo in papriko, pražen riž, solata. Zvečer: Ocvrta jajca, krompirjeva solata.

Pojasnila:

1. Ribe s papriko: Ostrgaj ribam luskine, iztrebi jim drob, operi jih dobro in jih nasoljene ocei na dobrem, vročem olju. Pridaj jim še čebule, peteršilja in precej paprike. Počasi jim prilivaj nekaj žlice kisle smetane in pokapaj z limonovim sokom. Na mizo jih daj s prilogo.

2. Rezine pljučne pečenke s čebulo: Pripravi rezine pljučne pečenke; zreži za prst debele in kolikor mogoče velike in lepe rezine. Potoleci jih in pripravi nadev. Sesekljaj 3 čebule, ocvrvi jih na presnem maslu ali maсти in pridaj 4 žlice močne juhe. To naj nekaj časa vre. Potlej čebulo posipaj s pestjo kruhovih droblin in sesekljanega, zelenega peteršilja, vse dobro premešaj in ohladi. Namaži nadev na pripravljene rezine, jih zvij in poveži z belim sukancem in duši. Jed obloži z majhnimi ocvrtimi čebulicami in rižem.

3. Češpljev kolač: Mešaj pol ure 20 dek presnega masla in počasi pridajaj rumenjake, toliko časa, da jih bo pet. Potlej še 15 žlice sveže smetane in 4 žlice sladkorja, 3 deke kvasa, malo nastrganih limonovih olupkov, soli in gorke moke, da dobiš mehko testo. Ste, j ga precej dolgo. Ko shaja, ga razvečej za prst na debelo v namazano

Nogavice perilo dežniki

v najboljši kвалiteti, po tovarniških cenah, v prodajalnah tovarne

VIDMAR

Pređ Skofíjo 19
Prečernova ul. 10
Gospodsvetska 2
Tyrševa 5, Palača „Slavíja“

Tudi volnena delavna obleka je lahko na moč preprosta in ljubka. Na sliki vidite takšno oblečko iz črno-belega kockastega volnena blaga. Krilo je zvončasto ukrojeno kakor bodo letos vsa krila, posebno letošnje mode se pa kaže na bluzi. Robovi in žepki so obrobljeni s črnim baržunastim trakom, ki obleko zelo poživí.

pekačo in povrh naloži olupljenih, na rezine zrezanih češpelj, posipaj s sladkorjem in ko kolač še nekoliko vzide, speci v pečici. Povrh lahko napraviš tudi mrežo iz testa.

4. Ocvrti možgani: Olupljene in umite možgane zreži na rezine, osoli jih in povlalaj v moki, jajcu in droblinah in jih ocvrni na maсти. Potlej jih daj s prikuho ali z limonovimi rezinami na mizo.

Jeseni odprite omare na stežaj!

Postalo je hladnejše. Najbrže ste že odprli svojo omaro in vzeli iz nje nekaj jesenskih in zimskih obel. Nekatere so še našle milost v vaših očeh, druge ste pa kar nekam nejevoljno ogledovale. Niso več moderne. Zakaj? To je pogosto težko reči, toda samo ob pogledu na takšno obleko že čutite, da ni več v modi. Toda le malo je potrebno, da jo spet osvežite. Samo nekaj denarja in malo truda, pa boste dokazali, da imate okus in smisel za oblačenje.

Staro volneno obleko, z nagubanim ali zvončastim krilom, osvežite z vstavki satenastega krepca po životu in rokavih. Satenasti vstavki naj teko povprek in naj bodo iste barve kakor volneno blago. Tako bo postala ta obleka modernejša.

Vaš stari jesenski plašč sicer ni čisto nemoderen, toda zdi se vam nekako pust in brezizrazen. Okrasite ga z novimi modnimi malenkostmi, s torbico, pahovko, morebiti s pasom. Torbico, pahovko in rokavice si lahko pripravite sami iz kakšnega lepega kockastega blaga, če je plašč enobarven, in iz enobarvnega blaga, če je večbarven, črtast ali kockast.

Mornarskomodra volnena obleka z nazobčanim spodnjim robom in širokim, toreadorskim rdečim pasom. Sijajno se k njej podajo volnen belero, kozaška čepica in muf, pletena iz precej debele temnomodre volne.

Preprosto črno obleko iz krepa ali volne lahko poceni modernizirate z enim metrom satenskega krepca. Vrežite in prišijte široke žepce, s tem boste razširili svojo silhueto v kolkih, kakor terja današnja moda. V pasu všijte izredno širok pas iz satenskega krepca in ga zadaj ali spređaj zavežite v veliko pentljo.

Večerno obleko iz tafta ali mušlina osvežite tako, da jo popravite s čipkami. Čipke lahko vstavite pri ovratniku, ob pasu, v hrbtu, kjer se pač po vašem okusu bolj podajajo. Volneno obleko iz dveh delov hitro popravite tako, da naredite pas, žepce in ovratnik iz satenskega krepca ali moiraja v drugi barvi.

Astrahan je krzno, ki ga nosimo jeseni in spomladi. Če imate topel je-

Za Vas gospodinje!

Samo češki kozarec za vkuhanje sadja znamke „FRUTA“ Vas zadovolji.

generalno zastopstvo za Jugoslavijo

„STAKLO“ B. TOBER

ŠT. VID.
TELEFON 734

senski kostim in neke nekaj krplo tega lepega krzna, jih pošijte po kostimu. Ni treba dosti: žepke, ovratnik ali pa samo dve progi, tam, kjer se kostim zapenja. Če imate kakšen star ovratnik iz astrahana, ga predelajte v muf, in imeli boste zimski kostim.

Enostavne svilene obleke niso več v modi. Okrasite jih z bleščočimi našivki okrog vratu in okrog žepov. Moderni so široki in dolgi žaketi. Izkoristite to modo. Odrežite svoj stari športni plašč — poudarjam „stari“ plašč, novega je škoda rezati — pošijte ovratnik s krznom in imeli boste moderen jesenski žaket.

Silhueto večerne obleke popravite z gubami in naborki. K lanskim ozki večerni obleki si pripravite žaket iz srebrnega lameja, v pasu ozek, v bokih pa naguban ali zvončast.

Obleke z ozkim krilom so dolgočasne in nemoderne. Za razširjenje krila všijte v krilo pokončne satenaste vstavke. Nagubajte v pasu in sešijte pas iz istega tvoriva. Posebno praktična novost je tako imenovano „gornje krilo“. Gornje krilo je pravo nasprotje nekdanjega spodnjega krila. To je nagubano ali zvončasto krilo, ki ga privežemo s pentljo čez navadno krilo, bolje čez ozko krilo pri obleki. Tako imamo obleko z ozkim krilom, kakor hitro pa vržemo čez gornje krilo, dobimo obleko z novo linijo, s širokim ali zvončastim krilom.

„Gornje krilo“ naj bo v primernejši barvi kakor je obleka, iz primerne tvoriva in nekoliko daljše od dolžine stare obleke.

Šiguren nastop

nam omogoča le solidna obutev v brezhibni obliki. Pri nabavi iste nas posetite, postrčeni boste nad vse pričakovanje. Vsa teden najnovejši modeli

»Je-la«

Ljubljana, Miklošičeva 36

Pozor!

Prihodnjic:

Pletene smučarske dokolenke

Japonci se ne sramujejo popolne nagote, pač pa nagih hrbtov

Da mi belci razumemo, zakaj Japonci na carinah javno slačijo ženske in jih preiščejo, pred vsemi ljudmi in pred vojaki in da razumemo, kako se morejo prefinjeni otočani pregrešiti čez prirojeno sramežljivost, je treba samo pogledati v njihovo vsakdanje življenje in v njihove običaje.

Neka Evropka, ki je živela leto dni v hiši nekega upokojenega japonskega admirala, popisuje japonske običaje, ki bodo vrgle čisto drugačno luč na spoznavanje Daljnega vzhoda.

Živela sem v hiši starega admirala, hkrati sem pa študirala jiu jitsu in druge običaje japonskega naroda.

Nekoliko incidentov iz prvih dni mojega bivanja na Japonskem, bo vsaj nekoliko osvetlilo vprašanje carinske kontrole v Tientsinu, ki so se zaradi nje v Evropi tako razburjali.

V zasebnih hišah nadomešča kopalno banjo lesena kad, ki je dovolj velika, da je človek v njej pokrit z vodo do ramen. V kadi je zmerom precej visoka temperatura, ker je pod njo majhen grevec.

Družina se koplje nekajkrat na dan, seveda če le utegne. Vodo menjajo enkrat na dan, vendar je kljub temu čista ko kristal, ker se Japonci pred kopanjem prav po domače umije pod prho.

Dokler sem bila jaz v kadi, se ni niti en član rodbine drznil priti v kopalnico, čeprav je potreboval milo ali kakšno ščetko.

Ko sem prišla v mesto Kobe, me je neki prijatelj uvedel v mestno šolo jiu jitsa.

Odvadli so me v kopalnico. Javna kopalnica, ki jih je na Japonskem toliko, ko v Evropi cerkva, so pogosto tako velika, kakor bazeni za plavanje. Stegne kopalnice šole jiu jitsa so bile

papirnate, vrata pa na stežaj odprta, tako da se ženske v tej kopalnici niso čutile bogve kako osamljene.

Jaz sem se šla kopat, moji sošolci pa v telovadnico. Bili so oblečeni v telovadne obleke in so se vadili.

Lepega dne sem prišla v telovadnico poprej kakor običajno. Ker sem bila v obleki za jiu jitsu, je prišel neki evropsko oblečen Japonec, in mi je predlagal, da bi skupaj trenirala. Pristala sem. Ta človek me je pa takoj razočaral, ker je kar pred menoj začel slačiti hlače, hkrati pa hitel pripovedovati, kako srečen je, da bo smel trenirati z evropsko tovarišico. Suknjič, telovnik, srajca, kravata, vse je na lepem ležalo pred menoj. Japonec se je pa prav počasi oblačil v svojo telovadno obleko.

Pozneje sem izvedela, da moj japonski tovariš ni bil ne nemaren ne hudoben, temveč kratko in malo ni poznal evropskih običajev. Odkrila sem tudi, da se je zaradi mene vsa šola preselila v park, kjer se je slačila, namesto v telovadnici, ker me niso hoteli spraviti v zadrego. Večina jih je namreč poznala evropske običaje. Ker nisem hotela motiti svojih japonskih tovarišev, sem jih prosila, naj se nikar ne vznemirjajo zaradi mene in poleg smo se skupaj slačili in oblačili v telovadnici in na hodnikih.

Podoben primer sem doživela pri nekem kopanju. Neki Japonec, ki mi ni bilo znano, da sem pravkar prišla iz Evrope, je prišel v kopalnico in kratko in malo stopil v mojo kad, ter vprašal, če dovolim. To je rekel s takšnim glasom, da nisem mogla odgovoriti drugega ko »Izvolite«. Sedel je zraven mene. Pogovarjala sva se o vseh mogočih vsakdanjih rečeh. Medtem je pa voda postala tako topla, da sem mislila, da se bom sleherni trenutek onesvestila. Voda je bila tako globoka, da sem bila v njej čisto pokrita, nisem pa mogla iz nje naga. Prosila sem Boga, da bi Japonec odšel. Ko se mi je že zdelo, da voda vre, je opazil, da z menoj nekaj ni v redu. In spomnil se je tudi zakaj:

»Ah, vi najbrže ne poznate japonskih običajev?«

Dal mi je majhen robec, ki sem se ga poslužila namesto figovega peresa, iz vode sem šla pa ne kakor Venera iz morske pene, temveč kakor kuhan rak.

Čeprav belca ni sram iti v kopalnico z damo, ki je le za silo oblečena, ne bi po nobeni ceni slekel pred njo hlače, pa čeprav bi imel spodaj še japonce.

Kljub vsemu temu se pa Japonci zgražajo, če vidijo damo v izrezanih obleki. Nekoč sem se kopala z odličnimi japonskimi plavalci v kopalnici v Kobi v kopalni obleki, ki bi v Evropi veljala za zelo dostojno. Po kopanju so me prosili starejši prijatelji, da ne pridem več v taki kopalni obleki, ki v njej kažem naga ledja.

Japonka ne sme nositi izrezanih oblek. Vse obleke imajo zaprte do vratu, rokavi pa segajo do komolcev.

Nič mi ne preprečuje, da se ne bi kopala naga v japonskem javnem kopalnišču, po nobeni ceni se pa v japonski družbi ne bi pojavila v večerni obleki z izrezanim hrbtom. Vsi bi namreč mislili, da hočem izzvati moške poglede.

Grozdje in zelenjava kot zdravilo

Ze stari Rimljani so vedeli za skrivnostne zdravilne sile, ki se nahajajo v grozdju. Tudi danes zdravimo marsikatero bolezen hkrati z drugimi zdravili tudi z grozdem. Zdravljenje z grozdem pomeni: jesti skoraj samo grozdje. Tisti čas, ko se posvetimo zdravljenju z grozdem, kajpak ne smemo jesti drugega ko hrano, ki vsebuje mnogo sladkorja, čisto malo beljakovin in nič masti. Ker je pa človeku neobhodno potrebna določena količina beljakovine, moramo hkrati, ko se zdravimo z grozdem, jesti tudi nekoliko mesa.

Ce jemo poleg grozdja res samo nekoliko mesa, potem nam bo zdravljenje z grozdem res koristilo. Izgubili bomo doberšen del tolsče. Organizem se bo pa v času zdravljenja odkrižal vse navlake beljakovin in masti.

Ce pa grozdje, tako bogato na sladkorju, pridamo k navadni hrani, nam pomaga, da se hitro zredimo.

Vselej, kadar nam zdravnik zapiše dieto: malo beljakovin, malo soli in malo tekočine, ki povzroča nabiranje vode v telesu, je priporočljivo zdravljenje z grozdem, pa najsi bolehamo za protinom, boleznimi ledvic ali arteriosklerozo.

Rekli smo že, da je zdravljenje z grozdem koristno za debele ljudi, posebno zato, ker čisti čreva in pospešuje prebavo. Na splošno je delovanje črev važen čimtelj pri zdravljenju z

Monogrami — entel — ažur gumbnice — gumbi — plise fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LIUBLJANA, Františkanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

Krasen jesenski kostim iz volnena jerseyja. Krilo je zeleno, peščenorumenno in rjavo kockasto, bluzja je zelena, na roko pletena, jopica je pa rjava. — H kostimu se na moč lepo poda mehak, upognjen klobuček.

grozdem. Grozdje pospeši delovanje črev s sladkorjem in kislino, hkrati pa tudi mehanski z lupinami in koščicami.

Z grozdem se zdraviš tako, da poješ vsak dan poldrugo kilo grozdja ali tudi dve kili grozdja. Grozdje lahko tudi iztisneš in piješ samo grozdni sok. Ješ hkrati z grozdem samo še nekoliko pečenega mesa. Takšno zdravljenje traja približno dva do tri tedne. To je odvisno od gmodnih sredstev bolnika, pa tudi od njegove energije in samozvoje. Vsekako se je pa treba najprej posvetovati z zdravnikom in se ravnati točno po njegovih navodilih.

Tudi gobe so zaradi svojega izredno dobrega okusa priljubljena jed. Tudi one nimajo prav kakor grozdje nobene masti. Vsebujejo pa tudi mnogo manj kalorij kakor grozdje, ker imajo mnogo manj sladkorja. Imajo pa mnogo beljakovin in so težko prebavljive. Zato jih sme jesti samo čisto zdrav človek, z dobrim želodcem in dobro prebavo. Za tiste, ki imajo zelo radi gobe, pa imajo občutljiv želodec in slabo prebavo, je priporočljivo gobe zrezati in premešati v mesorezanci. Drugi nasvet je, da jedo samo mlade, še nežne gobe, ki so vse lažje prebavljive od starih.

Mnogi ne vedo, da so stare gobe prav tako škodljive za zdravje kakor strupene gobe. Mnogi se zastrupe s pokvarjenimi pravimi gobami, ne da bi jedli strupene gobe. Zato moramo gobe prav hitro pojediti ali pa zrezati in rezine in jih dati sušiti na zrak. Kuhani gob ne smemo shraniti čez noč

Praktična popoldanska obleka, ki v svoji preprostosti ne zahteva drugega, ko dobro blago in primerno barvo. Ze sama na sebi je zelo prikupna. Prav lahko se pa odrečete širokemu pasu, ki zahteva precej vitke postave.

in jih drugi dan spet jesti, posebno, če je vreme toplo.

Kakor hitro se pokažejo prvi znaki zastrupljenja z gobami — krči, slabost, pehanje itd. — moramo skušati bruhati. Vzeti moramo zelo močno čistilo in piti močno kavo, da si okrepimo srce, ki pri hudem čiščenju navzgor in navzdol zelo trpi. Kajpak moramo takoj poklicati zdravnika, kajti pogosto more pomagati samo zdravniška pomoč, da ostanemo pri življenju.

Usnjen nakit in dragi kamni

Znano je, da pogosto majhne modne drobnjarije napravijo obleko moderno in prikupno. Se nikoli pa ni pravilo veljalo bolj ko letos. Čim bolj so kroji oblek preprostejši, tem bolj prihajajo v poštev okrasni. Najmoderneje je, da torbica, različne zaponke pri pasu ali na obleki, in pa ovratnica tvorijo nekakšno celoto.

Tako je na primer torbica narejena iz temne jelenovine, posuta je pa s svetlimi, kovinastimi pentljicami ali kamenčki v obliki cvetic. Seveda okras ni pristen, ker bi dragi kamni in zlato predstavljali na takšni torbici pač že premoženje zase. Na zaponkah potlej opazimo isti okras. Ovratnica je pa ena sama usnjena vrvca, na njej pa visi obesek v skladu z okrasom na torbici in zaponkah. To je najmoderneje dopolnilo k preprosti moderni obleki.

Poleg preprostega, skoraj geometričnega izdelanega nakita, je moderen tudi nakit v obliki cvetic. Kot igle bomo nosile cele šopke cvetic: cvetovi sami bodo iz drobnih kamenčkov, stebelca bodo pa iz kovine. Druge vrste nakit je izdelan na kovinski podlagi, povrh so pa posuti kamenčki v obliki cvetic, ki jo predstavlja. Zapestnice bodo pa zdaj iz enega samega kovinskega obroča, samo na sredi bo velik kamen, morebiti tudi dva ali trije. V splošnem bodo imele pa zapestnice podobno obliko ko prstani.

PORABNI NASVET

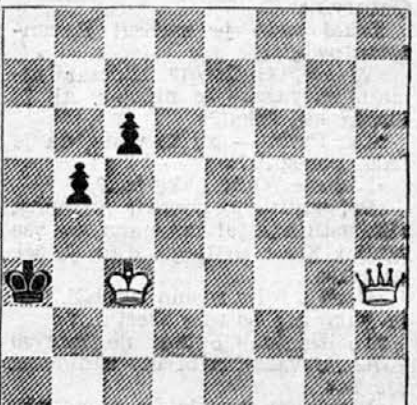
Neki naši bralki je njen sin prežgal s cigareto prt, in sicer celo dvakrat, ker je bil prt zgrnjen v dve gubi. Naša bralka nas vprašuje, kaj naj stori, da se ne bodo na prt poznale krpe ali pa zakrpane luknje. Ce je prt še toliko lep, da bi ga te krpe zelo kazile, potlej je najbolje, da luknjici od cigarete sicer zakrpa, čezenj pa izveze cvetlice v pisanih barvah. Skušaj naj cvetlice tako posejati po prt, da bo hkrati z lahkoto zakrila obe zakrpani luknji.

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha all mastna 20.— din. Po povzetju pošilja: PARFUMERIE BALOG — STARI BECEJ, Dunavska banovina.

ŠAH

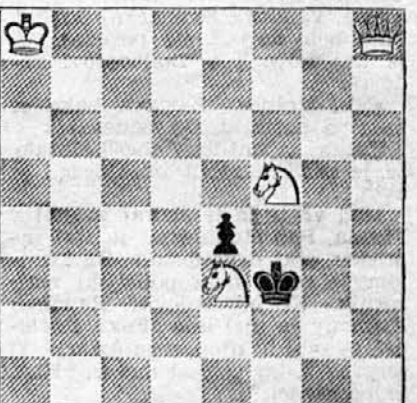
Problem št. 112 Sestavil K. Erlin (1902)

Mat v 3 potezah (B 11)

Problem št. 113

Sestavil John Brown (1862)

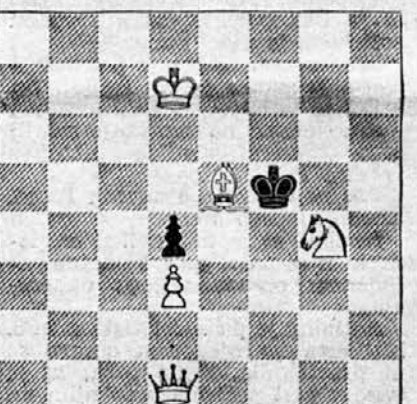

Mat v 3 potezah

Trojna sklepna varianta tega problema reševalcem šahovskih nalog ne bo neznana, toda nobenemu problemu se tako ne poda kakor Brownovemu. (B 28)

Problem št. 114

Sestavil Leonid Konstantinovič Istemni (1888)

Mat v 3 potezah (B 75)

Kratka partija št. 34

Z lanskega turnirja v Karlsruhe (Nemčija)

Table with chess notation for a game between K. Kamps (Freiburg) and U. Unruh (Karlsruhe). Moves include d2-d4, Sg1-f3, c2-c4, d4xe5, a2-a3, b2-b3, Lc1-b2, Sb1-d2, e5xf6 en passant, Dd1-c2, g2-g3, Ta1-d1, d7-d5, Sb8-c6, e7-e5, d5-d4, Lc8-e6, a7-a5, Lf8-c5, f7-f5, Sg8xf6, 0-0, Sf6-g4, Sg4xf2.

Rešitev problema št. 108

- 1. Ka8-a7 Sf8-e6
2. Tf7-h7 kar koli
3. Tb7-b8 ali T7-h8 mat.

Rešitev problema št. 109

- 1. De5-f4! Kc4-b5
2. Le4-b7 kar koli
3. Df4-b4 mat.
1. Kc4-b3 (c3)
2. Le4-d5 šah kar koli
3. Df4-d2, b1, b4 mat.
1. Kc4xc5
2. Df4-b8 Kc5-c4
3. Db8-b4 mat.

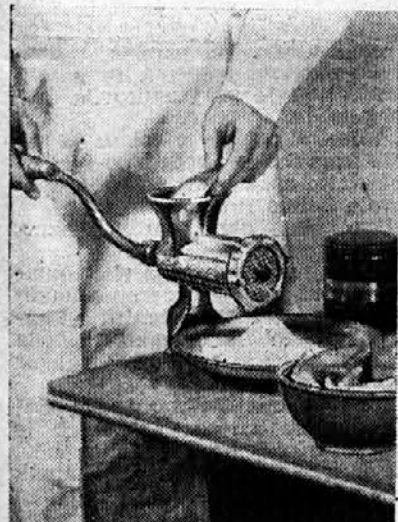
Rešitev problema št. 110

- 1. Tg1-g5 Th2-h1
2. Tg5-g2 kar koli
3. Tf4 ali Th2 mat.
1. Th2-g2
2. Tg5xh5 šah Kh4xh5
3. Tf3-h3 mat.

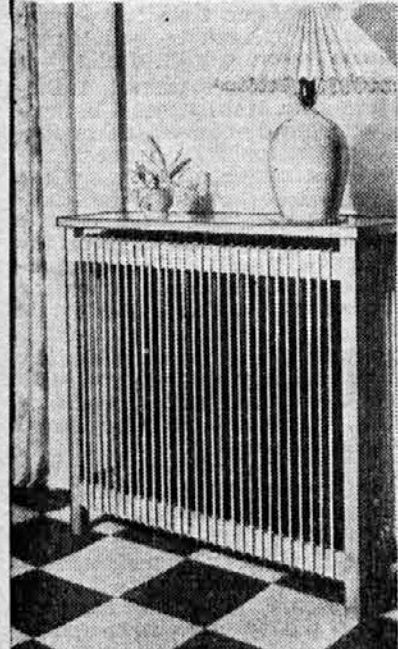
Rešitev problema št. 111

- 1. Kd5-c6 Sb7-a5 šah
2. Kc6-b6! Sa5-c4 šah
3. Kb6-a6 kar koli
4. Sb5-c7 mat.
1. Sb7-d8 šah
2. Kc6-c7! Sd8-e6 šah
3. Kc7-c8 kar koli
4. Sd7-b6 mat.

Praktični nasveti

Krušne drobtine si pripravite sami. Suh kruh zrežite na manjše kose in jih na pločevini posušite v pečici ali na štedilniku. Ko je kruh popolnoma suh, ga zmeljite na mesoreznici.

Arhitekti so že pogosto poskušali napraviti primerno napravo, ki bi zakrila ne preveč čedne radiatorje centralne kurjave. Vse naprave so imele pa to slabo lastnost, da so zadržale preveč toplote. Omarica pa, ki jo vidite na sliki, je čedna in ne zadržuje toplote. To je en sam močan, lesen okvir, od spodnjega do zgornjega roba so pa napeti trakovi, ki precej zakrijejo radiator. Omarico lahko okrasite s cvetjem in kakšno keramiko.

16. nadaljevanje

NA PRAGU SMRTI

K R I M I N A L N I R O M A N
ANGLEŠKI NAPISAL PH. MACDONALD

6. poglavje
NEDELJA

Hitro in molče je Anthony pokosil. Potem je spet pohitel k telefonu. Ko je dobil zvezo z drugo številko, ki mu jo je bil dal polkovnik Ravenscourt, je dejal v slušalo:

»Rad bi govoril z gospodom orožniškim poveljnikom. Tu je Gethryn.«

Takoj nato je zaslišal Ravenscourtov glas.

»Vi ste, Gethryn? Ničesar nimam za vas — še ničesar. Ali bi morda kaj želeli?«

»Da. Prvič — ali že veste, da je Lake pobegnil?«

»Kaj ste rekli? Lake je...?«

»Pobegnil!« je ponovil Anthony.

»Zapustil nas je! Iznenada, na vse zgodaj. Z vso priljago. Kam je šel, ne vem.«

»Dosti z njim nismo izgubili. Toda kako naj bo to v zvezi z...?«

»Po telefonu o tem ne morem govoriti. Vsekako bi me zanimalo, kje je.«

»Morda bi vam lahko pomagal.« V Ravenscourtovem glasu se je slišalo nekaj kakor obotavljanje.

»Uradno seveda ne. Vzlic temu bom pa pogledal, kaj lahko za vas storim. Drugače še kaj novega? Vaš glas zveni zelo veselo.«

»Da. Vendarle sem nekaj dognal. Vam bom že pozneje povedal. Ali je kaj novega v Dollboysovi zadevi?«

»Niti trohice... Zastran Laka se bom pa potrudil. Do svidenja!«

Komaj je Anthony obesil slušalo, že je zaslišal ropot bližajočega se avta.

Med vrati se je skoraj zaletel v Flooda. Pod stopnicami je stal zaprašen, star dvosedeznik. Za krmilom je sedel neki policijski nadzornik. Ni bil bojeviti Rawlins; Anthony je ujel ime »Foxe«. Pogledal je avto in njegovega soferja, ki je prav tedaj pognal motor. »Kam je namenjen?«

»V mesto na orožniško poveljstvo,« mu je pojasnil Flood. »Nekaj sem odkril in zdaj je treba pač iti za sledjo.«

»Noter stopite, Flood! Ali bi kaj jedli?«

Flood je odkimal.

»Hvala. Stražmojster Murch je delil z menoj svoj masleni kruh. Le če imate kaj pijače. Takšen umor človeka užjeja.«

V jedilnici sta dobila še Pika. Ko se je Flood pokrepčal s krepkim požirkom, je začel poročati:

»Vedel sem, da bom s potrpežljivostjo iz starke še kaj izpulil. No, nekaj je bilo.«

»Pa vendar ne nazadnje morilčevo fotografijo?« je ujedljivo vprašal Pike.

»To ne,« je mirno odvrnil Flood. »Samo njegovo ime.«

Naslonil se je, napravil še en požirek in se pasel na brezmejno začudenem obrazu višjega nadzornika.

Anthony je pa sedel čisto mirno. Niti črta na njegovem obrazu se ni premaknila, samo roka, ki je zvita v pest počivala pred njim na mizi, se je zdaj tako krepko stisnila, da so postali njeni členki prsteno beli. Ukazal je:

»Nadaljujte, Flood, hitro!« Flood je nadaljeval:

»Takole je bilo: starka je med solzami večkrat šepnila besedo »Curtain«. Ko je ostala sama z menoj, se je pomirila. Naposled je začela govoriti in še ne preveč zmešeno, čim mirneje je postajala, tembolj se je zavedala izgube, ki jo je zadel. Tiho je jokala predse, toda zmerom iznova se ji je trgala iz grla beseda »Curtain«. Začel sem premišljati. In iznenada, ko sem ugotovil, da ni mogla misliti nobenih zaves v hiši, sem napravil blazen poizkus in začel govoriti o »Curtainu«, kakor bi bil to človek. Prav sem imel. Curtain je ime nekega človeka — moža, ki je bil znan z Dollboysom in ki ga je obiskoval. O opravih, ki jih je imel z njenim sinom, seveda starca ni vedela nič povedati. Luka Curtaina je vsega skup videla samo dvakrat, čeprav je pogosteje prihajal v hišo. Prihajal je pa zmerom pozno zvečer in če že ni bila v postelji, jo je sin kmalu poslal tja. O gospodu Curtainu ni vedela ničesar in zato ni mogla povedati ničesar proti njemu, toda zmerom je imela čudne, zlovestne slutnje, kadar je prišel ta možak.«

»Ali je Curtain snoči obiskal njegovega sina?« mu je segel Pike v besedo.

»Spominja se samo tega, da se je sredi noči zbudila. Zaslišala je od zunaj ropot in potem je slišala, kako je šel njen sin po stopnicah navzdol. Ni premišljala, koliko utegne biti ura — o tem, da je bil nočni obiskovalec Curtain, nič za trenutek ni dvomila — in potem je spet zaspala.«

»Ali vam je dala kakšen opis tega Curtaina?« je vprašal negibno Anthony.

»Curtain pomeni v angleščini zastor, zaveso, obenem je pa tudi na Angleškem precej običajen priimek.

»Precej velik, mahedrav, zamenjarjen in ne preveč snažen človek. Z naščeprenimi, svetlimi brki. Kmetsko oblečen. Njegov glas je globok in zamolkel.«

Sele zdaj se je Anthony zganil. Potem se je spet zleknil v naslanjač. »In kje stanuje? V katerem delu grofije?«

Flood je odkimal.

»Tege ne ve. Čudno je, da tudi policija ni še ničesar slišala o tem gospodu Curtainu. Zelo skrivnostni človek.«

Anthony je molče premišljal. Potem se je vstal. »Zdajle se bom takoj peljal v London. In pripeljal bom Dysona s seboj.« Pogledal je oba moža. »Vidva se morata lotiti dela brez mene. Kolikor bo mogoče, poskusita izvedeti o tem Curtainu. Tudi če bo orožništvo iskalo, v tem primeru dva kuharja več kaže ne bosta pokvarila, ampak samo pomagala, da bo prej kuhana. Pike, prosite mojo ženo, naj dožene, ali ve postrežnica Annie kaj o njem. Če me nocoj ne bo, bom poklical. Niti trenutka ne smem več zapraviti.«

Šel je. Pike je gledal za njim, potem je pa skoraj dobre volje dejal:

»Taksnega ga že dolgo nisem videl. Vendar je postal spet pravi polkovnik Gethryn!«

»Če bi le vedel, kaj namerava,« je pripomnil Flood in zmajal z glavjo.

Pike se je namuznil: »Tudi jaz tega ne vem! Toda stavi bi, da ima zdaj že svoje adute v rokah.«

Anthony je na glas poklical svojega slugo, ki se je takoj nato prikazal iz kuhinje.

»Pripeljite avto iz garaže, White!« je ukazal Anthony. »V London pojdeva. Hitro! Vi boste sofirali.«

»Hvala Bogu,« je zamrmral White, ko je odhitel.

Anthony je skočil k telefonu in še enkrat poklical Ravenscourta.

Orožniški poveljnik je bil sam pri telefonu. »Halo! Vi ste, Gethryn? S čim vam lahko postrežem?«

»Neko informacijo mi boste morali priskrbeti. Pri kateri četi je služil Blackatter? Saj je bil med vojno v Franciji?«

Kratek odmor. »V Franciji je bil zanesljivo,« se je začelo skozi telefon. »Pogledal bom, pri kateri četi. Ostanite pri telefonu.«

Dve minuti nato je prišlo obvestilo: Pri dva in štirideseti četi ostrostrelec. Od januarja 1915. do

premirja. Tri dopuste je imel. Štirinajst dni je ležal v bolnišnici v Barrignyju. Ali je to dovolj?«

»Dovolj,« je odvrnil Anthony. »Najlepša hvala!«

»V Lakovi zadevi še nimam za vas ničesar. Morda pozneje. Ali ste že kaj slišali o skrivnostnem Curtainu? Prav zdajle mislim sam zaslišati starko.«

»Prosim, ne pozabite Laka,« je dejal Anthony. »Da, o tem Curtainu sem slišal. Čudna zadeva! Kdo je ta Curtain? In kaj je, da ga menda nihče ne pozna?«

»Dvomim, da se za njim kaj dosti skriva!« je odgovoril Ravenscourt. »No, do svidenja!«

Anthony je obesil slušalo, vzel star ovitek iz žepa in načekal nanj informacije, ki mu jih je bil dal Ravenscourt o Blackatterjevem službovanju v Franciji.

Lucija, ki je prav tedaj prišla po stopnicah navzdol, je še poljubila na čelo in se hitro poslovila od nje.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajca, ovrtnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh
tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

»Pozdravljen, otrok! V London moram. Pike ti bo vse povedal.«

Minuto nato je že sedel, zavil v svoj težki plašč, v avtu poleg Whitea. Oči so se mu zaprle.

»Hitro, sir?« je vprašal White. »Seveda!« je prikimal njegov gospodar.

White je pognal.

Samo dvakrat med vso vožnjo so se Anthonyjeve oči odprle in se izdale, da ne spe. Obakrat je bil vzrok avtomobil, ki je vozil mimo. Prvič je White prehitel limuzino gospe Carter-Fawcettove. Z naglim pogledom je Anthony ugotovil, da je voz prazen. Molčeci Apolon je sedel za krmilom. Drugič jima je na nekem ovinku privozil naproti zajetni voz sira Richarda Brocklebanka. White je zmanjšal hitrost, da je pustil avto mimo. Gospodična Brocklebankova, ki je sama vozila, je z roko pomahnila v pozdrav. Anthony je smel čepico. Sir Richard je sedel zraven svoje hčere in tudi pozdravil. Oba avta sta

bila že kakšnih petdeset metrov narazen, ko se je Anthony sklonil ven in pogledal nazaj. Opazil je, da je storil sir Richard v istem trenutku isto. Anthonyju se je zdelo, da je celo na to razdaljo videl, kako so se mladostne oči starega gospoda od radovednosti zasiskrile.

Se oster ovinek in bila sta na široki glavni cesti, držeči naravnost proti Londonu. »Potegnite, kolikor morete, White,« je dejal Anthony. Whitu ni ostalo nič drugega, kakor da je ubogal.

8

Gostilna »Pri konju in lovskem psu« Anthonyja to soboto zvečer ni več videla. Ob osmih je morala iti Lucija k telefonu.

»Ali si ti, otrok?« je dejal v telefon. »Sele jutri se vrnem. Najbrže sele zvečer. Dyson ostane tu pri meni. Pazi na njo.«

»Saj pazim, dragi,« je dejala Lucija. »Do šestih je spala.« Njen glas je zdajci zazvenel pridušeno.

»Seveda ji je dobro delo. Toda samo v nekem oziru. Zdaj... zdaj... čuti še bolj...« Utihnila je.

»Sirotka!« se je spet zaslišal Anthonyjev glas. »Povej mi, Lucija, kaj je vedelo dekle o Curtainu?«

»Žal nič, Anthony. Niti njegovega imena ni poznala.«

»Nič ne de.« Anthonyjev glas ni zvenel prav nič pobito. »Ali bi lahko nekaj govoril s Pikom?«

»Zraven mene stoji.«

Zdaj je vzel Pike slušalo. »Vso okolico sva popasla. Nihče ne pozna tega Curtaina. Tudi uradni ljudje tega imena še nikoli niso slišali.«

Pike je zaman poskušal po glasu v telefonu uganiti razpoloženje polkovnika Gethryna. Čisto mirno mu je zvenelo na uho:

»Poskusite izvedeti, ali je gospa Carter-Fawcettova v Weydingsu, ali je pa odpotovala. Če misli kam iti, poskusite dognati, kam je namenjena. To navodilo pa velja samo za nocojšnji večer.«

Pikove oči so se zasvetile. »Prav, sir. Drugače še kaj?«

»Ne. Ne utegnem več. Konec!«

Zveza je bila pretrgana. Pike je šel iskat Flooda.

Lucija je počasi šla po stopnicah navzgor in stopila v sobo, kjer je bil trpinčeni ženi danes dopoldne po mnogih dneh prvič spanec zaslišnil oči.

Selma Bronsonova ni več spala, ampak je hodila po mali sobi, od-

merjeno kakor stroj. Hodila je od vrat do okna... od okna do vrat... od vrat do okna... sem in tja... sem in tja...

Anthonyjeva žena je sedla na klop pri oknu. Mrs. Bronsonova pa ni obstala... hodila je sem in tja... sem in tja...

Siv, otožen dan. Slana je izginila in z njo sonce. Hud veter je zanašal dež, oster kakor igla. Ves dan ni ponehal. Kakor izbrisana je ležala pokrajina za vlažnimi tenčicami.

Utrudljiva, obupna pobitost je vladala za zidovi gostilne »Pri konju in lovskem psu.«

Flood je strmel skozi okno pušilnice.

»Svinjsko!« je zastokal. »Nič novega. Nič dela. Človek se kar tjavdan potika sem in tja. Prava angleška nedelja!«

Pike je bil pobožen možak, zato mu ni bilo čisto prav, da je časnika govoril tako nesodobno o gospodovem dnevu. Toda molčal je.

Spet se je začel dolg, moreč molk, ki ga je naposled Flood pretrgal z besedami: »Ali bi tudi vi kozarček whiskyja? Edino, kar more človek storiti, je to, da utoplj svojo žalost v alkoholu.«

»Kar sami jo potaplajte,« je zagodel Pike, nejevoljno planil kvišku in zapustil sobo. Časnika je skomignil z rameni in pritisnil na zvonec ob kamini. Ko je še čakal tolažilno pijačo, je slišal nad sabo enakomerni šum korakov... sem in tja... sem in tja...

Lucija je še zmerom sedela na klopi ob oknu in držala odprto knjigo narobe v naročju. Samo enkrat je pretrgala molk:

»Ali vam je ljubeše, da ostanem? Ali naj rajši grem?«

Selma Bronsonova v svojem nemirnem potovanju ni obstala. Njene oči so se uprle v Lucijo, pa je menda niso videla. Rekla je:

»Ostanite! Prosim vas, ostanite! Ne bi bila rada... ne... prosim, ostanite!«

Lucija se je bala, da ne bi z besedami izdala svoje ganjenosti, zato je samo nemo prikimala. Tedaj se je pa še njej zazdelo, da ne more več mirno sedeti, da mora nekaj storiti. Vstala je, pokleknila h kamini in začela razbrskavati ogenj.

Kleče se je ozrla. Glas korakov je utihnil.

Gospa Bronsonova je stala zdaj negibno ob svoji pisalni mizi in strmela tam v list papirja. V desnici je držala svinčnik in s tem svinčnikom je zdaj napravila črto na papirju.

Z listom papirja v rokah je začela žena iznova hoditi po sobi. Z bolestinim občutkom je Lucija opazovala Selmo Bronsonovo.

Sem, tja... okno, vrata... okno, vrata... sem, tja...

Kakor hipnotiziran je visel Lucijin pogled na teh zmerom enakih gibih. Ni se mogla dvigniti, ne govoriti, ni mogla odtrgati pogleda od tega bitja, ki se je gibalo, kakor bi ga gnal stroj.

Ko je Selma Bronsonova šla zdaj čisto mimo klečeče Lucije, ji je papir srfotal na tla. Ni opazila, da se ji je izmuznil iz rok, ampak je stopala venomer dalje, sem in tja, sem in tja...

Lucijina roka je podzavestno segla po belem papirju. Podzavestno je iskala nekaj, kar bi jo odvrnilo od neznosnega pogleda na korakajočo ženo, in začela je gledati črke na papirju. Toda ne, saj ni bilo črk, bila je samo vrsta črt, preprostih, navpičnih črt. Vse so bile prekrizane, razen zadnjih dveh.

Naval sočutja je prevzel Anthonyjevo ženo. Kakšen možki bi morda potreboval več časa, da bi razvozlat te hierogliffe, njen ženski nagon je pa takoj spoznal, za kaj gre. Kako pogosto je v šoli delala takšne razpredelnice! Vsaka črta je pomenila en dan! Vsaka prečrtana črta en dan manj. Njene razpredelnice so bile zmerom namenjene pričakovanju veselih dogodkov; te pa...!

Spet je Mrs. Bronsonova obstala. Prsteno bleda v obraz je pogledala klečečo Lucijo in košček papirja v njeni roki. Iz grla se ji je iztrgal glas, ki je zvenel kakor strahotno ponarejen smeh. Potem je rekla: »Saj veste, kaj to pomeni?... Otročje je, zelo otročje... Boli... pa vendar to počnem...«

Dan se je vlekkel v neskončnost. Veter in dež; brez prestanka. Ob dveh se je pripeljal orožniški poveljnik. Bil je utrujen in pobit. Pike mu je na vprašanje povedal, da pričakuje polkovnika Gethryna sele zvečer, in je šel z njim do avta. Ko je Ravenscourt lezel na svoj sedež, se je drznil Pike vprašati:

»Ali je kaj novega, sir?«

Ravenscourt je zaloputnil vrata za sabo in odkimal. »Niti trohice.«

Popoldneva ni hotela biti konec. Vreme se je še bolj poslabšalo. Proti večeru je iz vetra nastal vihar; venomer je trkal dež ob okna.

Humor in anekdote

Škotske
Sandy vstopi v trafiklo.

»Koliko staneta dve cigareti?«

»Pet frankov?«

»In koliko stane ena cigareta?«

»Tri franko.«

»Potlej mi dajte, prosim, drugo.«

Gospodinja svojemu podnajemniku:

»Toda to vam povem vnaprej, da ne dovolim voditi dam v stanovanje.«

»In gospode?«

»To že.«

»Dobro. Potlej bom najel sobo za svojo zaročenko.«

Kitty stoji pred razkošno izložbo modnega salona. Njen mož nemirno stopica sem in tja.

»Poglej, John,« vzdihne Kitty, »tale krasna srebrna lisica — tale čudovita obleka in čipkasta toaleta — tale nebeški klobuček — tale zlata večerna torbica z briljantno zaponko, podari mi vendar kaj takšnega, John!«

Mož prikimava: »Tu imaš pet šilingov, pojdi notri in si kupi, kar ti poželj srce.«

Previdnost

Mlada plesalka je dobila službo pri potujočem cirkusu. Sprjaznila se je z nekim klovnom in ga vprašala, kakšni so njeni tovariši.

»Niso slabi,« meni klovn, »dobričine so in tudi ravnatelj ni hudoben. Samo, če hočeš biti previdna, pazi, da se ne boš nikoli slekla pred žensko z brado.«

Dobra in slaba kuhinja

Nekdo je sedel Hermann Bahr, avstrijski romanopisec in dramatik (1863 do 1934), s svojim prijateljem v neki domajski restavraciji pri kosilu. Obema je jed na moč teknila in bila sta zelo navdušena za dobro kuhinjo.

»Nič ni boljšega na svetu ko dobra jed,« je menil Bahrov prijatelj v svojem navdušenju. »Slaba kuharica pripravi zdravniku polovico njihovih pacientov.«

»Da, res je,« je odvrnil Hermann Bahr, »dobra pa drugo polovico.«

Važno

Mali Tonček pride zelo pozno iz šole domov. Oče ga strogo vpraša: »Obenih šele prideš domov, ko se je pouk končal že ob dvanajstih?«

»Nekaj dama je izgubila kovača.«

»Kaj je pa to s teboj v zvezi? Ti moraš priti domov in ne po cesti iskati.«

»Saj nisem iskal, samo z nogo sem stal na njem in nisem mogel poprej naprej, dokler se ljudje niso razkropili.«

Priimek

»Kako se piše, mala?«

»Lizika Piškova.«

»In kako se piše tvoj oče?«

»Pišek!«

»Kako mu je pa ime?«

»Očka!«

»No, saj ima vendar kakšen priimek. Kako ga pa mamica kliče?«

»Debeluhar!«

Ameriška

»Slišala sem, da si se z Jimom zaročila. Mislija sem, da se boš odločila za Billa?«

»Saj sem se res težko odločila, ker mi oba enako ugajata. In oba živita v zelo dobrih razmerah.«

»In zakaj si se naposled odločila za Jima?«

»Ker mi je ponudil več za primer ločitve.«

Poznavalec

Ona je navdušena za klasično literaturo. On manj. Ona ga vpraša:

»Toda Romea in Julijo ste vendar že brali?«

On v zadregi: »Dosljej same Romea...?«

O Balzaca

Francoski pisatelj Honoré de Balzac (1799—1850) je živel v silno slabih razmerah in je bil stalno do vratu zadolžen.

Lepega dne mu je eden njegovih bogatih prijateljev poslal 500 frankov, da bi mu pomagal.

Balzacu niti na misel ni prišlo, da bi se mu zanje zahvalil. Bogataš je bil nekoliko užaljen in je ljudem oponesel Balzacovo vedenje.

»Ali pričakujete, da se vam bo Balzac zahvalil, ker ste mu podarili 500 frankov?« je vprašal bogataša eden izmed ljudi, ki so Balzaca dobro poznali. »Prav zanesljivo pričakuje, da mu boste kmalu poslali tisoč frankov v znak hvaležnosti, ker je od vas sploh sprejel tistih 500 frankov!«

Dumas in zbiratelj avtogramov

Aleksandra Dumasa je nekoč iskal neki zbiratelj avtogramov, da bi mu dal podpis. Dumas je sovražil takšne reči in je možaku dejal, da ne utegne. To pa ni dosti zaleglo, kajti možak je izkoristil sleherni priložnost, da je Dumas nadlegoval za podpis.

Ko je imel Dumas že vsega čez glavo, se je spomnil, kako bi se ga najlaže rešil.

»Veste kaj,« je rekel možaku. »Jaz iz principa ne dajem svojih podpisov nikomur. Izjemno sem ga dal pa nekemu človeku. To je bankir Roche. Stopite k njemu in mu povejte, da sem vas jaz poslal, pa vam ga bo prav zanesljivo dal!«

Mož je še isti dan odšel k bankirju in mu povedal, kaj želi.

Bankir, ki je Dumasa zelo dobro poznal je takoj razumel, za kaj gre. Vstal je brez besede in se nekam čudno nasmehnil, potlej je pa odprl svojo težko blagajno.

»Izvolite, tu je podpis gospoda Dumasa,« je rekel bankir in možaku ponudil menico za petdeset tisoč frankov.

Zelo rad bi vam dal ta podpis, po prej bi mi moral pa izplačati vsoto, ki je podpisana!«

Zbiratelj avtogramov je samo nekaj nerazumljivega zamrmral, se opustil in odšel. In kar je bilo za Dumasa najvažnejše, nikoli več ga ni bilo blizu.

O kom bomo tako pisali čez 10 ali 25 let?

Ljudje, ki jih svet takrat še ni poznal

Chamberlain, Beneš, Roosevelt, Staljin, Mussolini, Gandhi, Daladier, Hitler:

Kaj so bili in kaj so počeli v usodnih dneh 1. 1914?

Lepega nedeljskega dopoldne, dne 28. junija 1914. počijo bombe in revolverjski strelji v Sarajevu. Prvi strelji ne zadenejo svojega cilja, ker je šoler pognal avto nadvojvode Franca Ferdinanda. Pozneje, po županovem nagovoru, zavije sprevod v ozko Franc-Jožefovo ulico. Takrat je vzkliknil bosenski guverner Poitotek: »Ta pot ni prava! Naravnost naprej!«

Ker je namreč šoler zavril in zavozil počasi nazaj, Gavriilo Princip ni mogel več zgrešiti cilja. Ob 11.30 listega nedeljskega dne podležeta Franc Ferdinand in njegova morganatska žena atentatu.

Gori na severu se je tisto popoldne upiralo poletno sonce v jadra regate v Kielu, kjer se je cesar Viljem II. udeležil tekme na jahti »Meteor«, zgrajeni v Ameriki. Zdejci je švignil proti »Meteorju« neki vojaški motorni čoln in se ustavil ob jahti. Admiral Müller je stlačil v cigaretnico kos popisanega papirja in vrgel dozo na palubo »Meteorja«. V dozi je bilo po-

Viljem II. v času svetovne vojne

ročilo o sarajevskem atentatu. Viljem je prebledel.

V Parizu je tisto popoldne Alice Roosevelt-Longworthova, tista, ki je 12 let poprej botrovala pri krstu »Meteorja«, gledala konjske dirke na dirkališču v Longchampsu. V Kijevu je tisto popoldne Igor Sikorski srečno pristal po prvem uspelem potniškem poletu iz Petrograda.

2. julija: Grof Berchtold, avstro-ogrski zunanji minister, meni, da je prišel čas za obračun s Srbijo. V Berlinu sporoči, da mislijo srbski zarotniki med pogrebom Franca Ferdinanda ubiti še Viljema; zato računa, da bo Nemčija na strani Avstro-Ogrske »Hudi časi nas čakajo,« zamirna 34letni cesar Franc Jožef.

V Hammondsporu (USA) je tisti četrtek Glenn Curtiss dosegel z letalom »America« rekordno hitrost 96 km na uro. Malo pred tem je letalski pionir Orville Wright izjavil: »Letalo bo onemogočilo vojne, kajti ko bodo ljudje, ki odločajo o vojni in miru, videli, da je njihovo življenje v nevarnosti, se bodo dobro premislili, preden bodo vojno napovedali.«

Waleški princ (poznejši Edvard VIII.) je bil leta 1914. star 20 let

Podatke zbral in obdelal Samuel T. Williamson

(„Current History“, Newyork)

Rockefellerjev zavod je ta dan razglasil, da se je dr. Alexisu Carrelu, poznejšemu nobeliatu, posrečilo ohraniti tkivo nekega piščanca 28 mesecev v zaprti posodi umetno pri življenju. V Little-Fallsu v državi Minnesoti je šel 12letni sin poslanca Charlesa Lindbergha, poznejši zmagovalec oceana, na gimnazijske počitnice.

Tisti dan je v Londonu umrl Joseph Chamberlain. Njegov sin Neville, sedanji predsednik britanske vlade, je bil takrat trgovec in občinski svetnik v Birminghamu.

6. julija: »Avstrija naj odloči, kaj misli ukreniti proti Srbiji. Kar koli bo storila, Nemčija ostane njena prijateljica in zaveznica.« S to izjavo dá nemško zunanje ministrstvo Avstriji proste roke. »Zdaj ali nikoli,« vzklikne nemški cesar in se odpelje z jahto za tri tedne v norveške tlorode.

Tisti ponedeljek je v bližini Haitskega rtiča rešil praporščak Richard E. Byrd, poznejši zmagovalec južnega tečaja, nekega potapljačevega se mornarja iz vode.

14. julija: Avstrijski zunanji minister grof Berchtold prepriča ogrskega ministrskega predsednika grofa Tiszo, da je treba vojaško nastopiti proti Srbiji.

Pomočnik mornariškega ministra Franklin D. Roosevelt je ta dan sporočil, da bo vlada poslala na Kubo 700 mornariških strelcev.

Anthony Eden je bil takrat v četrtem razredu kolegija v Etonu. Waleški princ, poznejši kralj Edvard VIII., takrat pa študent oxfordskega vseučilišča, je tisti dan uganjal šport s svojimi tovariši. Bessie Wallis, poznejša žena vojvode Windsorskega, je junija maturirala na dekliški gimnaziji v Marylandu in se je pripravljala za svoj prvi nastop na abiturientskem plesu v Baltimoru.

18. julija: Rusija posvari Avstrijo, da »ne bo mirno gledala«, če bi Avstrija skušala Srbijo ponižati. Generalmajor Ferdinand Foch, poveljnik francoskega armadnega zbora v Nancyju, misli, da ni pričakovati krize, in se odpelje za 14 dni na dopust v Bretanjo.

Dr. Albert Einstein je bil takrat ravnatelj Zavoda cesarja Viljema za fizikalno raziskovanje, 17letni Paul Joseph Goebbels je pa ravno dobil katoliško štipendijo vseučilišča v Bonnu.

20. julija: V delavskem okraju Petrograda streljajo kozaki v množico, ki je pela marseljezo. Skoraj prav takrat se pripelje na državni obisk francoski prezident Poincaré, da utrdi francosko-rusko zvezo. »Srbija ima v ruskem narodu prijatelja,« izjavi Poincaré avstrijskemu poslaniku, »in Rusija ima zaveznico v Franciji.«

Ob tistem času je neki nepomemben mladenič, Čangkajšek po imenu, koval zaroto v Mandžuriji.

23. julija: Avstro-Ogrska pošlje Srbiji ultimatum.

Blizu Tetuana v španskem Maroku je slabotni poročnik Francisco Franco poveljeval oddelku Mavrov v boju proti rifskim Kabilom. V Vatikanu je bil mgr. Eugenio Pacelli, sedanji papež Pij XII., podtajnik kardinala Gasparrija, papeževega državnega tajnika.

To popoldne je v Owossu (Michigan, USA) 12letni Thomas E. Dewey, danes vrhovni državni pravdnik v USA in sovražnik gangstrov št. 1 ter bodoči Rooseveltov protikandidat pri predsedniških volitvah, raznašal po hišah kakor vsak teden, revijo »Saturday Evening Post«.

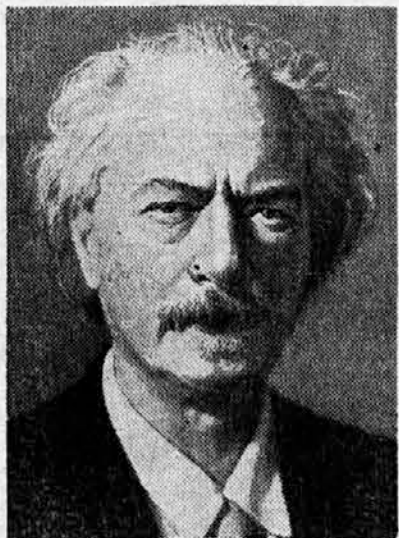
24. julija: Avstro-Ogrska obvesti druge vlade o ultimatu Srbiji. Poincaré je ravno na morju, vračaje se

Mussolini kot frontnik leta 1915.

iz Petrograda; po morju se vozi tudi nemški cesar. Britanski zunanji minister sir Edvard Grey izjavi, da je »ta ultimatum najstrahotnejši dokument, ki ga je kdaj kdo poslal neodvisni državi.«

Ta petek je William Bullitt, poznejši ameriški poslanik v Parizu, takrat pa absolviran visokošolec, stal s svojo materjo pri oknu nekega moskovskega hotela in opazoval množice, ki so demonstrirale za vojno proti Avstriji.

Pianist in skladatelj Ignac Paderewski (poznejši predsednik poljske vlade) v času svetovne vojne

V Londonu je takrat živel neki potujoč trgovec, ruski emigrant, prijavljen pod več imeni: najbolj znan je bil pod imenom Maksimovič in Litvinov. Eden izmed njegovih prijateljev, Jožef Džugašvili, je živel v izgnanstvu v Turukansku v Sibiriji. Litvinov ga je poznal pod imenom Staljin.

26. julija: Avstrija izjavi, da je spravljeni srbski odgovor nezadovoljiv, in pretvrga diplomatske zveze. Srbija mobilizira. Nemčija si prizadeva, da bi se vojna omejila samo na Avstrijo in Srbijo.

Tisto, nedeljsko popoldne je skušal Eamon de Valera, poveljnik irskih prostovoljcev, z več tovariši vtihtapiti municijo z neke jahte v dublinsko pristanišče. Zalotila jih je policija, vendar so de Valera in njegovi ljudje rešili skoraj vse puške in srečno ušli.

Herbert Hoover, rudarski inženir in poznejši ameriški prezident, se je vrnil v London s potovanja po Evropi,

kjer je zaman skušal pridobiti razne vlade za udeležbo na razstavi v San-Franciscu.

28. julija: Velika Britanija sporoči Nemčiji, da bo ostala nevtralna v rusko-nemški vojni, da bo pa »prijateljica brez odloga kaj ukreniti«, če se zaplete v vojno tudi Nemčija in Francija. Cesar Viljem se vrne s križarjenja v norveških vodah, ves besen, ker ga niso sprotili obveščali o poteku dogodkov. Ko bere spravljeni srbski odgovor na avstrijski ultimatum, se oddahne: »Zdaj ni več vzroka za vojno.« Eno uro pozneje: Avstrija napove brzobjavno Srbiji vojno.

V nekem predmestju v Denverju (USA) je takrat v nekem zakonem lokalu sviral večer za večerom na gosli poznejši slavni ameriški dirigent Paul Whiteman.

Izdajatelj milanskega socialističnega lista »Avanti«, Benito Mussolini, začne kampanjo za popolno nevtralnost Italije.

30. julija: Avstriji obstreljujejo Beograd. Rusija mobilizira. Nemčija vpraša Francijo, ali misli ostati nevtralna, in sporoči Angliji, da »bo morala, če stopi Francija v vojno, vdreti skozi Belgijo.«

Dr. Edvard Beneš, profesor praškega vseučilišča, je takrat živel na počitnicah na deželi. S politiko se ni dotle nikdar ukvarjal, prepričan je bil pa, da bo vojna zdrobila cesarstvo starega Franca Jožefa in osvobodila Čehe izpod habsburškega gospodstva.

V tistem času je bil F. H. La Guardia, poznejši newyorški župan, odvetnik v mestecu Greenwichu (USA). Walter Lippmann, danes ugleden ameriški politični publicist, je tisti dan kupil vozni listek iz Bruslja v Svico.

1. avgusta: Ob 15.45 odredi Francija mobilizacijo. Nemčija mobilizira četiri ure pozneje, ob 5. pa napove vojno Rusiji.

William Randolph Hearst, poznejši ameriški »časopisni kralj«, je bil ravno izdelal svoj prvi filmski žurnal. Marion Douras iz Newyorka, hči nekega brooklynskega odvetnika, se je takrat pripravljala, da nastopi v Ziegfeldovem varietetu; vzdela si je umetniško ime Marion Davies. (Pod tem imenom je pozneje zaslovela v filmu in v življenju Randolpha Hearsta.)

V Svici je ta dan Ignacij Paderevski objokaval fiasco koncerta, ki ga je bil priredil prejšnji večer. Poslušala ga je samo peščica ljudi, vsi drugi so bili morali iti na mejo. »To je konec moje umetniške kariere,« je rekel Paderevski.

2. avgusta: Nemčija dá Belgiji 12urni ultimatum, da dovoli njenim četam prehod čez svoje ozemlje do francoske meje.

To nedeljo sta odšla pod zastavo: v Parizu Edouard Daladier, profesor zgodovine na gimnaziji v Condorcetu; v Mulhousu v Alzaciji, blizu francoske meje, Hermann Göring, poročnik tamkajšnjega pešpolka — vitek, prikupen 21leten mladenič.

3. avgusta: Ob 19. Belgija zavrne nemški ultimatum.

Takrat je bila Mary Pickfordova že drugo leto v Hollywoodu in je zaslužila 100 dolarjev na teden. Prav tako je bil že drugo leto v Hollywoodu Charles Spencer Chaplin; zaslužil je po 150 dolarjev na teden.

Harold Ickes, današnji ameriški notranji minister, je bil takrat odvetnik v Čikagu.

4. avgusta: Ob 14. dobi Nemčija angleški ultimatum. Berlin mora do polnoči zadovoljivo odgovoriti na britansko zahtevo glede umika nemških čet iz Belgije.

Vojvoda Yorški, drugi sin kralja Jurija in kraljice Mary in sedanji angleški kralj, je bil takrat pomorski

kadet na ladji »Collingwood«. Lady Elizabeta Bowes-Lyon, najmlajša hči earla Strathmora in današnja angleška kraljica, je ta dan praznovala v nekem londonskem gledališču svoj 14. rojstni dan.

Mahatma Gandhi, premožen indijski advokat, se je pripeljal v Southampton na Angleškem. Z Dunaja se je pa pripeljal v Svico Lev Bronstein, ruski emigrant, znan tudi pod imenom Trockij.

Monakovska vlada je ta dan izdala dovoljenje, da sme služiti v nekem bavarskem pešpolku Adolf Hitler, »vrgel na kolena, da se zahvali Bogu, ker mu je dal doživeti tako velik čas.« [»Mein Kampf«, str. 177]. Pisal je bavarskemu kralju Ludoviku in ga prosil, naj mu dovoli služiti v svoji armadi.)

(Hitler je bil avstrijski državljani. Ko je Nemčija 2. avgusta napovedala vojno, se je Adolf Hitler — kakor sam piše v knjigi »Mein Kampf« — »vrgel na kolena, da se zahvali Bogu, ker mu je dal doživeti tako velik čas.« [»Mein Kampf«, str. 177]. Pisal je bavarskemu kralju Ludoviku in ga prosil, naj mu dovoli služiti v svoji armadi.)

4. avgusta ob 23.59: »Nocoj,« je zapisal sir Edward Grey, »smo nekateri sedeli pri predsedniku vlade na Dow-

Adolf Hitler kot nemški vojak

ning-Streetu in čakali poročil iz zunanje urade o odgovoru iz Berlina. Tudi Churchill je bil med nami, pripravljen, da izda ob napovedani uri vojni povelje, ki ga je mornarica p. kovala. Ura je udarila polnoč. Vojna se je začela.«

Ljudje, ki so pred 25 leti odločali o usodi sveta, so danes mrtvi ali pozabljeni. Ljudje, ki so 1. 1914. stali v ozadju, majhni in nepomembni, danes vodijo človeški rod.

Tako je bilo zmeraj in tako bo do konca sveta, kajti tak je zakon narave.

Kdo bo v prihodnjih 10 ali 25 letih vstal iz teme in popeljal človeštvo v novo usodo? Kdo od sedanjih bo novim pokazal pravo pot?

Odgovora nihče ne ve. Vsi pa vemo: od odgovora na ti vprašanji je odvisna usoda sveta.

Winston Churchill je bil pred 25 leti (prav tako kakor danes) minister za vojno mornarico

Ali poznate svojega dvojnika?

Ljudje, ki jih zmerom zamenjavajo

Nedvomno ste že kdaj imeli nenavaden, zlovesten občutek. Stopili ste v sobo, kjer se niste bili nikoli, predstavili so vam človeka, ki ga dotlej še niste nikoli videli — in iznenada vas je obšel občutek, da ste vse to že nekoč prej natanko doživeli. S fotografsko natančnostjo tako. Da, tudi črni stol je stal takrat v kotu in zastor je bil prav tako naguban, ura v zvoniku je tudi takrat odbila deseto, in še to in ono se je čisto natanko ujemalo s takratnim položajem. Vse je bilo kakor posnetek nekega davnega doživljanja, ki ga pa vi — o tem ste trdno prepričani — sploh niste doživeli. Trezni razum vam pravi, da ste v čisto novem položaju; toda prav tako določno vam pričara občutek, da ste isto sliko že nekoč doživeli z isto natančnostjo kakor zdaj.

Psihologija ima za ta čudni občutek strokovni izraz »dēja vu« (že videno), pa nima razlage zanj. Prevara spomina, halucinacija, slika iz podzavesti, prisilno ponavljanje misli — to so samo besede, ki ničesar ne pojasnijo. Okultisti razlagajo te pojave mistično; po njihovem mnenju so dokaz, da smo bili že nekdanj prej na svetu in da se spominjamo svojega prejšnjega življenja. To je prived, ki je po bistvu soroden »drugemu obrazu«, dvojniku, ki pride kakor prikazen z drugega sveta. Po tem pojasnilu je tudi naš dvojnik takšen »dēja vu«, ki daje vpogled v tiste shakespearejske pojave, »ki se šolski znanosti o njih niti ne sanja«. Iz teme se nam pokaže lesketajoče se bitje, ki nam je podobno kakor slika v ogledalu, ki pomenljivo prikimava, grozi ali svari. Grozotne zgodbe pripovedujejo o teh rečeh. Dvojnika razlagajo kot »dēja vu«, ki ne kaže nazaj v preteklost, ampak gleda v sedanjost.

Danes za razlaganje dvojnikov ne potrebujemo čudežev preseljevanja duš in ni nam treba verjeti v prikazni iz drugega, nadnaravnega sveta. V žarki luči znanosti se prikazni razblinjajo in se razkrinkajo kot zanimiv biološki pojav. Kot prikazen, ki ji daje fiziognomika presenetljivo eksaktno podlago, ker dokazuje, da sta zunanost in notranost človeka tesno med seboj združeni in da se po prirodnih zakonih ujemata.

Dvojniki v odnosu do nas naravi

Ne, dvojnik ni astralno telo, ki pride z drugega sveta ali se pa pred vami pokaže kakor prikazen, da bi vas prestrašil na samotni gozdni poti. Dvojnik je prav tako človek iz mesa in krvi kakor vi. Kakor vi! Podoban vam je, kakor sta si podobna dva dvojčka, in v nekem pogledu je celo vaš brat-dvojček, kakor boste pozneje izvedeli. Dvojnik je tisti, ki vas zmerom iznova zamenjavajo z njim. Kako pogosto se vam to zgodi! Po cesti greste, nekdo vas potrepla po rami, vas ogovori kakor starega prijatelja, potem pa na lepem zajecija v zadregi: »Oh, oprostite! Zamenjal sem vas z nekim prijateljem, ki vam je tako podoben kakor kakšen dvojnik!«

Če pa srečate kdaj svojega dvojnika, boste hudo presenečeni. Ugotovili boste namreč, da vam vaš dvojnik ni prav nič podoben, in ne boste razumeli večnih zamenjav. To pa je zato, ker imate sami dosti ostrejšo oko za svoje osebne posebnosti in takoj opazite razlike med vami in vašim dvojnikom, ki površnemu pogledu drugega uidejo. Podobnost vendarle obstoji. Preizkusite kdaj, po čem vas prav za prav znanci že od daleč spoznajo: ne morda po kakšni posebni črti obraza, temveč po celotnem vtisu, po hoji, po obliki, sploh po vedenju in kretnjah. In prav v tem vam je vaš dvojnik podoben. V rečeh, ki jih drugi ljudje na vas bolj opazijo, kakor vi sami. V vsem tem je med vama podobnost, da vaju ljudje tako lahko zamenjavajo, čeprav se vaš dvojnik v nekaterih posameznostih razlikuje od vas.

Dvojniki so si sorodni

Zato pa posega podobnost dvojnikov tem globlje v bistvo osebnosti. Vratislavski učenjak Jankowsky je natančno preiskal dosti dvojnikov, proučeval njihovo življenje in njihova nagnjenja, njihove bolezni, njihove poklicne želje in uspehe. In pri tem je zmerom odkril prav očitno skladnost.

Dvojniki niso samo od zunaj ljudje istega tipa, ampak so si podobni tudi v svojem bistvu in v svojem življenju; iste poklice si izbirajo, iste strasti imajo, isti značaj, isti način govorjenja in gibov, isto hojo, isto nagnjenje k boleznim, da, celo podobne vzorce kravat nosijo in kadé isto vrsto smotki! Takšna presenetljiva podobnost značaja mora pa imeti globoke korenine. In sicer ista prirojena nagnjenja, kakor jih imajo sicer samo dvojčki iz iste jajčne celice. (Enake dvojčke dobimo samo takrat, kadar nastanejo iz ene same jajčne celice. Takšni dvojčki imajo enaka prirojena nagnjenja. Različni dvojčki nastanejo iz dveh jajčnih celic in si navadno niso bolj med seboj podobni kakor drugi bratje in

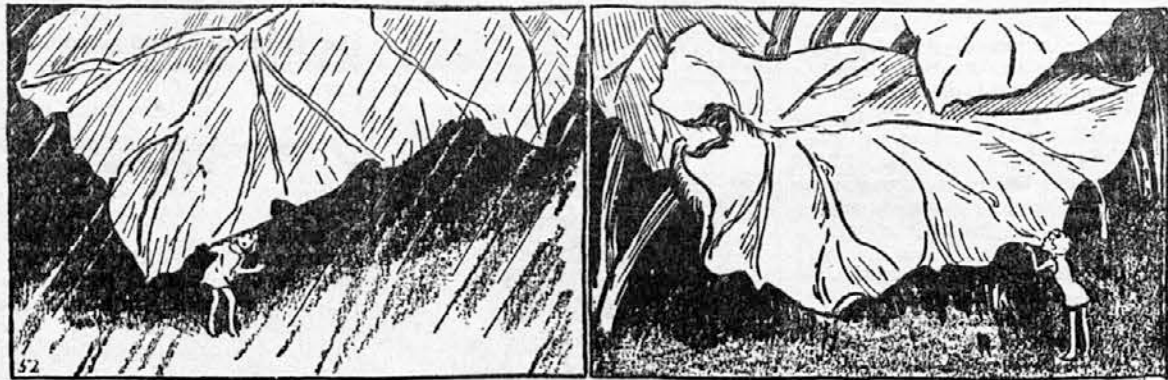
Nadaljevanje v 5. stolpcu

V kraljestvu palčkov

11

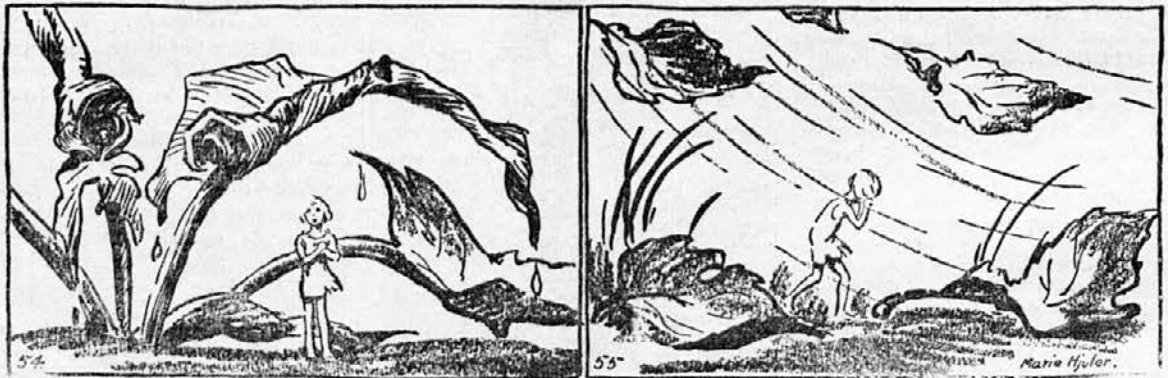
Vse poletje je živela uboga Palčica čisto sama v velikem gozdu. Spričo velikanskih dreves je bila tako zelo, zelo majhna.

Spletla si je posteljo iz travnatih bilk in jo obesila pod lapuhov list. Tako je bila varna pred dežjem.

Nabirala je cvetni med za kosilo in pila roso, ki je vsako jutro ležala na listju. Tako sta minili poletje in jesen. Potem

je pa prišla zima, mrzla, dolga zima. Vse ptice, ki so tako lepo pele okoli nje, so odletele, drevje in cvetje se je posušilo, veliki

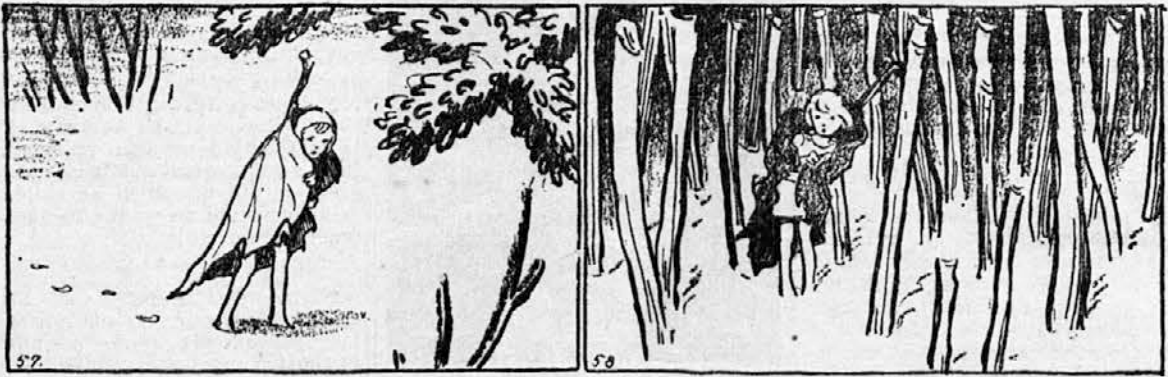
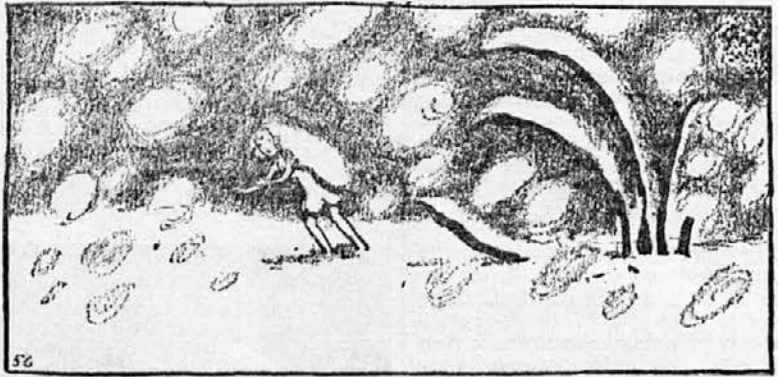
lapuhov list, ki je pod njim stanovala, se je zvil in ostal je samo rumen, uvel pecelj.

Palčica je strašno zmrzovala, kajti njena obleka je bila raztrgana, sama je bila pa tako

nežna in majhna, da je morala zmrzovati. Prav nič je ni grela njeno vroče, drobno srce.

12

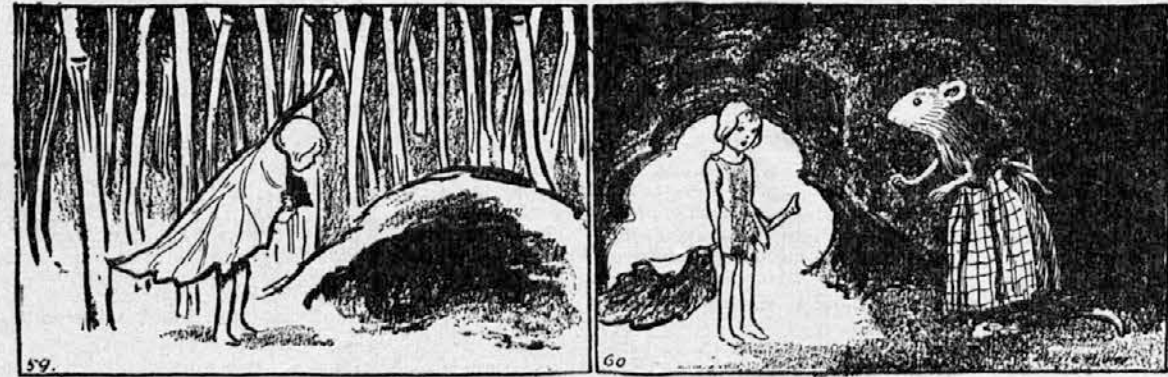
Začelo je snežiti in pri vsaki snežinki, ki je padla nanjo, se ji je zdelo, kakor če kdo vrže na nas lopato snega, saj smo mi veliki, ona je pa merila komaj palec.

Zavila se je v suh list, toda list je ni ogrel; od mraza je kar drgetala. Tik pred gozdom, kamor je prišla, je ležalo veliko

žitno polje. To polje je bilo poleti kakor zlato morje. Toda žito je bilo že davno požeto, samo golo, suho strnišče je

sililo iz premrle zemlje. Odsekane bilke so se ji zdele kakor velik gozd, in drhtela je od mraza. Bilo je tako hudo ko še nikoli.

Tedaj je prišla do vrat poljske miši, ki je imela majhno luknjo pod strniščem. Tam je prebivala poljska miš prijeto

na toplem, saj je imela polno izbo žita, lepo kuhinjo in shrambo. Prav čudovito stanovanje. Uboga Palčica se je postavila

pred vrata kakor kakšna beračica in poprosila košček ječmenovega zrna, saj v zadnjih dneh ni pojedla niti grizljaja.

DA L J E P R I H O D N J I Č

Nadaljevanje iz 1. stolpca

(sestre.) Po svojem proučevanju je prišel Jankowsky do spoznanja, da imajo dvojniki res ista prirojena nagnjenja kakor dvojčki iz ene jajčne celice. Krvno sorodni so si. Niso si pa po krvi sorodni, ker bi morda izhajali iz iste družine, ampak zato, ker so si dedno sorodni. So tako rekoč istega mesa in krvi, če pod tem izrazom lahko razumevamo popolno skladnost v prirojelih nagnjenjih. V prirojelih nagnjenjih, ki določajo tako zunanost kakor tudi notranji značaj.

Kalejdoskop dednosti

Dvojnika vidimo tudi v živalstvu. To so bitja, ki so si podobna, da bi jih zamenjali, čeprav spadajo v čisto različne družine in vrste. Nauk o mimikriji trdi, da želi priroda pri teh podobnostih povzročiti zamenjavanje. Nedolžen metulj je na primer podoben bojevitemu sršenu. Po teoriji mimikrije si je metulj, ki se ne more braniti, nadel varujočo obleko sršena; tako bo premotil sovražnike, da bodo videli v njem sršena in ga ne bodo požrli.

Toda teorijo o mimikriji je večina strokovnjakov že zavrgla. Vzrokov za to je več, najbolj pa zato, ker najdemo 'akšne presenetljive podobnosti tudi med živalmi, pri katerih varanje sovražnikov in posnemanje bojevitejših bitij sploh ne pride v poštev. Pojav mimikrije si pravilneje razlagamo s tem, da se priroda ponavlja, ker ima njena iznajdljivost svoje meje. Paleta prirode nima neomejenih možnosti barvnih odtenkov in zato se morajo po verjetnostnem zakonu pokazati ponavljanja in podobnosti. V mozaiku prirode se torej morajo včasih pokazati podobne si kombinacije.

Isto velja tudi za človeške dvojnike, torej za ljudi, ki jih tako radi zamenjavamo. Tudi oni se morajo za svojo podobnost zahvaliti naključju v mozaiku dednih nagnjenj. Seveda, ljudje so različni, toda razmnožnost ni neizčrpna. Tako imamo omejeno skupino lastnosti, ki se v kozarcu dednosti med seboj mešajo. Kakor pri drobnih pisanih kamnih v otroškem kalejdoskopu, Barva oči utegne imeti deset, sto ali tisoč odtenkov, nikakor pa ne neizmerno. Zato mora imeti dvoje, da, tudi več ljudi, isto barvo oči, čeprav niso iz iste družine. Naj bo deset, sto ali tisoč oblik uhlja, neizmerno jih pa ni. Tako se mora v kalejdoskopu dednosti včasih zgoditi, da imata dva človeka, ki sta si med seboj čisto tuja, isto barvo oči in isto obliko uhljev. Če se ta kombinacija mozaika nanaša še na več delov telesa, dobimo pač dvojnike.

Poučno in za fiziognomiko bistveno je pri tem, da se ta zunanja podobnost presenetljivo ujema tudi z notranjo. Z drugimi besedami: ljudje, ki so si podobni na zunanjo, po obrazu, po hoji, po načinu govorjenja in po vedenju, so si podobni tudi po značaju, po sposobnosti, nagnjenjih in naposled tudi po svoji življenjski usodi. To pa ne pomeni nič drugega, kakor da obstoji med zunanostjo in notranostjo, med videzom in bistvom, tesna vzročna zveza in da je razlaganje značaja po zunanjih znakih utemeljeno. V dvojnikih je torej priroda sama napravila poskus, ki pokaže vzporednost med zunanji in notranji znaki in možnost praktičnega spoznavanja ljudi po njihovi zunanosti.

(»Basler Nachrichten«)

Vpliv leve roke na funkcijo možgan

Vadite svojo levo roko! Samo tako boste sposobni, da izkoristite obe polovici svojih možgan. Povprečen človek ne misli s celimi možgani, temveč samo s polovico možgan. In to navadno z levo polovico, medtem ko ostane desna nedelavna.

Dognanja ameriških raziskovalcev na poprišču tako imenovane »psihofiziognomije« dokazujejo, da so črte našega obraza in giba našega telesa med seboj nasprotno odvisni. Desna roka je v zvezi z levo polovico obraza in narobe.

Na podlagi teh dognanj so naredili poskus, in sicer tako, da so fotografirali tri fotografije enega obraza. Prva je bila normalna fotografija, na drugi je bil obraz sestavljen iz dveh levih polovic obraza, na tretji pa iz dveh desnih polovic. Ti dve zadnji fotografiji sta narejeni tako, da so fotografirali samo eno polovico obraza, drugo polovico so pa dopolnili s sliko v zrcalu.

V izrazu obraza je nastala zelo očitna razlika. Fotografija obeh desnih polovic obraza je pokazala popolnoma apatičen izraz, medtem ko se je fotografija obeh levih polovic obraza odlikovala po izredni inteligenci in živahnosti.

Na podlagi teh izkušenj je dunajski profesor Ludwig Jan ugotovil, da ostane pri človeku, ki levo roko le malo ali pa nič ne uporablja, desna polovica možgan čisto neizrabljena.

Če torej hočemo, da se obe polovici naših možgan razvijata enakomerno, moramo kar najbolj pogosto uporabljati tudi levo roko in mišice. Tako bomo prisilili obe polovici možgan do intenzivnega dela.

»Your Life«, Newyork.

3. nadaljevanje

»Jutri boste morali biti na varnem sešora.« je dejal po kratkem premisleku. »Prej ne bom miren, dokler ne bom vedel, da ste med svojimi, na poslanstvu.«

»Oh, sešor, če se vam bo to posrečilo, vam bom večno hvaležna.«

»Ne, ne,« se je branil, »nočem, da bi mi bili hvaležni. Storil sem samo svojo dolžnost.«

Sam si ni znal razložiti, zakaj se je tako živo potegnil zanj, medtem ko ga ni usoda drugih, prav tako nesrečnih žensk, prav nič zanimala.

Se zmerom je držal v roki Oranine listine. Ze jih ji je hotel vrniti, toda na lepem se je premislil:

»Bolje je, da obdržim jaz te poročne listine. Če bi jih namreč dobili v vaši ročni torbici, bi vedeli, da ste postali Španka, in to vam bi pred škodovalo kakor vas varovalo pred novimi siktostmi.«

»Mislim, da imate prav. Sicer bom pa skušala pozabiti na najin smešni zakon.«

»Nisem vas mogel rešiti drugače,« je zasepetal.

»O, saj vem. Vse se je, hvala Bogu, sijajno končalo!«

V njenih besedah je zazvenela tolikšna hvaležnost, da je Moreno začudeno pogledal njene velike, iskrene se sinje oči. Nato je počasi dejal:

»Res, vse to je prišlo tako nenadno. Najbolj čudno je pa to, da se celo poroke nisem ustrašil. Nikoli poprej namreč nisem mislil tako daleč.«

»Oh, takšna poroka! Saj nič ne pomeni,« je ugovarjala.

»Toda vseeno je veljavna, draga moja,« je popravil mladi letalec.

»Midva sva zdaj zares mladi žena.«

»Ze mogoče, toda najbolje je, da na to oba lepo pozabiva.«

Ni odgovoril na njene besede, toda zdelo se je, kakor da nekaj napeto premissluje. Naposled je dejal:

»V tem primeru je bolje, da na poslanstvu o vsem tem popolnoma molčite. Če bi vas pa kaj izpraševali in bi se utegnili zaplesti v protislovja, potem povejte vse po pravici... Morda vam bo moje ime koristilo, da boste prej na varnem.«

»Vse je mogoče. Ravnila se bom po vašem nasvetu. Zelo dobri ste z menoj.«

Pogledal jo je. Mladi ženi se je zazdelo, da je ganjen. Njegova lepa moška roka z negovanimi nohti jo je pogladila po licu in njegove ustnice so zasepetale:

»Pogumna mala ženica! Škoda, Orana, da sva se srečala tako mimogrede... Res škoda, da vam ne morem pomagati, še jutri in še pozneje, vse dotlej, dokler ne boste čisto na varnem.«

»Storili ste zame vse, kar ste mogli,« je odgovorila ganjena in nekoliko zmedena zaradi njegovega plašnega ljubkovanja, posebno pa, ker jo je imenoval po krstnem imenu.

Ne da bi bil opazil njeno zadrego, je oklevaje dejal:

»Moram se vam oprostiti, sešora... Ni dolgo tega, ko sem...«

»Kaj ste?«

»Moral sem vas nekoliko krepko objeti in poljubiti...«

Namršila je obrvi.

»Oh, saj sem vse prav dobro razumela. Prav toliko vam je bilo do tega poljuba, kakor meni... Morali ste pač to storiti.«

»Hm... je začel, »Jaz...«

Ni dokončal, kajti zazdelo se mu je, da njegova tovarišica najbrže ne bi razumela tega, kar ji je pravkar hotel povedati.

»Nikar ne misliva več na to,« je odločil hitro, kakor da bi se bal spomina na ta mučni dogodek.

Toda njegove oči, ki so se ustavile na njenih polnih, rdečih ustnicah, so njegove poslednje besede postavile na laž.

Na srečo sta ju tisti trenutek došla Vincent in njegova žena.

»Menda bomo zaključili današnji dan v veselju družbi?« je predlagal Vincent.

»To bi bilo prekrasno!« se je vpletla v pogovor Frasquita. »Moreno, vaša žena je res srčkana!«

»Hvaležen sem vam, Frasquita, za poklon in... za vaše povabilo. Toda žal moramo to praznovanje odložiti na pozneje. Danes imam še nekaj zelo važnih opravkov... Zato bosta menda dovolila, da se s svojo ženo posloviva. Če pomislim, koliko imam še dela, se zgrozim ob misli, kako malo bova še skupaj...«

»Na svidenje torej!« je dejala Frasquita. »Obraz se ji je stemnil ob poslednjih Morenovih besedah, kajti spomnila se je, kako čas hiti...«

»In ne pozabi, prijatelj,« je zaklical z njima Vincent, »da jutri ob zori odrinemo!«

»Vem, vem,« je skoraj nejevoljno odvrnil Moreno. »To je obližek, ki nam ga dajejo za poročno noč. Obližek, ki si ga menda nihče posebno ne želi.«

Potlej je dejal svoji ženi z odločnostjo, ki jo je bila spoznala že pred nekaj urami: »Šli boste z menoj, sešora. Stanujem v hiši,

kjer boste vsaj danes še na varnem. Najbrže ste tudi lačni, kaj ne?«

»Nekoliko že. Teh štiri in dvajset ur nisem pojedla drugega kakor krožnik riža. Menda je res, da strah prežene tek.« In kakor veste, sem v poslednjih dneh preživela res strašne trenutke!«

»Nikar več ne mislite na to, sešora. Nocojšnji večer — vsaj upam — se boste bolje imeli.«

»Po vaši zaslugi, da, Nikoli vam ne bom tega pozabila!«

Toda dovolj je bilo zanjo ta dva dni razburjenja in strašnih doživljajev; Orana jim ni bila več kos. Vrhu tega že ves čas ni zatislila očesa in tudi jedla ni skoraj nič. Omahnila je v Morenov objem in zares omedlela...

Ljubezen ŠPANSKEGA ČASTNIKA

IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N.

jala mehka večerna svetloba. Mladi letalec je pomočil vogal brisače v vodo in obrisal z njim Oranine senci, tam, kjer je skozi nežno, belo kožo prosevala drobna modra žilica in se izgubljala v plavih laseh.

»Moja ljuba mala,« je mrmral nežno, »zakaj ste me prestrašili? Jutri bom odšel, toda nikar ne pokvarite sreče, ki nama jo je usoda naklonila danes, za nekaj ur...«

Margarita je kajpak stala za njim in napeto vlekla na ušesa gospodove besede. Žal pa ni mogla ničesar slišati, kakor samo izredno nežnost njegovega glasu. Tako ni svojega gospodarja še nikoli poslušala govoriti.

Morda je Moreno mislil, da sliši Orana te nežne besede ljubkovanja, morda so mu pa le nehoti zdrknile z jezika? Margariti je bilo tako vedenje njenega, sicer tako zapečtega gospoda zelo povšeči. S solzami v očeh je gledala, kako se Moreno trudi, da bi neznanu gospodično obudil v življenje.

Ob dotiku mrzle vode se je Orana zdrznila. Nato so se pričele njene blede ustnice gibati, kakor bi hotele nekaj povedati, toda niti glasu ni spravila čeznje. Naposled je odprla oči. Začudeno je pogledala okrog sebe. Kje vendar je? In kdo je ta ženska, ki se ji tako prijazno smehlja?

Med omedlevo in med resničnim življenjem preživi človek trenutke, ki bi jih še najlaže primerjali s polsnom. Tudi Orana se ni mogla takoj zavedeti, kje je. Vse se ji je zdelo tako čudovito lepo, da je ni prav nič spominjala na resničnost. Ubogo dekle se je kar balo zbuditi se, boječ se, da bi te lepe sanje skopnele, in da bi se spet zavedela v kruti resničnosti, med ujetnicami in surovimi miličniki.

Moreno ni hotel z nobeno besedo motiti tišine. Samo oči je ljubeče upiral v to mlado, prestrašeno bitje, ki je zdaj pričelo drhteti po vsem telesu, kakor srna, kadar jo lovec od blizu zasači v gozdu.

Margarita je stopila bliže in ji ponudila kozarec s krepilnimi kapljicami:

»Kako je, niša? Najbrže bolje, kajti zdaj so vaša lička že nekoliko rdeča.«

Orana je počasi pila zdravila. Margarita se je obrnila k Morenu, pomežiknila in strokovnjaško dejala:

»Zelo lepa je, dušica uboga!«

»Si, si!« je potrdil mladi mož, ves vesel, da se Orani obrača na bolje.

»Mislila sem, da se boste poročili s Karmencito?« je nadaljevala Margarita. »In zdaj ste pripeljali domov čisto drugo.«

»Ljubav doma je pri ciganih, sila nobena je ne zatre!« poje Karmen v Bizetovi operi,« se je odrezal mladi mož. In sanjavo je pristavil:

»To dekle je moja poslednja muha... res prav neverjetna muha!«

Ob pogledu na ležečo lepoticico s priprtimi očmi je še enkrat v duhu preletel vse dogodke, ki so bili vzrok, da je postala njegova... Hkrati se je spomnil na svoj jutrišnji odhod na Mallorco. Ponovil je tiho:

»Moja poslednja muha... morda res poslednja.«

Margarita je bila vajena gospodarjevih muh in nenavadnih domislekov. Vajena je bila, da se je pozno ponoči vračal domov z ljubezenskih sestankov, ali da se do poznega dopoldneva sploh ni vrnil. Bila je celo zadovoljna, da je bila v tej vojni vihri na varnem pri tako premožnem gospodu. Samo ene stvari se nikoli ni videla pri mladem gospodu: da bi tako občudovaje strmel v nekoga, kakor

je strmel nocoj v to lepo dekle, bolje v to lepo ženo.

Ni mogla premagati radovednosti, da ne bi vprašala: »Menda ni Španka, kaj ne? Takšna je kakor so Francozinje. Zdaj razumem, zakaj je nisem nikoli prej videla z vami. Spoznali ste jo tam doli, mar ne?«

»Da, tam doli,« je odgovoril resno mladi letalec. »Vojna naju je ločila, moja zaročenka je prišla za menoj, Margarita, ljubezen je nepotrpežljiva!«

»Razumem, gospod,« je dejala vrla ženska, prepričana, da govori Moreno čisto resnico. »Toda mlada dama se je morala precej prestrašiti naših čudnih razmer... Naj se nas Bog usmili! Res ne vemo, kam plovemo...«

In ne da bi bil mogel mladi mož prekiniti veletok njenih besedi, se je obrnila k Orani in nadaljevala:

»Oh, dušica moja, zahvalite se vsem svetnikom, da ste dobili takšnega moža. Junaka, slavnega po vsej Španiji! In še tako dobrega povrhu! Kako velikodušen je! Ne bom rekla, da je velikodušen kakor kakšen princ, teh je že premalo na svetu. Toda ne smete mu stopati na prste. Naš gospod se hitro ujezi. Toda eden tistih je, ki imajo vseeno zlato srce. Pri njem zmerom veš, kaj misli... In tudi to je nekaj vredno, kaj ne?«

Ne da bi bila pustila, da bi ji kdo segel v besedo, je klepetala dalje:

»Toda s takšno golobičico, kakor ste vi, sešora, bo naš gospod kakor jagnje. Zdaj, mala moja, zberite vso svojo energijo. Vojakova žena mora biti energična in pogumna!«

»Boljše manj kakor preveč,« se je tedaj vendar že oglašil Moreno.

»Margarita, vedeti morate, da sem se zaljubil v Orano zaradi njene nežne šibkosti in ne zaradi energičnosti.«

»Oh, sešor! Pa menda ne boste trdili, da ljubite blede lica in otožne obraze?«

»Tega nisem rekel. Vendar je mnogo odenkov. Priznam pa, da ljubim ženske, ki znajo biti res ženske. Ne maram »amaconk!« Rajši vidim svojo Orano ob najimem slovesu s solzami v očeh in žalostno, kakor da bi se prisiljeno smejala in dejala: »Le pojdi v smrt, dragi, moje misli te bodo spremljale tudi onstran groba!«

Margarita se je od srca nasmejela, kajti njen gospodar je spremljal svoje predavanje o ženskah s kaj smešnimi in nenavadnimi gibi.

»Vi se znate vselej dobro odrezati, gospod,« je vzkliknila s še vlažnimi očmi od smeha. »Mala gospa je pa že čisto dobra. Samo trenutek počakajta! Pripravila vama bom imenitno poročno večerjo! Upam, da je sešora vajena španske kuhinje?«

»Kajpak, Margarita, ona ima rada vse, kar imam jaz rad. Zadržite sva si prvoščitla špansko zankusko. Oblizovala se je še bolj kakor jaz. Kaj ne, niša mila?«

»Da, da,« je zasepetala Orana. Toliko govorjenja jo je nekoliko zmedlo.

»Margarita, prinesite večerjo sem, v najino sobo. Ne želim, da bi naju motili! Samo hitro se zasukaajte, kajti lačen sem kakor volk!«

Oranin pogled se je tisti trenutek z grozo ustavil na njegovih očeh. Kako je dejal pravkar njen rešitelj: »Prinesite večerjo v najino sobo... Ne želim, da naju bi motili...«

Mlada žena se je pričela vpraševati, kako se še utegne ta komedija razplesti. Na srečo se je tedaj letalčeva gospodinja že obrnila in odšumela v kuhinjo. Bila bi pač presenečena, če bi prestregla njen pogled, tako malo podoben zaljubljenim pogledom mladih novoporočencev.

IX

Ko je Margarita odšla, je stopil Moreno k enemu izmed dveh oken in ga odprl na stežaj. V sobo je zapljal mehak večerni zrak, poln opojnih južnih vonjav.

Utegnilo je biti okrog šestih.

»Hm, kaj menite o mojem stanovanju, sešora? Ali ni mirno, kakor sem vam pravil? Mislim, da naju bodo zdaj vendar že pustili pri miru...«

»Upajva,« je odgovorila raztreseno.

»Uredite si kar najudobnejše, draga moja,« je dejal Moreno. »Lezite in odpočijte se, dokler ne bo prinesla večerje.«

Toda mlada žena je ostala negibna.

1 Deklica.

2 Svinje.

3 Sveta devical

4 Dušica.

5 Da, da.

Njene velike sinje oči so se prestrašeno upirale v mladega moža. Videl je, da mu kijub vsemu ne zaupajo.

»Dajte, dajte, mala moja,« je dejal ljubeznivo in pristopil bliže.

»Nikar si po nepotrebem ne belite glave. Zagotavljam vam, da ste na varnem. Uredite si tako, kakor vam bo najbolj po godu. Bilo bi napak, da bi po tolikšem telesnem in duševnem naporu odklanjali podporo.«

Tako govoreč, jo je skušal prijeti okrog pasu in jo peljati do bližnjega naslanjača. Tedaj se je zganila, ko da bi jo bila kača pččila:

»Ne, ne! Pustite me,« je kriknila.

»Ali ne vidite, da sem v zelo mučnem položaju?«

Zdaj je bil v zadregi njen mož.

»Kajpak razumem,« je menil po kratkem molku. »Toda pozabljate, da sta bila danes vaše življenje in vaša čast v vse hujski nevarnosti kakor zdaj. Če sem vam dal svoje ime, sem storil to predvsem zato, da sem obvaroval to dvoje... hkrati sem pa tvegal lastno življenje. Mislim, da mi morete zato nekoliko bolj zaupati. Moja žena ste. Ne zahtevam od vas drugega, kakor da dobro igrate to vlogo vsaj teh nekaj ur, dokler bova še skupaj. Jutri bom že daleč in počeli boste, kar vas bo volja. Margarita se bo pa zdaj vsak čas vrnila, in zato zahtevam, da se ta čas udomačite v moji sobi prav kakor katera koli druga novoporočena žena.«

Orana si je položila roko na vroče čelo. Bila je tako trudna in tako sita te strašne vloge. Toda letalčev strogi pogled ni prenesel oporekanja. Tiho je pritrdila:

»Da, sešor. Ubogala vas bom.«

Pomagal ji je sleči plašč in ni se mu upirala. Pokazal ji je starinski umivalnik v kotu sobe. Brez besede je ubogala in si pričela iz težkega porcelanastega vrča točiti vode v umivalnik.

»Osvežite se in počesite,« se padale nanjo trde Morenove besede kakor ukaz. »Večerja vam bo potlej boljše teknila. Morda bi bilo bolje, če bi se prej nekoliko podprli, toda Margarita se ne more sprijazniti z mislijo, da ne bi priredila pravcate gostije, kolikor je v današnjih dneh sploh mogoče. Vrla ženska je!«

Orana se je z namiljenimi rokami obrnila k svojemu možu:

»Pravite, da je vrla ženska. Ali se pa tudi res lahko zaneseva nanjo? Ali naju ne bo izdala?«

»Zmožna ni niti najmanjše hudobije. Samo eno napako ima: zelo klepetava je. Zato mi je bolj všeč, da ničesar ne izve.«

Orana si je česala goste plave lase, ki so ji v valovitih kodrih padali mahone do ramen. Gledajoč se v zrcalo, pa ni opazila, kako je pogled njenega moža visel na teh zlatih laseh, vse dokler se niso odprla vrata in ni stopila v sobo Margarita z ogromnim pladnjem v levici.

»Prinesla sem vam večerjo, sešor. Potrudila sem se, kolikor sem se mogla, toda v mestu ni več dosti izbire.«

Položila je pladenj na mizo. Orana je nehoti pogledala, kaj je na njem. Ni je razočaralo. Na velikih krožnikih so dehtele domače španske jedi, nenavadno okusno pripravljene. Riž z žefranom, polenovka v temni omaki, kjer kuharica ni varčevala z oljem, čebulo in rdečo papriko. Sredi pladnja je stala steklenica slovitega alikantskega vina.

»Dosti gostov res ne bi smela vabiti,« je saljivo dejal mladi letalec. »Toda za naju je več ko preveč. Prinesite takoj tudi slaščice in sadje, Margarita.«

ASPIRIN
TABLETE

v novem
zavilku od celofana
pri prehladu, reumi, hripi in
groznici.

Oglas reg. pod S. br. 5839 t. III. 1939.

Tole prebereš v eni minuti

V tej minuti...

- ...izplačajo angleški delodajalci svojim uslužbencem povprečno 350 dinarjev;
- ...porabijo na Irskem 290 dinarjev za razne dobrodelne zavode;
- ...zakoljejo na Francoskem 19 prašičev;
- ...se rodi brezposelni ameriški družini en otrok;
- ...odvijajo Američani tolko žvečilnega gumija iz staniolnega papirja, da bi ta papir mogli razgrniti na 10 m² površine;
- ...vlože Škoti v banke okrog 1550 dinarjev;
- ...izdelajo na vsem svetu 16.000 kil papirja;
- ...stko na Angleškem za 155.000 dinarjev tkanin;
- ...izdelajo v Kanadi 10.000 cigaret.

In minuta je minila

Radio Ljubljana od 19. do 25. X. 1939.

CETRTEK 19. OKTOBRA

7.00: Plošče 7.15: Napovedi, poročila 7.30: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Rudolf Pilih igra na harmoniko 14.00: Poročila 18.00: Pester spored Radijskega orkestra 18.40: Slovensčina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Spominški večer Simona Jenka 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 20. OKTOBRA

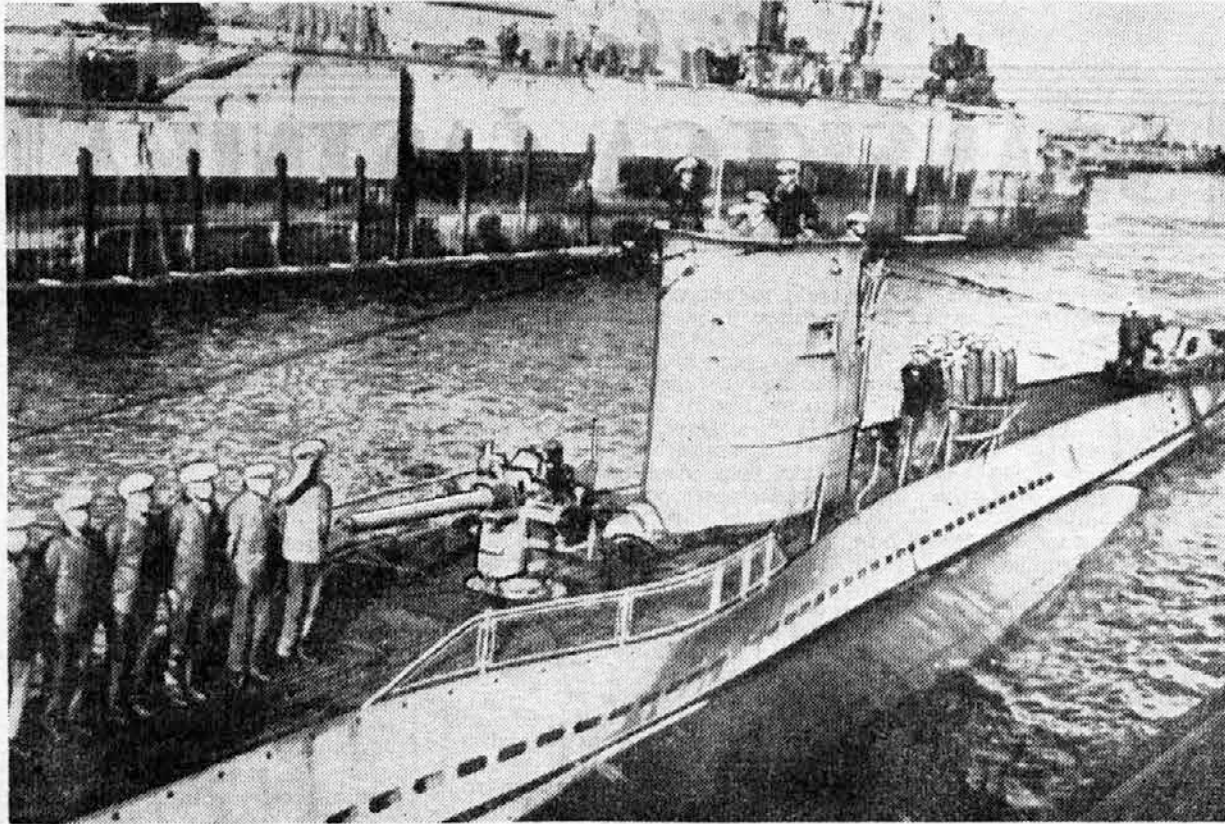
7.00: Plošče 7.15: Napovedi, poročila 7.30: Plošče 11.00: Solska ura 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Ženska ura 18.20: Plošče 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Delo akademske skupine SPD 20.00: Plošče 20.30: Koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 21. OKTOBRA

7.00: Plošče 7.15: Napovedi, poročila 7.30: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda 18.00: Za delopust igra Radijski orkester 18.40: Narodoslovne vrednote slov. božjih poti 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: O zunanji politiki 20.30: Vombegar Jože: Pisan večer 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Za vesel konec igr Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 22. OKTOBRA

8.00: Plošče 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Solistični koncert 10.00: Verski govor 10.15: Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad

Nemška podmornica, ki je potopila angleško maticno ladjo za letala »Courageous«, je po daljšem križarjenju prispela v neko nemško pristanišče.

Ljubljano 11.00: Plošče 11.30: Nedeljski koncert Radijskega orkestra 13.00: Napovedi 13.20: Koncert ruske pesni 14.00: Plošče po željah 17.00: Kmet. ura 17.30: Domač koncert Radijskega orkestra 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Slovenski vokalni kvintet: Ob trgatvi 20.45: Plošče 21.15: Harmoniko igra g. Edvard Kovač 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 23. OKTOBRA

7.00: Plošče 7.15: Napovedi, poročila 7.30: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Ženska ura 18.20: Plošče 18.40: Slovenski spomeniki: Pri-

morska v stoletju reformacije 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Zanimivosti 20.00: Koncert Radijskega orkestra 21.10: Ljubljanski godalni kvartet 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

TOREK 24. OKTOBRA

7.00: Plošče 7.15: Napovedi, poročila 7.30: Plošče 11.00: Solska ura 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Koncert narodnih pesni 14.00: Poročila 18.00: Plošče 18.40: Stari štajerski gradovi 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Deset minut zabave 20.00: Plošče 20.20: Moliere: Tartuffe, komedija v 5 dej. 22.00: Napovedi, poro-

čila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

SREDA 25. OKTOBRA

7.00: Plošče 7.15: Napovedi, poročila 7.30: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Po-

Obleke, perilo, vetrni sukniči, dežni plašči, trenčki in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

MOŠKI

Pri spolni nesposobnosti. Pri spolni slabosti poskusite hormonske pilule

„HORMO-SEKS“

Dobivajo se v vseh lekarnah. — 30 pilul din 84.—, 100 pilul din 217.—, 300 pilul din 560.— Po pošti diskretno razpošilja

Iekarna BAHOVEC LJUBLJANA

Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij „VIS-VIT“, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. reg. S. br. 5846-39

Dobro obrit-dobre volje!

ROTBART

ZASČ ZNAMKA

Imenitna kupčija

Napisal R. Baraniecki

Gospod Vilibald Schnack, lastnik trgovine »Schnack in sinovi«, glasbene potrebščinne vseh vrst, je stopil v trgovino in debelo pogledal. Prodajalec, uradnica in učenec so stali zamišljeni za pultom in strmeli v nekaj, kar je ležalo pred njimi.

Gospod Schnack je zajel sapo, potem je pa zagrmel: »Kaj pa je spel? Zakaj ste vsi zbrani?«

Prodajalka, uradnica in učenec so prestrašeni planili narazen. »Gospod Schnack,« je zajel prodajalec, »pismo je prišlo — neko pismo.«

»No, in? Ali še niste nikoli v življenju pisma videli?«

»Ze, toda takšnega pisma še nikoli. Iz Tibeta je prišlo!«

Gospod Vilibald Schnack je najprej nekajkrat debelo pogoltnil slino, potem je pa rekel: »Ali se mislite iz mene norčevati, kaj? Kako naj le pride pismo iz Tibeta?« Pa je le skočil k pultu in vzel pismo v roke. Najprej je pogledal znamko, nato poštni žig, potem je pa pismo obrnil, prebral podpis pošiljalca, zmajal z glavo in rekel: »No, pa je res čudno. Pismo je zares iz Tibeta. Pisal ga je neki — kako mu je že ime? — neki Rana Saga Hum iz Lase.«

»Kaj le piše?« je dejal prodajalec. Vilibald Schnack je pokimal in zamisljen ponovil: »Da, kaj le piše?«

»Kaj bi bilo,« je menila uradnica, »če bi pismo odprli?«

Vilibald Schnack jo je grdo pogledal. »Ali ste sami uganili, ali vam je pa kdo izdal,« je zagodel, »da človek zalepljenega pisma ne more brati?«

Vilibald Schnack je še enkrat pogledal svoje uslužbenca, potem je pa odprl ovitek in vzel pisanje iz njega. Dolgo, zelo dolgo je strmel Vilibald Schnack v pismo, potem se je pa obrnil k prodajalcu: »Ali znate kaj tujih jezikov?«

»Da!«
»Katero pa?«
»Angleščino, italijanščino, francoščino, poljščino, ruščino, španščino, latinščino.«

»Ali je to vse?«
»Da.«
»In tibetanski ne znate?«
»Kako?«
»Ali znate tibetanski?«
»Zal... ne...«

Vilibald Schnack se je obrnil k uradnici: »Katero jezike pa vi govorite?«

»Nemški,« je zajeljala dekle.
»Katero tuje jezike, vprašam.«
»Nobenega.«

Vilibald Schnack je pogledal učenca. »Čudili se boste,« je ta odvrnil, »ne da bi ga bil kdo vprašal,« tudi jaz še ne znam tibetanski!«

»Pismo je pa le treba prevesti!« je vzkliknil Schnack. »V pismu morajo biti naročila za stotisoče. Pogledajte, kako pogosto se ponavlja število 100.000! Ali si sploh morete misliti, kaj utegne to pismo za nas pomeniti? Tibet — kaj pa že imajo v Tibetu? Prav nič. In na lepem prodre vanj civilizacija. In seveda tudi glasba! Kakšen iznajdljiv trgovec si je moral nekje priskrbeti moj naslov in zdaj mi pošilja ogromno naročilo. Pismo je treba za vsako ceno prevesti!« Schnack se je obrnil k uradnici: »Pokličite prevajalsko pisarno in vprašajte, koliko bo prevod stal.«

Gospodična je šla telefonirat. Čez deset minut se je vrnila in rekla: »V osmih prevajalskih pisarnah sem vpra-

šala, pa nikjer ne znajo tibetanski!«
»Toda pismo se mora prevesti!« je zakričal Schnack. »Vendar ne bom pustil, da mi bodo takšna naročila ušla iz rok. Samo pogledajte, možak naroča kar za stotisoče! Še enkrat pokličite!«

Še enkrat je šla gospodična telefonirat. Spet je trajalo deset minut. Ko se je vrnila, je rekla: »Neka prevajalska pisarna me je opozorila na vseučiliškega profesorja, ki bo pa najbrž za prevod precej zahteval.«

»In če stane celo premoženje,« je vzkliknil Schnack, »moram dobiti prevod! Glejte, petkrat je v pismu število 100.000! Ali si morete misliti, kakšno naročilo je to? Utegne biti tovara za veliko ladjo!«

Vilibald Schnack je vzel iz blagajne večji bankovec in ga je izročil s pismom vred učencu, ki je odhitel z njim k vseučiliškemu profesorju. Uro nato se je učenec vrnil in ves srečen izročil svojemu šefu prevod. In Vilibald Schnack je bral:

Rana Saga Hum v Lasi. »Spoštovana vredni tuji mož! Tujim popotnikom, ki so mi dali naslov tvojega razkošnega dvora, 100.000 hvala. Siromašen mož sem in živim s svojo ženo in osmimi neboljnim otroki v velikem siromaštvu. Čeprav smo 100.000krat in še večkrat prosili vzvišenega Dalajlama bogastva. Moji otroci, osem jih je — 100.000 dobrih duhov naj jih varuje! — radi poslušajo zvoneči šum in bi ga tudi sami radi delali. 100.000krat bi se vam zahvalil, če bi meni, ubogemu možu, podarili osem najhujših počitih deščic (opomba prevajalca: orglie). Ubogi oče, uboga mati in osem najhujših otrok vas 100.000krat pozdravljajo!«

Vilibald Schnacku je padlo pismo na mizo. Z robcem si je obrisal pot s čela in vprašal učenca: »Koliko je pa stal prevod?«

»Štiri sto din!«
Schnack je omahnil na stol in zatropel: »Imenitna kupčija!...«

Zmagovalec

Napisala E. Varova

»Gospod, še eno pečenko, dvojni obrok s prilogo!«

»Dvakrat dvojni obrok, gospod, in steklenico vina!«

»In cigarete!«

»Da, cigarete! Celo škatlo!«

V majhnem lokalnu gospoda Cherifa, nekaj minut od Vincentskega gozda, sta sedela dva prijatelja, ki sta drug drugega prekašala s svojimi naročili.

Ko je gospod Cherif naročilo izročil svoji ženi, se je spet prikazal ob njuni mizi.

Henry je gostilničarja pozval, naj prisede.

»Oglejte si tegale mladeniča,« je začel pripovedovati gostilničarju. »Danes je imel srečo, čudovito srečo. Dva koraka pred menoj je priteknel na cilj. Jaz sem pa sopihal ko kakšna stara koza! Mislim, da sem zadnje dni preveč pil!«

Gospa Cherifova je prinesla jedila, vino in cigarete. Gošta sta začela vneto jesti.

Henry je med jedjo pomežiknil gostilničarju. »Zdaj zamujeno nadomešča,« je menil in meril na svojega prijatelja. »Tri dni ni ničesar jedel, da bi mu ne bilo treba nositi toliko teže s seboj.«

»Gospoda sta najbrže športnika?« je vprašal gostilničar.

»Teaka, gospod Cherif! Pred vami sedi zmagovalec v maratonskem teku! Dobil je prvo nagrado. Šest tisoč fran-

ročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 18.00: Mladinska ura 18.40: Kmet in gruda 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Cerkev koncert 21.10: Kvartet: Šaljivi bratje 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Samospevi ge. Stefanije Petek-Pavlovič. Konec ob 23. uri.

Din 100

mesečno odplačevanje in 100 din are, ki jo je treba poslati pri naročanju, prodajamo v gotovini in na odplačevanje.

SIVALNE STROJE z glavo zgoraj in kabinet, šivajo naprej, nazaj, vezejo, krpajo in pletejo, din 1750.—.

RADIO APARATE na baterijo in na tok za vse tri valovne dolžine, din 800.—.

PISALNE STROJE z 88 znaki v latinici ali cirilici, v elegantnem zaboju, din 1650.—.

DVOKOLESA, moška, ženska, otroška in dirkalna iz najboljšega nemškega jekla, din 750.—.

URE, zadnja novost, stenske, namizne, stenske za hiše in podjetja, pogon na tok ali žepno baterijo, dolgotrajna točnost, pisмено jamstvo, din 250.—.

Za blago, ki Vas zanima, zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik s pogoji. Iščemo zastopnike, posrednike, potnike, zaslužek dober. Kapital in protokolacija nista potrebni.

„MERKUR-ZAVOD“

Beograd, Pašičeva 2

Pošt. Sted. 57582

fah 800

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6

pri frančiškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, toptomeri, barometri, higrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika! Ceniki brezplačno!

Premog — koks

drva — oglje — likaliti

dobite po zmernih cenah pri

RESMAN LOJZE, Ljubljana

Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21

Telefon 33-53